

SAN LUKASMI JISUKRISTUPA BIDAMBAQ ISKIBRIRQAN

¿Pitaq karqan San Lukasqa? San Lukasmi suq duktur karqan. Paymi iskibrirqan kay libru San Lukasta chay libru Ichustapis. Payqam Jisukristuwan puriqkunata suqta suqta tapurqan, ancha allita Jisukristupaq yach'ashpa, kay libruta iskibrinambaq (Lukas 1.1-3). Lukasqam San Pabluwan pulla riqlapa Jisukristupa shumaq nutisyanda yach'achikushpa. Duktur kashpam, Pablutaqa ancha yanapaq. Chaymi Pablu karsilpi kaptimbismi, Lukasqa pullan kidarqan. Manam dijarqanchu wakingunashina (2 Timutiya 4.11). Kanan Pablupismi Lukastaqa ancha kuyaq (Kulusinsis 4.14; Filimun 1.24).

¿Pikunapaqmi iskibrirqan kay librutaqa? Lukasqam kay librundaqa iskibrirqan rrispitashqan yanasun (yanasan) Tiyuflupaq. Grigu rimaypiqam “Tiyuflupa” munan niyta: “Dyusta kuyaq”, nishpa. Chaymi wakin yach'ayniyuqkuna yuyanllapa: “Chay Tiyuflupam mana suq runallachu karqan. Ashwan San Lukasqam Dyusta yumbay kuyaqkunapaq kay libruta iskibrirqan, isrraylinu kaqkunapaq, mana isrraylinu kaqkunapaqpis”, nishpa.

¿Imaraykum iskibrirqan kay librutaqa? Lukasqam ancha munarqan, kay libruta liy-iqkuna ancha allita intyindinanllapa Jisukristupa

tukuy bidambaq (Lukas 1.3,4). Munarqan yach'ananllapa: Jisukristuqam wañurqan yumbaypaq; manam isrraylinukunapaqllachu, nishpa.

¿Imapaqmi yach'achiwanchiqllapa kay libruqa? Kay librum yach'achiwanchiq Jisukristupa bidambaq, nasishqanmandapacha syiluman rishqangaman.

Lk 1.1-4 niwanchiqllapa, Lukas Tiyufiluta napaykushpa nishqambaq, imapaq kay libruta iskibrishpa kach'ashqambaq.

Lk 1.5-2.52 niwanchiq, Jwan Shutichikuq nasishqambaq, Jisukristu nasishpa, wiñashqambaq.

Lk 3.1-4.13 niwanchiq, Jwan Shutichikuq Jisusta shutichishqambaq, dyablu Jisukristuta tyintayta munashqambaq.

Lk 4.14-9.50 niwanchiq, Jisukristu prubinsya Galiliyapi yach'achikushqambaq, milagrukunata rurashqambaq.

Lk 9.51-19.44 niwanchiq, Jisukristu Jirusaliman riqshina yach'achikushqambaq, milagrukunata rurashqambaq.

Lk 19.45-21.38 niwanchiq, Jisukristu Jirusalimbi rurashqambaq, yach'achikushqambaq

Lk 22.1-24.53 niwanchiq, Jisukristu padisishpa, wañushpa, kawsamushpa, syiluman rishqambaq.

San Lukasmi Jisuspaq kayshina iskibrirqan

¹ Achka runakunam Jisuspa bidambaq manyaqlla iskibrishqallapa.

² Paykunaqam Jisuspa pullan puriqkuna nishqanda iskiqrishqallapa. Chaqa chay pullan puriqkunaqam kikin ñawinllapawan Jisustaga rikashqallapa. Chaymi paykunaqa tistigunguna kashpa, chay rikashqanshinalla shumaq famanda yach'achiwashqallapa kanchiq.

³ Dun Tiyufilitu, noqapismi chay tistigukuna Jisuspaq nishqanda allita yach'akushqa kani tukuy bidambaq, nasishqan diyamandapacha. Chaymi yuyarqani tukuy ima rurashqambaq manyaqlla iskiqbriyta, puntata imashina kashqa, chaymandaq imatam rurashqa, nishpa.

⁴ Kaykunatam iskiqbriyki, chay yach'ashqaykimanda mas allip kaqta Jisuspaq yach'anayki.

Suq anjilmi rimarqan, Jwan Shutichikuq nasinambaq

⁵ Irudis Judiya prubinsyapa gubyirnun kaptinmi, suq isrraylinu kura karqan. Paymi shutirqan Sakariyas. Payqam kurakunapa suq trupanmanda karqan. Chay trupam shutiq Abiyas. Sakariyaspa warmin Ilisabitpismi payshina chay unay kura Arumba karu willkan karqan.

⁶ Paykunaqam ishkandin shumaqta kawsaqlapa. Chaymi Dyusqa ancha kushikurqan paykunawanqa. Chaqa pay nishqanda, tukuy liyningunatapis allita kasushpam kawsarqanllapa. Chaymi mana pipis atirqanchu paykunata anyaytaqa.

⁷ Piru manam wambrayuqchu karqanllapa. Chaqa chay Ilisabitqam mana nunka

wambrayuyqchu karqan. Kanan ishkandinmi ancha byijitukunana karqanllapa.

⁸⁻⁹ Suq diyam chay Abiyas trupa kurakunata tukarqan, Dyuspa adurana wasimbi ruranan-gunata rurananllapa. Chaymi chay kurakunaqa swirtita rurashpa, Sakariyasta akrarqanllapa, yaykunambaq Dyuspa adurana wasimba Santu Kwartunman, insinsyuwan qondachikunan.

¹⁰ Chaymi uku Santu Kwartupi Sakariyas insinsyuta rupachishpa qondachiykaptinqa, sawapi ancha achka isrraylinukuna Dyusman mañakuykarqanllapa.

¹¹ Chayshina Sakariyas ukupi kaykaptinmi, Dyuspa suq anjilnin payman rikakurqan. Chay anjilqam insinsyuta qondachikunan pata altarpa allin ladumbi shayaykarqan.

¹² Chaymi Sakariyasqa anjilta rikashpaqa, ancha manchashpa, mana nimanayta atirqanchu.

¹³ Piru anjilqam nirqan:

—Sakariyas, ama manchaychu. Mañakushqaykitam Dyusqa uyashushqa. Chaymi warmiki IIsabitqa wambrayuyq rin kaq. Chay wambraykitaqam Jwanda ringi shutichiq.

¹⁴ Pay nasiptinqam, ancha ringi kushikuq. Chayshinam achka llaqta masikikunapis ancha rinllapa kushikuq.

¹⁵ Chaqa Dyusqam chay churikitaqa ancha kamachikuqta rin ruraq, Dyusta sirbinambaq. Manam rinchu upyaq binuta ni suq laya tragukunatapis. Mamamba pach'ambilla kaykaptinmi, Dyuspa Santu Ispiritunqa paypina rin kaq.

16 Achka isrraylinukunata yach'achiptinmi, uchangunata dijashpa, Dyustana rinllapa kasuq.

17 Dyusmi Jwannikita Santu Ispiritunda rin qoq, chay unay pudirniyuq Eliyashhina kanambaq. Kanan Dyus Akrashqan Washadurmandaqam Jwannikiqa mas puntata rin yach'achikuq, piñakushqa taytakuna allianambaq wambrangunawan, Dyusta mana kasuqkuna yach'akunambaq payta kasuyta. Chayshinam runakunata, warmikunata rin yach'achiq, chay Akrashqan Washadurta shumaqta ch'ayachinanllapa, nishpa.

18 Chayshina niptinmi, Sakariyasqa anjilta tapurqan:

—¿Imata rikashpam atini kriyyta kay niwashqaykitaqa? Chaqa noqaqam ancha byijuna kani. Warmiypismi byijana, nishpa.

19 Chayshina tapuptinmi, chay anjilqa nirqan:

—Noqaqam Grabyil kani. Dyuspa ñawpambim kani, kamachiwashqanda ruranaypaq. Tayta Dyus kikinmi kach'amuwashqa, chay kushikunayki nutisyata nishunaypaq.

20 Piru chay nishushqaytaqam mana kriyiwangichu. Chaymi muduna ringi kidaq. Mananam ringichu atiq rimayta, kay nishushqay kumplinangaman, nishpa.

21 Chayshina ukupi anjilwan unayaptinmi, sawapi kaq runakunaqa Sakariyasta ancha shuyaykarqanllapa: ¿Imanashqataq Sakariyasqa? ¿Imakushparaq ancha unayan lluqshimunambaq Santu Kwartumandaqa? nishpa.

22 Chaymanda lluqshimushpaqam, Sakariyasqa manana atirqanchu parlachiyta paykunataqa.

Chaymi intyindirqanllapa: Santu Kwartupi kashpa, musqoypishinach'i karqan, nishpa. Chaqa Sakariyasqam siñakunata rurashpana intyindichirqan. Chayshinam mudullana kidarqan.

²³ Chayshina Sakariyas Dyuspa adurana wasimbi yumbay ruranangunata kumplishpaqam, rirqanna wasinman.

²⁴ Chaymandaqam warmin Ilisabitqa pach'ayuqna (ukuyuqna) karqan. Chaymi wasinmandaqa sinku killata manana maytapis rirqanchu.

²⁵ Payqam nirqan:

—Dyusmi munashqana, wawayuq kanaypaq, suqkuna ama rimawanambaq, nishpa.

Anjilmi Maryata willarqan, Jisus nasinambaq

²⁶ Sayis killamandam Tayta Dyusqa kach'arqan chay anjilnin Grabyilta waq prubinsya Galiliyapa Nasarit llaqtanman,

²⁷ parlachinambaq suq china Marya shutiqta. Chay Maryaqam dunsillaraq karqan. Piru tratukushqanam karqan, suq runa Jusi shutiqwan kasaranambaq. Chay Jusiqaq alma gubyirnu Dabidpa karu willkan karqan.

²⁸ Chaymandaqam Dyuspa anjilnin chay Maryaman shamushpa, napaykushpa, nirqan:

—¡Maryita, Dyusri yanapashunqa! ¡Kushikuy! Chaqa Tayta Dyusmi qamwan. Paymi qamtaqa rin yanapashuq maski yumbay warmikunamanda, nishpa.

²⁹ Chayshina chay anjil napaykuptinmi, Maryaqa ispantashqata chapashpa, ancha

yuyarqan: ¿Imapaqraq kayshina nishpaqa napaykuwan? nishpa.

³⁰ Chaymi anjilqa nirqan:

—Ama manchaychu, Maryita. Chaqa Dyusqam qamwan ancha kushikun.

³¹ Pach'ayyuqmi (Ukuyuqmi) ringi kidaq. Chay-mandaqam ringi qeshyaq suq wambrituta. Chay wambrituykiqam rin shutiq Jisus.

³² Paymi ancha kamachikuq rin kaq. Chaymi paypaqqa rinllapa niq: Ancha pudirniyuq Dyuspa Churinmi, nishpa. Kanan Taytanchiq Dyusmi rin ruraq ancha pudirniyuq gubyirnuta, chay karu agwilun Dabidtashina.

³³ Wambraykim yumbay isrraylinukunata tukuy tyimpu rin kamachiq. Chaqa kargunqam mana nunka ushyakanqachu, nishpa.

³⁴ Chayshina chay anjil niptinqam, Maryaqa tapurqan:

—Mayá, ¿imashinam chay niwashqaykiqa rin kaq? Chaqa dunsillaraqmi kani. Manaraqmi runawanqa puñushqachu kani, nishpa.

³⁵ Chaymi chay anjilqa nirqan:

—Dyuspa Santu Ispiritunmi qaman rin shamuq. Paymi Tayta Dyuspa pudirninwan pukutayshina rin pambashuq. Chaymi chay urasmandapacha pach'ayyuqna (ukuyuqna) ringi kidaq. Chaymi chay nasiq wawaykiqa Dyuspaqlla kashpa, mana nima uchayuqchu rin kaq. Paypaqmi ninqallapa: Dyuspa Churinmi, nishpa.

³⁶ Aylluyki Ilisabitpismi ancha byijana kashpapis, pach'ayyuqna (ukuyuqna). Paypaqmi niql-lapa: “Payqam mana atinchu wambrayyuq kay-

taqa” nishpa. Piru kananqam sayis killakunana pach'ayuq (ukuyuq).

³⁷ Chaqa Dyuspaqqam mana nima trabajuschu, nishpa.

³⁸ Chayshina anjil niptinqam, Maryaqa nirqan:
—Dyuspa kriyadanmi kani, payta kasunaypaq.
Chay niwashqaykishina kanqa, nishpa.
Chayshina niptinqam, chay anjilqa rirqanna.

Maryam rirqan watukuq Ilisabitta

³⁹ Chay diyakunam Maryaqa utqaymaya rirqan prubinsya Judiyapa jalkanman. Chay jalkapa suq llaqtambim Ilisabitqa tiyaq.

⁴⁰ Maryaqam Sakariyaspa wasinman ch'ayarqan. Chaymandaqam yaykushpa, Ilisabitta napaykurqan.

⁴¹ Chayshina napaykuptinmi, Ilisabitpa pach'ambi wambritunqa kuyurqan. Kanan chay urasmi Dyuspa Santu Ispiritunwan Ilisabitqa unda karqan shunqombi.

⁴² Chaymi payqa ancha jwirtita nirqan:
—Maryita, Dyusmi ancha yanapashuykangi maski yumbay warmikunamanda. Pach'aykipi wambrituykitapis ancha yanapaykan.

⁴³ ¿Pitaq kani noqaqa? Manam nimapaq balinichu shamunambaq watukuwaq Siñurniypa mamanqa.

⁴⁴ Chaqa diki napaykuwaptikim, uku pach'aypi wambrayqa kushikushpa kuyurqan.

⁴⁵ Kriyishqaykirayku kushikuy. Chaqa Tayta Dyus tukuy ima nishushqandam allipta rin kumpli, nishpa.

⁴⁶ Chayshina Ilisabit niptinmi, Maryaqa nirqan:

Taytanchiq Dyustam tukuy shunqoywan ancha alabani.

47 Chayshinam ancha kushikuni Dyus Washadurniypaq.

48 Chaqa mana baliq kriyadanshina kaptiypismi, Tayta Dyusqa akrawashqa. Chaymi kananmandapacha tukuy runakuna noqapaq kayshina ningallapa: “Dyus yanapaptinmi, payqa ancha kushikuq warmi”, nishpa.

49 Chaqa Dyusqam ancha pudirniyuq kashpa, ancha yanapawashqa. Manam nima maluta ruranchu. Chaymi Santu shutin.

50 Kanan Tayta Dyusqam yumbay kasuqkunata tukuy tyimpu rin yanapaq.

51 Kanan mana ni pi atishqanda ruraytam payqa rurashqa. Yumbay afanirutam binsishqana.

52 Pwidiqkunatam kargungunamanda kambyarqanna. Mana karguyuq kaqkunataqam numbrarqan, ancha kamachikuqkuna kanambaq.

53 Chay mallaqkunatam tukuy imata qorqan. Piru kapuqkunataqam nirqan illaqlana rinanl-lapa.

54 Tayta Dyusmi sirbikuqnin isrraylinukunata llakipawaqninchiq, ancha yanapawashqallapa kanchiq.

55 Chaqa chay unay agwilunchiq Abrajanda yumbay ayllundinda chayshina ufrishqa karqan yanapayta tukuy tyimpupaq. Chay ufrisishqandam kumplishqana, nishpa.

⁵⁶ Kanan kimsa killatach'i Maryaqa Ilisabitpa pullan tiyarqan. Chaymandaqam kutirqanna wasinman.

Jwan Shutichikuqmi nasirqan

⁵⁷ Chaymandaqam Ilisabitpa qeshyanan tyim-pun kumliptinqa, qeshyarqanna wambritundaqa.

⁵⁸ Bisinungunawan ayllungunaqam yach'arqanllapa: Tayta Dyusshi Ilisabitta ancha yanapashqa, nishpa. Chaymi paykunaqa Ilisabitpa wasinman tandakashpa, paywan ancha kushikurqanllapa.

⁵⁹ Chaymandaqam 8 diyasma qam chay wambritupa kwirpumbi siñalta ruraraqanllapa. Chay diyapiqam chaypi kaqkuna wambritupaq nirqanllapa:

—Sakariyas shutinqa, taytanshina shutiyuq kanambaq, nishpa.

⁶⁰ Piru mamanqam nirqan:

—¡Manám! Jwanmi rin shutiq, nishpa.

⁶¹ Chaymi mamandaqa nirqanllapa:

—¿Imaraykutaq munangi chayshina shutinanqa? Chaqa manam pipis aylluykipiqa Jwanqa shutinchu, nishpa.

⁶² Chaymi siñiyashpa, taytanda tapurqanllapa:

—¿Wambrituykitaqa imatam munangi shutichiyta? nishpa.

⁶³ Chayraykum taytanqa suq tablitata mañashpa, chaypi kayshina iskiqanllapa: “Wambrayqam shutin Jwan”, nishpa. Chaymi chay iskiqanllapa rikashpaqa, yumbaynin ancha ispanaraqanllapa.

64 Chay urasmi Sakariyasqa mudu kashqan-
manda, atirqanna rimayta. Kanan Dyustam an-
cha alabarqan.

65 Chaykunata rikashpaqam, chay bisinungu-
naqa masta ispantarqanllapa. Chaymandaqam
chay famaqa chay prubinsya Judiyapa tukuy
jalkangunaman shikwakarqan.

66 Yumbay chayta yach'ashpaqam, ancha
yuyashpa, paykunapura tapunakurqan:

—Chay wambra wiñashpaqa ¿ima karguyuqraq
kanqa? nishpa.

Chaqa paytaqam Tayta Dyusqa ancha yanapaq.

Sakariyasmi Dyuspaq rimarqan

67 Tayta Dyuspa Santu Ispiritunmi yaykurqan
Jwamba taytan Sakariyasman. Chaymi chay
Santu Ispiritu rimachiptin, Sakariyasqa kayshina
nirqan:

68 ¡Alabashqa kanqa noqanchiq isrraylinukunapa
Taytanchiq Dyus! Chaqa kayman
shamushpam, noqanchiq wambrangunata
washawashqa kanchiq.

69 Chay unay Dabidqam Tayta Dyusta ancha ka-
suq. Kananqam chay Dabidpa karu willka-
nda qowashqa kanchiq, ancha pudirniyuq
Washadurninchiq kanambaq.

70 Chayshinam Dyusqa unaymandapacha pay-
paq ancha santu rimaqkunata akrashpa,
kayshina rimachirqan:

71 “Yumbay kuntrashuqmanda,
ch'iqnishuqmandam rini washashuql-
lapa”, nishpa.

- 72 Chaymi Tayta Dyus chay unay agwilunchiқkunata llakipashpa, paykunawan suq santu tratuta rurarqan. Chay tratutaqam mana qonqashqachu.
- 73 Ashwanmi unay agwilunchiқ Abrajanda jurashpa, noqanchiқkunapaq kayshina ufrisirqan:
- 74 “Karu willkaykikunatam kuntraqkunamanda rini washaq, ama ni pita manchashpa noqatalla kasuwananllapa,
- 75 allitalla rurashpa, mana uchayuq kashpa, tukuy tyimpu noqawan kawsananllapa”, nishpa.
- 76 Chayshina nishpaqam, Sakariyasqa chay wambritunda nirqan:
- Ijitu, qambaqmi rinllapa niq: “Ancha pudirniyuq Dyuspaq rimaqmi kangi” nishpa. Chaqa qam Dyus Akrashqan Washadurmamanda puntata yach'achikushpaqam, ñanninda allichaqshina ringi kaq, payta shumaqta ch'ayachinanllapa.
- 77 Ringim kayshina yach'achikuq: “Tayta Dyus pirdunashushpam, uchaykikunamanda rin washashuқllapa”, nishpa.
- 78 Chaqa Taytanchiқ Dyusmi kuyawaqninchiq, llakipawaqninchiq, Washadurninchiqta syilumanda rin kach'amuq runakunata, warmikunata washawananchiқ. Paymi rupayshina llipyashpa, suq mushuq diyashina rin achikchakuq.
- 79 Uchayuq kashpaqam chingaykarqanchiқllapa. Piru payqam suq mushuq bidata rin qowaqninchiq. Chaqa rinmi

yanapawaqninchiq, kushikushpa,
shumaqta kawsananchiqllapa, nishpa.

⁸⁰ Chaymandaqam chay Jwan wiñaykaptinqa, Dyuspa Santu Ispiritun yanaparqan, tukuy shunqo Dyusta kuyanambaq. Kanan Jwanqam chuncha lugarkunapi tiyaq, ch'ayanangaman tyimpu isrraylinukunata yach'achinambaq.

2

Jisukristum kayshina nasirqan (Mt 1.18-25)

¹ Waq tyimpukunapim Rrumapa gubyirnun Sesar Agustu kamachikurqan, suq sinsuta rurananllapa tukuy mundupi.

² Chay punta sinsutaqam ruraraqanllapa, chay prubinsya Siryapa prifiktun Siriniyu kaptin.

³ Chayshina chay gubyirnu kamachikuptinmi, yumbay runakuna riqllapa kikin llaqtanman, chay sinsupi apuntakananllapa.

⁴⁻⁵ Chaymi Jusiqa prubinsya Galiliyapa Nasarit llaqtanmanda llugshishpa, rirqanna prubinsya Judiyapa Bilin llaqtanman. Chaqa chay Bilimbim chay unay alma gubyirnu Dabidqa nasishqa karqan. Chaymi Jusiqa Dabidpa karu willkan kashqanrayku, rirqan Maryawan Bilinman, chay sinsupi apuntakanambaq. Chaqa Jusiqam Maryawanqa tratukushqana karqan kasarananllapa. (Piru mana puñuptinllapam,) Maryaqa pach'ayucna (ukuyucna) karqan.

⁶ Chaymi Bilimbilla kaykaptinllapa, Maryapa qeshyanan diya ch'ayamurqanna.

7 Chaymi chaypi qeshyashpa kulaka wambritunda, llambu trapukunawan wangushpa, usurachirgan suq istablu kurralpi suq pisibripi. Chaqa pusadapiqam mana karqanchu lugar, paykuna kidanambaqqa.

Anjilkunam michidurkunaman rikakurqan

8 Chay Bilimba sawa chunchambim michidurkuna yuraqashtin wishanllapata kwidaykarqanllapa.

9 Paykunamanmi das rikakurqan Dyuspa suq anjilnin. Kanan Tayta Dyuspa lliptyayninmi rridurninllapata limpu achikcharqan. Chaymi chay michidurkunaqa ancha mancharqanllapa.

10 Piru anjilqam paykunata nirqan:

—Ama manchayllapachu. Qamkunamanmi ancha shumaq nutisyata apamuni. Kay nutisyata yach'ashpaqam, yumbay runakuna ancha rinllapa kushikuq.

11 Kananmi chay unay Dabidpa llaqtambi nashqa suq Washadur. Paymi Dyus Akrashqan Washadur.

12 Kriyiwanykim, chay wambritutaqa ringillapa tariq llambu trapukunawan wangushqata, suq pisibripi usuraykaqta, nishpa.

13 Chaymandaqam chay anjilpa ladumbi das rikakurqan ancha achka anjilkuna. Paykunaqam kunyarqanllapa, Dyusta kayshina alabasha:

14 —¡Biba, biba altu syilupi Tayta Dyus! ¡Alabashqa kanqa! ¡Chaqa payqam achka runata, warmita munan yanapayta! ¡Chaymi paykunaqa kay mundupi ancha kushikunqallapa! nishpa.

¹⁵ Chayshina chay anjilkuna Dyusta alabashpaqam, kutirqanna syiluman. Chayshina kuptinllapaqam, michidurkunaqa paykunapura kayshina parlarqanllapa:

—Mayá, akullapa Bilinman, Taytanchiq Dyus niwashqanchiqta rikananchiq, imash' kashqa, nishpa.

¹⁶ Chaymandaqam utqaymaya rishpa, Maryata, Jusitaqa, iti wambrituyuqtana tarirqanllapa. Chay wambritunqam usuraykarqan chay pisibripi.

¹⁷ Chaymi chay michidurkuna wambrituta rikashpaqa, chaypi kaqkunata parlachirqan chay anjil nishqanda.

¹⁸ Chayshina parlachiptinqam, yumbay chay uyaqkunaqa ancha ispantarqanllapa.

¹⁹ Piru Maryaqam tukuy chaykunata uyashpa, ancha yuyashpa, shunqombilla waqaycharqan.

²⁰ Chaymandaqam chay michidurkunaqa kutiriqshina Tayta Dyusta ancha alabarqanllapa yumbay uyashqambaq, rikashqambaqllapa. Chaqa chay anjil tukuy ima nishqanqam allip kashqa karqan.

Wambritu Jisustam aparqanllapa Dyuspa adurana wasinman

²¹ Chay wambritu 8 diyasniyuq kaptinmi, kwirpumbi siñalta rurashpa, nirqanllapa: “Jisus shutinqa”, nishpa. Chaqa Marya manaraq pach'ayuq (ukuyuq) kaptinmi, Dyuspa anjilnin chayshina nishqa karqan shutinambaq.

²² Chaymi Muysis kamachikushqanda kumplishpaqa, 40 diyasmandaqa rirqanllapana

Jirusalinman. Kanan Dyuspa adurana wasinman rishpaqam, Dyusta nirqanllapa: “Kay wambrituytam apamunillapa prisintaq qamba ñawpaykiman, qamta sirbishunan”, nishpa.

²³ Chaqa Tayta Dyusqam liynimbi kamachikushqa karqan: “Yumbay ullqo kulaka nasiqtam noqapa ñawpayman apamuyllapa, wiñashpa noqata sirbiwananllapa”, nishpa.*
Chaymi Dyus nishqanda ruraraqanllapa.

²⁴ Dyusqam liynimbi kamachikushqapis karqan, ufrindananllapa ishkay turtula pishqokunata ichu ishkay palumata.* Chaymi Maryawan Jusiqa chayshina ruraraqanllapa.

²⁵ Chay tyimpupim Jirusalimbi suq ancha allin runa tiyarqan. Paymi Simiyun shutirqan. Payqam Dyusta ancha aduraq. Chaymi ancha shuyakuykarqan, Dyus Akrashqan Washadur payta, isrraylinu llaqta masingunata washanambaq. Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunmi Simiyunwan kashpa,

²⁶ kayshina yach'achishqa karqan: “Manaraq wañushpam, ringi rikaq Tayta Dyus Akrashqan Washadurta”, nishpa.

²⁷ Kanan Dyuspa Santu Ispiritun chay Simiyunda apaptinmi, payqa rishqa karqan Dyuspa adurana wasinman. Chaymi Maryawan Jusiqa chay adurana wasiman Jisusta apaptinllapa, Muysis kamachikushqanda kumplanan,

²⁸ chay Simiyunqa Jisusta marqashpa, Dyusta kayshina ancha alabarqan:

* **2:23** Éxodo 13.2 * **2:24** Levítico 12.8

- 29 Dyusilupagi Taytitu; ufrisiwashqaykitam kumplishqana kangi. Chayraykum ancha kushikuni. Kananqam atingina dijawayta wañunaypaq.
- 30 Chaqa kikiy ñawiykunawanmi rikashqana kani kay Washadurta.
- 31 Qam paytaqa kach'amushqana kangi, yumbay runa, warmi riqsinanllapa.
- 32 Kay wambritum suq micha achikchakuqshina rin yanapaq yumbay nasyungunapi tiyaqkunata, qamta shunqonllapapi riqsishushpa, allita kasushunanllapa. Kay wambritu achka furastirukunata washaptinmi, paykuna rinllapa alabaq llaqta masin isrraylinukunatapis, nishpa.
- 33 Chayshina Simiyun Jisusta alabaptinmi, Maryawan Jusiqa ancha ispantarqanllapa.
- 34 Simiyunqam Dyusman mañakurqambis, paykunata shumaqta yanapanambaq. Chaymandaqam Maryata nirqan:
- Kay wambraykim achka isrraylinu masinchiqkunata rin washaq, paypi kriyiptinllapa. Piru achka llaqta masinchiqkunaqam rinllapa chingaq, paypi mana kriyishpallapa. Chaqa achka runakunam paytaqa rinllapa disprisyaq.
- 35 Chayshina disprisyaptinllapam, wakinqa chayta rikashpa, yach'anqallapa: Chay runakunaqam mapa shunqoyuqkuna, nishpa. Lukismi Maryita, tukuy chaykunata rikashpaqa, ancha ringi llakiq. Chaqa qambaqqam chay llakikunaqa suq atun kuchilluwan shunqoykipi puntiyashuqshina rin kaq, nishpa.

³⁶⁻³⁷ Chaypim karqambis Dyuspaq suq rimaq warmi Ana shutiq. Paypa taytanmi Fanwil shutishqa karqan. Chay Fanwilmi atun ayllu Asirmanda kashqa karqan. Chay Anaqam chinalla kashpa, kasarashqa karqan. Kanan qosanwanqam syiti watastalla purirqan. Chaymandaqam qosan wañuptinqa, 84 watas biyudalla kashpa, ancha byijana karqan. Payqam Dyuspa adurana wasinmandaqa mana llugshiqchu. Chaypim punchawnindin tutupnindin Dyus munashqanda rurashpa, ayunashpa, Dyusman mañakushpa kawsaq.

³⁸ Chay Simiyun wambritu Jisuswan kaykaptinmi, Anaqa paykunaman qemikashpa, Dyusta pagikushpa, chaypi kaqkunata parlachirqan. Paykunaqam unaymandapacha ancha munarqanllapa rikayta, Jirusalin llaqtapa Washadurnin ch'ayamuptin.

Nasarit llaqtamanmi kutirqanllapa

³⁹ Jusiwan Maryaqam, Dyus tukuy ima kamachikushqanda rurashpaqa, wambritundinna prubinsya Galiliyaman kutirqanllapa chay kikin Nasarit llaqtanman.

⁴⁰ Wambritun Jisusqam diyapi diyapi wiñashpaqa, mas jwirsayuq, mas yach'ayniyuqna karqan. Kanan Tayta Dyusqam tukuy imapi payta ancha yanaparqan.

Wambra Jisusqam Dyuspa adurana wasimbi kidarqan

⁴¹⁻⁴² Jisuspa taytan mamanmi watan watan riqllapa Jirusalinman chay Paskwa fyistaman.

Chaymi Jisusqa dusi watayuqna kaptin, paykunanawan rirqan Jirusalinman chay Paskwa fyistamanqa.

⁴³ Chay fyista ushyakaptinqam, taytanwan mananqa kutiriykarqanna Nasarit llaqtaman. Piru Jisusqam Jirusalimbilla kidashqa karqan. Kanan Maryawan Jusiqam mana watukushqachu karqan Jisus kidaptinqa.

⁴⁴ Paykunaqam yuyarqan: Kay achka runapa ukumbich'i riykan, nishpa. Chayshina yuyashpaqam, suq diya ñandana rirqanllapa. Chaymandaqam watukushpaqa, manana tarirqanllapachu. Chaymi ayllungunapi, tukuy chay riqsishqangunapi maskashpa,

⁴⁵ mana tarishpaqa, paykunaqa kutirirqanna Jirusalinman maskaq.

⁴⁶ Chaymi ancha maskashpa, kimsa diyamanda Dyuspa adurana wasimbi tarirqanllapa. Jisusqam Muysispa liyningunata yach'achikuqkunapa ch'awpimbi tiyashpa, paykunata uyaykarqan, tapuykarqan.

⁴⁷ Kanan payta tapuptinllapaqam, ancha allita kuntistarqan. Chaymi yumbay chay uyaqkunaqa ispantashqata kidarqanllapa: ¡Rikay, tapuptinllapaqam, kay wambraqa ancha yach'ayniyuq kashpa, ancha allita kuntistan! nishpa.

⁴⁸ Kanan taytanwan mamanqam chay yach'ayniyuqkunapa ch'awpimbi tarishpaqa, ancha ispantarqanllapa. Chaymi mamanqa nirqan:

—Ay, ijitu, ¿imapaqmir kayshina rurawangillapa? Taytaykiwanmi noqaqa ancha manchashpa, llakishpa, maskaykaykillapa.

49 Chayshina niptinmi, Jisusqa nirqan:

—¿Imapaqmir maskawaykangiqa? ¿Manachu yach'angillapa: Taytaymi munan, paypa wasimbi ruranangunata ruranaypaq, nishpaqa?

50 Piru paykunaqam mana intyindirqanchu Jisus nishqandaqa.

51 Chaymandaqam Jisusqa paykunawan kutirirqan Nasaritman. Chaypim payqa paykunata tukuy imapi kasushpa kawsarqan. Kanan mamanqam yumbay chay pasashqambaq mana pitapis parlachirqanchu. Ashwanmi shunqombilla waqaychaq.

52 Kanan Jisusqam diyapi, diyapi wiñashpa, mas jwirsayuq, mas yach'ayniyuq karqan. Tayta Dyusqa, runakunapismi paywanqa ancha kushikuqlapa.

3

Jwan Shutichikuqmi chuncha lugarkunapi yach'achikurqan

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Jn 1.19-28)

1 Tibiryu Sesar Rrumapa gubyirnun kinsi watasna kamachikuykaptinmi, prubinsya Judiyapa prifiktun Punsyu Pilatu karqan. Prubinsya Galiliyapa prifiktunmi suq Irudis karqan. [*Nuta: Chay suq Irudismi chay punta gubyirnu Irudispa churin karqan.*]

Prubinsya Ituriyapa tukuy Trakunitipa prifiktunmi chay Irudispa masan Filipi karqan. Prubinsya Abiliñapa prifiktunqam Lisaniyas karqan.

² Kanan Anaswan Kayfasmi mas kamachikuq isrraylinu kurakuna karqanllapa. Chay tyimpupim suq chuncha lugarpi Sakariyaspa churin Jwanda Dyusqa nirqan, paypaq rimanambaq.

³ Chaymi Jwanqa yach'achikushpa, yach'achikushpa, riykarqan chay rriyu Jurdamba tukuy chuncha lugarningunata. (Chay chunchakunamanmi achka runakuna, warmikuna shamurqanllapa, Jwanda uyaq.) Chaymi paykunata nirqan:

–Uchaykikunata dijashpa, Dyustana kasushpa, shutikuyllapa, Dyus pirdunashunan uchaykikunamanda, nishpa.

⁴ Chay Jwambaqmi Dyuspaq rimaq Isaiyasqa unay tyimpupi librumbi kayshina iskibrishqa karqan:

Chunchakunapim suq runa ancha jwirtita rimashpa, kayshina rin yach'achikuq: “Dyus Akrashqan Washadurta shumaqta ch'ayachinayki, bidaykita allichayllapa suq ñandashina.

⁵ Chaqa mana allin yuyaynikikunam suq wegru ñanshina. Chayri chay mana baliq ñandashina bidaykita allichayllapa, Washadurninchiq mas allita qamkunaman ch'ayamunambaq.

⁶ Chayshina bidaykillapata allichaptikiqam, yumbay runakuna rinllapa yach'aq: Kayshinam Dyus washawashun”, nishpa.*

⁷ Kanan achka runakuna, warmikuna tandakaptin shutichinanqam, Jwanqa wakinda nirqan:

* **3:6** Isaías 40.3-5

—¡A, qamkuna kulibrapa wambrangunata! ¿Pinamir nishurqan, Dyuspa ancha manchaypaq kastigunmanda washadu kanaykillapaqa?

⁸ Mana allita rurashqaykirayku malayakushpa, chay uchakunata dijashpana, kananmandaqa allita rurashpa, kawsayllapa. Piru ama ni ash-lita yuyayllapachu: “Abrajamba karu willkanguna kaptinchiqmi, Dyus washawashun”, nishpaqa. Ashwan allita intyindiwayllapa: Dyusmi kay rumikunamanda runakunata atin rurayta, Abrajamba karu willkanguna kanambaqqa.

⁹ Chaqa qamkunaqam uchata rurashpaqa, chay mana allin puqoq yurakunashina kangillapa. Chaymi Dyusqa qamkunaman achanda qemishqana. Listunam kuchushunanllapa. Chaqa Tayta Dyusqam yumbay chay mana baliq yurakunata kuchushpa, rin wichuq lumyaykaq ninaman rupanambaq.

¹⁰ Chayshina Jwan niptinmi, chay runakunaqa tapurqan:

—¿Imatamiri atinillapa rurayta washakanayqa? nishpa.

¹¹ Chaymi Jwanqa nirqan:

—Mayqanniki ishkay mudanayuq kashpaqa, suq mudanaykita qoyllapa chay mana mudanayuqta. Mayqanniki mikunayuq kashpaqa, chay mana mikunayuqta qoyllapa, nishpa.

¹² Chay Jwanmanqam wakin kuntribusyunda kubraquqkunapis ch'ayarqanllapa shutichinambaq. Paykunaqam Jwanda kayshina tapurqan:

—Yach'achikuq Taytitu, ¿imatamiri noqaykunaqa atinillapa rurayta? nishpa.

13 Chaymi Jwanqa nirqan:

—Liy nishushqanshinalla kubrakuyllapa; ama mastaga, nishpa.

14 Chaymandaqam wakin suldadukunapis Jwandaqa tapurqan:

—Noqaykunaqa zimataq atinillapa rurayta? nishpa.

Chaymi paykunata nirqan:

—Ama ni pitapis jurapashpa, ni yanqakunata tumbashpaqa, imanda qoch'iyllapachu. Ashwan paguykita ch'askishpa, kuntintakayllapa, nishpa.

15 Chaymi Jwambaqqa chay llaqta masin isrraylinukunaqa yuyarqanllapa: Paqtaraq payna Washadurninchiqqa, nishpa. (Chaga unaymandapacham paykunaqa ancha shuyaykarqan, Dyus Akrashqan Washadur shamunambaq.)

16 Piru Jwanqam paykunataqa nirqan:

—Alliptam niykillapa. (Manam paychu kani.) Piru shamuqnam rin. Noqagam qamkunataqa yakupilla shutichiykillapa. Piru payqam ancha kamachikuq maski noqamanda. Chaymi Dyuspa Santu Ispiritumba pudirninwan ninawambis rin shutichishuqllapa, chay Santu Ispiritunwanna purinaykillapa. Pay shamuptinqam, noqaga mana nimachu kashaq paypa ñawpambiq. Manam ni llanqemba watunda paskanaypaq balishaqchu.

17 Dyusta kasuqkunaqam allin trigushina. Chaymi chay Washadurninchiqqa palan piskashqana, trigunda wayrachashpa, trujambi waqaychanambaq. Piru mayqan paypi mana kriyiqkunaqam tamushina. Chay tamutaqam

rin wichuq chay mana nunka wañuq ninaman rupanallapa, nishpa.

¹⁸ Kanan Jwanqam runakunata ancha allita chay Washadurpa shumaq nutisyanda yach'achirqan:

—Dyus Akrashqan Washadurmi rinna shamug washawananchiq, nishpa.

¹⁹ Chay Jwanqam anyashqa karqan gubyirnu Irudista, masanda traysyunda rurashqambaq, suq laya mana allikunata rurashqambaqpis. Chaqa chay Irudisqam masan Filipipa warmin Irudiyasta qoch'ishpa, payna purichiykarqan.

²⁰ Chaymi chay Irudisqa malpaq piskashpa, ashwamba maluta rurashpa, Jwandaqa karsilarqan.

Jwan Shutichikuqmi Jisusta shutichirqan
(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11)

²¹ Piru Jwan manaraq karsilpi kashpam, ancha achka runakunata shutichirqan. Jisuspismi chay diyakunapi Jwanman rirqan shutichinambaq. Chaymandaqam Jisusqa shutikushpa, Dyusman mañakuykaptinqa, syiluqa kich'akarqan.

²² Chaymandaqam Dyuspa Santu Ispiritun suq palumitashina shamurqan Jisuspa sawanman. Chay urasmi Tayta Dyusqa syilumandapacha payta kayshina nirqan:

—¡Qami ancha kuyashqay Churiyqa kangil!
¡Qamwanmi ancha kushikuni! nishpa.

Kayshinam karqan Jisuspa unay agwilunguna
(Mt 1.1-17)

²³ Jisukristu 30 watayuq kashpach'i, qallarirqan Tayta Dyuspaq yach'achikuq.

Jisuspaqqam niqllapa: “Jusipa churinshi”,
nishpa.

Chay Jusipa taytanmi Eli shutiq.
²⁴ Elipa taytanqam Matat shutiq.

Matatpaqam Libi;

Libipaqam Milki;

Milkipaqam Jana;

Janapaqam Jusi;

²⁵ Jusipaqam Matatiyas;

Matatiyaspaqam Amus;

Amuspaqam Nawun;

Nawumbaqam Isli;

Islipaqam Nagayi;

²⁶ Nagayipaqam Mat;

Matpaqam Matatiyas;

Matatiyaspaqam Simiyi;

Simiyipaqam Jusi;

Jusipaqam Juda;

²⁷ Judapaqam Juwana;

Juwanapaqam Rrisa;

Rrisapaqam Surubabil;

Surubabilpaqam Salatyil;

Salatyilpaqam Niri;

²⁸ Niripaqam Milki;

Milkipaqam Adi;

Adipaqam Kusam;

Kusambaqam Ilmudam;

Ilmudambaqam Ir;

²⁹ Irpaqam Juswi;

Juswipaqam Ilyisir;

Ilyisirpaqam Jurin;

Jurimbaqam Matat;

³⁰ Matatpaqam Libi;

chay Libipaqam Simiyun;
Simiyumbaqam Juda;
Judapaqam Jusi;
Jusipaqam Junan;
Junambaqam Ilyakin;
³¹ Ilyakimbaqam Miliya;
Miliyapaqam Maynan;
Maynambaqam Matata;
Matatapaqam Natan;
³² Natambaqam Dabid;
Dabidpaqam Isayi;
Isayipaqam Ubid;
Ubidpaqam Bus;
Buspaqam Salmun;
Salmumbaqam Nasun;
³³ Nasumbaqam Aminadab;
Aminadabpaqam Aram;
Arambaqam Isrum;
Isrumbaqam Faris;
Farispaqam Juda;
³⁴ Judapaqam Jakubu;
Jakubupaqam Isak;
Isakpaqam Abrajan;
Abrajambaqam Tari;
Taripaqam Nakur;
³⁵ Nakurpaqam Siruq;
Siruqpaqam Rragaw;
Rragawpaqam Piliki;
Pilikipaqam Ibir;
Ibirpaqam Sala;
³⁶ Salapaqam Kaynan;
Kaynambaqam Arfasad;
Arfasadpaqam Sim;

Simbaqam Nuwi;
 Nuwipaqam Lamik;
³⁷ Lamikpaqam Musalin;
 Musalimbaqam Inuk;
 Inukpaqam Jarid;
 Jaridpaqam Malalil;
 Malalilpaqam Kaynan;
³⁸ Kaynambaqam Inus;
 Inuspaqam Set.
 Setpa taytanqam kashqa chay punta runa Adan.
 Adandaqam Dyus rurarqan.

4

Dyablum Jisusta munarqan tyintayta (Mt 4.1-11; Mk 1.12-13)

¹ Jisusmi chay rriyu Jurdambi shutikushpaqa, kutiykarqanna. Chayshina kutiykaptinqam, Dyuspa Santu Ispiritun shunqombi kaqqa suq chuncha lugarman aparqan.

² Chaypiqam 40 diyas tukuyta karqan, mana nimata mikushpachu. Chaymi Jisus ancha mallaqnaptin, dyabluqa chaypi rikakurqan tyintanambaq.

³ Chaymi Jisustaqa nirqan:

—Mayá, qam Dyuspa Churin allip kashpaqa, kay rumita kamachiy, tandapaq tikrakanambaq, nishpa.

⁴ Chayshina dyablu niptinmi, Jisusqa nirqan:

—Dyuspa Santu Librumbim nin: “Runakuna, warmikunaqam mana mikunawanllachu

kawsanqa. Ashwanmi Dyus tukuy ima nishqangunawan kawsanqa”, nishpa.*

⁵ Chaymandaqam chay dyabluqa suq ancha altu qaqapa sawanman Jisusta apashpa, kay mundupa yumban nasyunningunata rikachishpa,

⁶ nirqan:

—Rikay kay ancha shumaq nasyungunata. Tukuy munaypaq imandindam noqa ch'askishqa kani. Chaymi pitapis atini qoyta. Mayá, qamta qoshqayki, qamna tukuy imapa dwiñun kanaykipaq.

⁷ Piru qam qonqorikushpa adurawaptikiqam, yumbay kaykunata qoshqayki, nishpa.

⁸ Piru Jisusqam nirqan:

—¡A, dyablu, ashuy ñawpaymanda! Chaqa Dyuspa Santu Librumbim nin: “Tayta Dyustalla aduray. Pay munashqandalla rurashpa kawsay”, nishpa.*

⁹ Chaymandaqam dyabluqa Jisusta aparqan Jirusalin llaqtaman. Waqpim Dyuspa adurana wasimba mas altu sawanman surqoshpa, Jisusta nirqan:

—Mayá, Dyuspa Churin allip kashpaqa, kay-manda ura pachakaman brinkay.

¹⁰ Chaqa Dyuspa Santu Librumbim nin: “Dyusmi anjilningunata rin kamachiq kwidashunambaq.

¹¹ Chaymi makingunapi rinllapa ch'askishuq, ama ni ch'akikikuna waq ura rumikunapi tupakashpa chuqrikanambaq”, nishpa.*

* **4:4** Deuteronomio 8.3
Salmo 91.11-12

* **4:8** Deuteronomio 6.13

* **4:11**

12 Chayshina dyablu niptinmi, Jisusqa nirqan:
 —Dyuspa Santu Librumbiqam niwanchiqpis:
 “Dyusnikitaqar ama mallipaychu, mu-
 nashqaykita ruranambaq”, nishpa.*

13 Chayshina dyablu tukuy layata rurashpa,
 mana atishpa tyintaytaqam, Jisuspa ñawpanmanda
 suq tyimpupaq ashurqan.

Jisusmi Galiliyapi yach'achikurqan

(Mt 4.12-17; Mk 1.14-15)

14 Jisusmi Santu Ispiritupa pudirninwan
 kutirqan prubinsya Galiliyaman. Kanan chay
 Galiliyapa yumbay llaqtangunapim waqpi kaypi
 famanqa shikwakarqan.

15 Chaqa Jisusqam kada llaqtaman
 ch'ayashpaqa, sinaguga wasikunaman
 yaykushpa, shumaqta yach'achikurqan. Chaymi
 yumbay ancha alabaqllapa.

Jisustam Nasaritpi disprisyarqanllapa

(Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)

16 Jisusmi uywakashqan llaqta Nasaritman
 kutirqan. Waqpim samana diyapi sinaguga
 wasiman rirqan, chayshina kustumbrin kaptin.
 Chaymi atarishpa, ñawpanllapaman riptin liyiq
 Dyuspa Santu Librunmandaqa,

17 qorqanllapa Dyuspaq rimaq Isayiyaspa
 librunda. Chaymi chay libruta ch'askishpa,
 kich'ashpa, kayshina liyirqan:

18 Taytanchiq Dyusmi Ispiritunda qowashqa.
 Chaqa akrawashqam, paypa shumaq
 nutisyanda pubrikunata yach'achinaypaq.
 Kach'amuwashqam llakishqa kaqkunata

* 4:12 Deuteronomio 6.16

kunswilanaypaq, prisukunata ninaypaq: “Ringillapanam llugshiq”, nishpa, sarkukunata chapachinaypaq; chay qesachadu kaqkunata washanaypaq;

19 yumbayta ninaypaq: “Rinnam ch'ayamuq Siñurnikipa allin tyimpun. Chay tyimpupim payqa ancha rin yanapashuqllapa”, nishpa.*

20 Jisusmi chayta liyishpaqa, chay librundaqqa kutichirqanna chay sinaguga wasipi yanapakuqta. Chaymandaqam tiyarqanna. Chaymi yumbay chaypi kaqkunaqa ancha unayta chaparqanllapa Jisustaqa.

21 Chaymi Jisusqa nirqan:

—Dyuspa Santu Librunmanda kay liyishqayqam kanan diya ñawpaykillapapi kumplishqana, nishpa.

22 Chaymi yumbay chay uyaqkunaqa ispan-tashqata, Jisusta ancha alabashpa, kayshina par-laqllapa:

—¡Ancha shumaqtaraq riman! nishpa.

Piru chayshina nishpaqam, suqnin suqnin pay-pura nirqanllapa:

—Piru kay runaqam Jusipa churin, ¿manachu? nishpa.

23 Chaymi Jisusqa paykunata nirqan:

—Qamkunaqach'i chay rimashqaypaqqa niwangimanllapa: “Qam ambikuqgar, qamlla ambikashpa, kach'akay. Mayá, waq Kapir nawun llaqtapi yumbay chay rurashqayki

* 4:19 Isaías 61.1-2

milagrukunata, kay llaqtaykipipis ruray rikanaypaqllapa”, nishpa.

²⁴ Chayta nishpaqam, Jisusqa nirqambis:

—Alliptam niykillapa, Dyuspaq rimaqkunataqam mana allitaqa ch'askinllapachu kikin llaqtambiqa.

²⁵ Manchu Dyuspaq rimaq Eliyaspa tyimpumbim kimsa wata y midyuta mana tamyarqanchu. Chaymi tukuy Isrrayilpi ambrunawan ancha padisirqanllapa. Chay tyimpupim Isrrayilpiqa achka biyudakuna karqan.

²⁶ Piru Dyusqam chay rimaq Eliyastaqa mana ni suq isrraylina biyudaman kach'arqanchu yanapanambaq. Ashwanmi kamachirqan suq nasyunman rinambaq, chay prubinsya Sidumba Sاریpta llaqtanman, suq biyudata yanapanambaq.*

²⁷ Chayshinallam Dyuspaq rimaq Elisiyupa tyimpumbipis Isrrayilpiqa achka ismuykaq kwirpuyuq runakuna karqan. Piru Elisiyupismi mana ni mayqanninda kach'akachirqanchu. Ashwanmi chay nasyun Siryamanda kaq runa Naman shutiqta kach'akachirqanqa.*

²⁸ Chayshina Jisus furastirukunata sawachashpa niptinmi, chayta uyashpa, chay sinaguga wasipi yumbay kaqkunaqa ancha piñakurqanllapa.

²⁹ Chaymi Jisusta piskashpa, chay Nasarit llaqtamanda aparqanllapa, suq filamanda wichukuq. Chaqa chay llaqtaqam ancha altu qaqapa sawambi karqan.

* 4:26 1 Reyes 17 * 4:27 2 Reyes 5

30 Piru Jisusqam paykunapa ch'awpinda rirqan.

Suq runapim dyablupa ispiritun tiyarqan
(Mk 1.21-28)

31 Jisusqam rirqan prubinsya Galiliyapa Kapir-nawun llaqtanman. Chay llaqtapiqam samana diyapi sinaguga wasiman rishpa, chaypi

32 ancha yach'ayniyuq kamachikuq kashpa, yach'achikurqan. Chaymi uyaqkunaqa ancha is-pantarqanllapa.

33 Chay sinaguga wasipiqam karqan suq runa. Paypiqam dyablupa ispiritun tiyaq. Chaymi chay runaqa kayshina qayach'akurqan:

34 —¡A, qam, Jisus Nasaritmanda kaq! ¡Dij-awayllapa! ¡Ama mitikuychu noqaykunamanqa! ¿Ima, kayman shamushpachu, ringi chingachi-waqllapa? ¡Noqaqam riqsiyki! ¡Qamqam Dyuspa santu Churin kangi! nishpa.

35 Chaymi Jisusqa chay dyabluta anyashpa, nirqan.

—¡Uyaray! ¡Lluqshiy kay runamanda! nishpa.

Chayshina Jisus kamachiptinqam, chay dyabluqa yumbaypa ñawpanman runata waqtakushpa, mana chuqrishpachu, paymanda llugshirqanna.

36 Chayta rikashpam, runakunaqa ancha ispan-tashqata suqnin suqnin Jisuspaq parlarqanllapa:

—¿Ima laya pudirniyuq awturidar kashpam, dyablukunata atin qatiyta? ¡Rikay, “Lluqshiy” niptinlla, chay dyablukunaqa das llugshin! nishpa.

³⁷ Chay famanqam chay llaqtamandaqa chay prubinsyapa yumbay lugarningunaman shikwakarqan.

Jisusmi Pidrupa swigranda kach'akachirqan
(Mt 8.14-15; Mk 1.29-31)

³⁸ Chaymandaqam Jisusqa chay sinaguga wasimanda lluqshishpa, Simun Pidrupa wasinman rirqan. Chay Simumba swigranmi ancha jwirti jibriwan qeshyaq kamapi karqan. Chaymi Jisusta rruqarqanllapa kach'akachinambaq.

³⁹ Chayraykum Jisusqa qeshyaqman rishpa, kumurashpa, jibritaqa anyarqan. Chayshina anyaptinllam, chay warmiqa jibrimanda das kach'akarqan. Kanan chay urasmi atarishpa, paykunata qararqan.

Jisusmi qeshyaqkunata kach'akachirqan
(Mt 8.16-17; Mk 1.32-34)

⁴⁰ Rupay seqaykaptinam, tukuy laya nanayniyuqkunata apamurqanllapa Jisusman. Chaymi payqa makinda suqpa suqpa sawanman rurashpa, yumbayta kach'akachirqan.

⁴¹ Achka runakunamandam dyablukunata qatirqan. Chaymi dyablukunaqa lluqshishpa, qayach'akurqan:

—¡A, qamqam Dyuspa Churin kangi! nishpa.

Piru Jisusqam paykunata anyashpa, mana dijarqanchu masta rimananllapa. Chaqa chay dyablukunaqam yach'arqanllapa: Jisusqam Dyus Akrashqan Washadur, nishpa.

Jisusmi Galiliyapi yach'achikurqan
(Mk 1.35-39)

42 Achikyaykaptinnam, Jisusqa chay llaqtamanda lluqshishpa, suq chunchamanna rirqan. Chay chunchapi kaykaptimbismi, ancha achka runakuna, warmikuna maskarqan tarinangaman. Chaymi tarishpaqa, ancha rrugarqanllapa, paykunamanda amana rinambaq.

43 Piru Jisusqam paykunata nirqan:

—Rinim suq llaqtakunamambis, Taytay Dyuspa shumaq nutisyanda yach'achikuq, payta allita kasunanllapa. Chaqa chaypaqmi noqataqa kach'amuwashqa, nishpa.

44 Chayshina nishpam, Jisusqa chay prubinsya Galiliyapi llaqtan llaqtan purishpa, sinaguga wasikunapi yach'achikurqan.

5

Achka piskadukunatam piskarqanllapa (Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)

1 Suq diyam Jisusqa Jinisarit atun qoch'apa manyambi kaykarqan. [*Nuta: Chay Jinisarit qoch'allam Galiliya qoch'apis shutiq.*]

Chaypim Jisusqa Tayta Dyus nishqanda yach'achikuykarqan. Chaymi ancha achka shamuqkuna ancha kumsanakushpa Jisusta kich'kichashpa yaqqa bularqan.

2 Chayshina yaqqa bulaptinllapaqam, Jisusqa rikarqan ishkay yakupi puriq barkuta chay qoch'apa manyambi shayaykaqta. Chaqa piskaduta piskaqkunaqam chay barkukunamanda ishkishpa, atarrayangunata mayllaykarqanllapa.

³ Suq barkum Simun Pidrupa karqan. Chay barkunman Jisus lluqshishpam, chay Simunda nirqan:

—Kay barkuykita kay manyamanda ashrita waqkaq apay, nishpa.

Chayshina apaptinmi, Jisusqa chay barkupina tiyashpa, chay atun qoch'amanda chay manyambi kaqkunata yach'achirqan.

⁴ Ushyashpa yach'achikuytaqam, Simun Pidruta nirqan:

—Barkuykita kay atun qoch'apa mas ch'awpinman apashpa, atarrayaykita wichuyllapa, piskadukunata piskanayki, nishpa.

⁵ Chaymi Simun Pidruqa nirqan:

—Yach'achikuq Taytitu, kay tutam yuraqashtin yanqa trabajashpa, mana nimatapis piskashqal-lapachu kani. Piru qam niwaptikiqa, atarrayayta wichurishaq, nishpa.

⁶ Chaymandaqam atarrayanda wichuptingqa, al-lipta ancha achka piskadukuna atarrayambiqa bulsachakarqan. Chaymi llashaqwanqa atar-ryanqa llikikaykarqanna.

⁷ Chayshina kaptinqam, paykunaqa makingunawan siñiyakushpa, qayarqanllapa chay suq barkupi kaq kumpañirungunata, shamunambaqllapa yanapaq. Shamuptinllapaqam, yumbayninmanda ishkandin barkuta ancha undachirqanllapa piskadukunawan. Chaymi chay barkukuna ancha llashaqwanqa yaqqa seqarqanllapa chay atun qoch'aman.

⁸ Chaymi Simun Pidruqa Jisuspa ñawpambi qon-qorikushpa, nirqan:

—Kamachikuq Taytitu, noqaqam ancha uchayuuq runa kani. Chaymi rrugayki noqamandaqa ashunaykipaq, nishpa.

⁹ Chaqa Simun Pidruqam chay pullan kaqkunawan ancha achka piskaduta surqoshqanrayku, Jisuspaq ancha ispantarqanllapa.

¹⁰ Simun Pidrupa kumpañirungunam Jakubuan Jwan karqan. Paykunaqam Sibidiyupa churinguna karqan. Jisusmi Simun Pidrutaqa nirqan:

—Ama manchaychu. Chaqa piskadukunata maskashqaykishinam, kananmandaqa runakunatana maskashpa, ringi yach'achiq, noqapi kriyananllapa, nishpa.

¹¹ Chaymi paykunaqa barkunllapata atun qoch'amanda manyanman surqoshpaqa, chaypina tukuy imandinda dijashpa, Jisuswana rirqanllapa.

Jisusmi suq ismuykaq kwirpuyuuq runata kach'akachirqan

(Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)

¹² Suq llaqtapi Jisus kaykaptinmi, payman ch'ayarqan suq runa ismuykaq kwirpuyuuq. Chaymi Jisusta rikashpaqa, ñawpanman rishpa, qonqorikushpa, qaqllanda pachaman ch'ayachishpa, ancha rrugarqan:

—Kamachikuq Taytitu, munashpaqam kay nanayniymanda atingi kach'akachiwayta, nishpa.

¹³ Chaymi Jisusqa chay millanaypaq runapa sawanman makinda rurashpa, nirqan:

—Munanim kach'akachishuyta. Chayri kanalit-an kach'akay, nishpa.

Chayta niptinllam, chay qeshyayqa limpu chingarqan.

¹⁴ Chaymandaqam Jisusqa chay runata kamachirqan:

—Amakish pitapis parlachingichu kay kach'akachishushqaypaq. Ashwan kuramanlla rishpa, Muysis kamachikushqanshina ufrin-daykita Dyuspaq qoy, yumbay yach'anambaq: Waq runaqam kach'akashqana, nishpa.

¹⁵ Piru Jisuspaqqam chay parlaqa diyapi diyapi ashwamba shikwakarqan. Chaymi ancha achka runa ch'ayamurqanllapa, payta uyanambaq, nanayninmanda kach'akachinambaq.

¹⁶ Piru Jisusqam paykunamanda ladiyashpa, kutin kutin rirqan chuncha lugarkunaman, Tayta Dyusman mañakuq.

Jisusmi suq runa wañushqashina kwirpuyyuqta kach'akachirqan

(Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)

¹⁷ Suq diyam Jisus yach'achikuykaptin, chaypi tiyaykarqan wakin farisiyu duktrinayuqkuna, Muysispa liyningunata wakin yach'achikuqkuna. Paykunaqam shamushqallapa karqan prubinsya Galiliyapa, prubinsya Judiyapa llaqtangunamanda, Jirusalinmandapis. Kanan Jisusqam Dyuspa pudirninwan qeshyaqkunata kach'akachiykarqan.

¹⁸ Chaymi wakin runakunaqa suq runa wañushqashina kwirpuyyuqta parapi apamushpa, ch'ayamurqanllapa. Paykunaqam

ancha munarqanllapa ukuman yaykuyta Jisuspa ñawpanman, chaypi chay qeshyaqta kach'akachinan.

¹⁹ Piru ancha unda runa kaptinmi, mana mayta atirqanllapachu yaykuytaqa. Chaymi wasipa sawanman qeshyaqta surqorqanllapa. Chaymandaqam tijakunata ashuchishpa, waskakunawan parambi watashpa, qeshyaqtaqa uku runakunapa ch'awpinman, Jisuspa ñawpanman ishkichirqanllapa.

²⁰ Chaymi Jisusqa ancha kriyiqkunata rikashpa, nirqan:

—Runita, uchaykikunamandam pirdunayki, nishpa.

²¹ Chay nishqambaqmi Muysispa liyningunata chay yach'achikuqkuna, chay farisiyu duktrinayuqkuna yuyarqanllapa: “¿Ima pitaq kay runaqa chayshina nishpa Dyusshina tukushpa, Tayta Dyusta burlaykan? ¡Paqta imanan ima! Chaqa manam pipis atinchu runakunapa uchangunata pirdunayta. Tayta Dyusllam atin pirdunaytaqa”, nishpa.

²² Chaymi Jisusqa yuyashqanllapata yach'ashpa, paykunata nirqan:

—¿Imaraykutaq chay mana baliqkunata yuyaykangillapa?

²³ Mayá, ¿imataq mas trabajus ruranaypaq, ichu ninaypaq: “Uchaykikunamandam pirdunayki” ichu ninaypaq: “Kach'akachiykim; atarishpana, riy” nishpa?

²⁴ Chaymi rini rikachishuq yach'anaykillapa: Tayta Dyusmi Jisukristuta pudirniyuqta

numbrashqa, runakunata uchangunamanda pirdunanambaq, nishpa.

Chaymandaqam Jisusqa chay runa wañushqashina kwirpuyuqta nirqan:

—Qamtam niyki, atarishpa, paraykita apashpa, riyna wasikiman, nishpa.

²⁵ Chayshina kamachiptinllam, yumbay chapaykaptin, das atarirqan. Chaymi chay uras paranda tandashpa, Dyusta ancha alabaqshina rirqanna wasinman.

²⁶ Chayta rikashpam, yumbay chaypi kaqku-naqa ancha ispantashqata Dyusta ancha alabarqanllapa. Kanan manchashqatam kayshina parlarqanllapa:

—Mana nunka rikashqanchiqtam kananqa rikanchiq, nishpa.

*Jisusmi qayarqan suq runa Libi shutiqta
(Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)*

²⁷ Chaymandaqam Jisusqa chay kashqanmandaq rirqanna. Chaymi riqshinaqa rikarqan suq runa Libi shutiqta. [*Nuta: Chay Libillam Matiyupis shutiq.*] Chay Libiqam tiyaykarqan kuntribusyun kubrakunan dispachumbi. Kanan Jisusqam Libitaqa nirqan:

—Shamuy, aku noqawan, nishpa.

²⁸ Chaymi Libiqa das atarishpa, tukuy imata dijashpa, Jisuswana rirqan.

²⁹ Chaymandaqam chay Libiqa Jisusta wasinman apashpa, suq atun fyistata paypaq rurarqan. Kanan wakin kuntribusyunda kubraquqkuna, suq runakunapismi chay mesapilla pulla tiyaykarqanllapa.

30 Chaymi chayta rikashpaqa, farisiyu duktrinayuqkuna, Muysispa liyningunata yach'achikuqkunaqa ancha piñakushpa, Jisuspa yach'akuqningunata kayshina anyarqanllapa:

—¿Imaraykutaq qamkunaqa kuntribusyunda kubrakuqkunawan, suq laya uchayuq runakunawan tandakashpa mikuykangillapa, upyaykangillapaqa? nishpa.

31 Chaymi Jisusqa chay piñakuqkunata nirqan:

—Qeshyaqkunallam munan ambikuqtaqa. Chay mana qeshyaqkunaqam ambikuqtaqa mana munanchu. (Kay uchayuqkunaqam chay qeshyaqkunashinaqa.)

32 Chayshinallam noqaqa shamushqa kani uchayuqkunata qayanaypaq, uchangunata dijashpa, Dyuspi kriyinanllapa. Piru manam shamushqachu kani chay mana uchayuq tukuqkunata qayaq, nishpa.

Jisustam ayunupaq tapurqanllapa
(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)

33 Wakin runakunam Jisusta tapurqan:

—Jwan Shutichikuqpa yach'akuqninguna, yumbay farisiyu duktrinayuqkunaqa ancha ayunanllapa; kutin kutin Dyusman mañakunllapa. ¿Imaraykutaq qamba yach'akuqnikikuna mana ayunashpachu mikunllapa, upyanllapa? nishpa.

34 Chaymi Jisusqa paykunata nirqan:

—Mayá, suq kasaraq runa kumpañirungunata kumbidashpa, fyistapi kaptinqachuraq, ¿atingimanllapa chay kumpañirungunata ayunachiyta? Manám. Chayshinallam kay

yach'akuqniykunapis pullay kushikuykashpaqam, mana ayunanllapachu.

³⁵ Piru suq diyam kuntrawaqkuna paykunamanda rinllapa akrawaq. Chayshina akrawaptinraqmi, kay yach'akuqniykunapis rinllapana ayunaq, nishpa.

³⁶ Jisusqam kayshinapis suq kumparasyunda rurarqan:

—Manam pipis mushuq mudananmanda suq pidasuta kuchunchu, mawka mudananda rrimindananqa. Chaqa mushuq mudananda kuchuptinqam qesachakan. Kanan mushuq rritasuqam mana pullachu mawkawanqa. Siraptinqam mana shumaqchu kanqa.

³⁷ Chayshinallam llullu binutapis mana wichunchiqchu mawka qara taligamanqa. Chaqa llullu binuqam qarwashpa, mawka qara taligataqa pach'yachin. Chayshinam binu, qara taligaqa qesachakan.

³⁸ Chayri mushuq binutaqa wichushun mushuq qara taligaman (chay qara chutakashpa, ama pach'yanambaq). *[Nuta: Chay llullu binuqam Jisuspa mushuq nutisyanshina. Chay mawka qara taligaqam isrraylinukunapa chay unay kustumbringunashina.]*

³⁹ Piru chay qarwashqa binutalla upyaqqam, llullu binutaqa mana munanllapachu: Qarwashqa binum noqapaqqa mas allinqa, nishpa.

6

Samana diyapim trigukunapa ispigangunata

*pitirqanllapa**(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)*

¹ Suq samana diyapim Jisusqa yach'akuqningunawan tarpudukunapa ukunda pasaykarqan. Chaymi yach'akuqningunaqa mallaqnashpa, triguta pitishpa, qaqoshpa, mikuykarqanllapa.

² Chaypaqmi wakin farisiyu duktrinayuqkuna Jisusta anyarqanllapa:

—Samana diyapiqam mana balinchiu trabajananchiqqa. ¿Imaraykutaq kay samana diyapi wakin yach'akuqnikiqa trigupa ispigangunata pitikushpa, qaqokushpa trabajaykanllapa? nishpa.

³ Chaymi Jisusqa paykunata nirqan:

—Ima, ¿manachu liyishqallapa kangi chay unay gubyirnu Dabid kumpañirungunawan mallaqnashpa rurashqandaqa?

⁴ Karpamanda adurana wasipi ufrinda tandakuna kaqmi kurakunapaqlla karqan. Piru Dabid mana dirichuyuq kashpapismi, chay adurana wasiman yaykushpa, chay ufrinda tandakunata mikushpa, chay kumpañirungunatapis qorqan mikunambaq.*

⁵ Chaymandaqam Jisusqa nirqan:

—Noqaqam Dyusmanda Shamuq Runa kashpa, samana diyapa dwiñun kani. Chaymi atini kamachikuyta: Kaymi alli ichu kayqam mana allichu, samana diyapi rurananchiqqa, nishpa.

* 6:4 Levítico 24.5, 9; 1 Samuel 21.6

*Jisusmi kach'akachirqan suq qendishqa
makiyuq runata*

(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

⁶ Suq samana diyapim Jisusqa sinaguga wasiman rishpa, chaypi yach'achikuykarqan. Chay ukupiqam suq runa allin ladu qendishqa makiyuq karqan.

⁷ Chaymi Muysispa liyningunata yach'achikuqkuna, farisiyu duktrinayuqkunaqa Jisusta ancha chaparqanllapa: ¿Payqachu rin kach'akachiq chay runata kay samana diyapi ichu mana? nishpa. Chaqa paykunaqam yuyarqanllapa, chaypaq tumbashpa dimandanallapa.

⁸ Piru Jisusqam yuyayninllapata yach'ashpa, chay qendishqa makiyuq runata nirqan:

—Atarishpa, shamuy kay ch'awpiyllapaman, nishpa.

Chaymi runaqa atarishpa ch'awpinllapapina shayarqan.

⁹ Chaymandaqam Jisusqa chay jusgaqkunata nirqan:

—Mayá, niwayllapa: ¿Imatam Tayta Dyus kamachiwanchiq, samana diyapi rurananchiqqa? ¿Allita rurananchiq ichu maluta? ¿Suq runata washananchiq, ichu wanchinanchiq? nishpa.

¹⁰ Chayshina Jisus nishpaqam, yumbay chay rridurnimbi kaqkunata chapashpa, chay qendishqa makiyuq runata nirqan:

—Chutay makikita, nishpa.

Chaymi chay runa makinda diki chutaptinlla, qendishqa kashqanmandaqa dasna allinyarqan.

11 Chayta rikashpaqam, chay kuntraqkunaqa ancha fiyuta piñakurqanllapa. Chaymi paykuna-pura parlarqanllapa: ¿Imanachishundaq Jisusta? nishpa.

Jisusmi yach'akuqningunamanda dusita akrar-qan, apustulninguna kanambaq
(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)

12 Chay diyakunapim Jisusqa rirqan suq luma-man Dyusman mañakuq. Chay lumapiqam chay tutaqa yuraqarqan Dyusman mañakushpa.

13 Chaymandaqam achikyaptinqa, yach'akuqningunata qayashpa, yumbay paykunamanda dusita akrashpa numbrarqan, apustulninguna kanambaq.

14 Chay dusi apustulningunaqam kaykuna kar-qan: Simun; payllam Pidrupis shutirqan; paypa masan Andris; wakinqam Jakubu, Jwan, Filipi, Bartulu,

15 Matiyu, Tumas, Alfiyupa churin Jakubu. Suq Simun shutiqtapismi akrarqan, apustulnin kanambaq. Paymi isrraylinu Kananista partidu-manda karqan.

16 Ishkay apustulkunaqam Judas shutirqan. Suqqam Jakubupa masan karqan. Suqqam Ju-das Iskaryuti shutirqan. Chay Judas Iskaryu-tim suq tyimpupi Jisusta kuntraqkunaman intri-gakurqan.

Jisusmi achka runakunata yach'achirqan
(Mt 4.23-25)

17 Jisusmi chay lumamanda yach'akuqningunawan shamushpa, suq pambaman ch'ayarqanllapa. Chaypim ashla

unayarqan. Ancha achka runa, warmim chay pambaman ch'ayamushqallapa karqan prubinsya Judiyapa kapitalnin Jirusalinmanda, yumbay llaqtangunamanda, Tiru llaqtapa, tukuy Sidun llaqtapa kustangunamanda. Paykunaqam shamushqallapa karqan Jisusta uyanambaq, qeshyayningunamanda kach'akanambaq.

¹⁸ Chaymi Jisusqa paykunata kach'akachishpa, runakunamanda dyablukunatapis qatirqan.

¹⁹ Kanan payqam ancha pudirniyuq kashpa, qeshyaqkunapa sawanman makinda rurashpa, yumbayta kach'akachirqan. Chaymi yumbay qeshyaqkunaqa imashinapis munarqanllapa Jisusman makinda rurayta kach'akanambaqllapa.

Kushikuqkuna mana kushikuqkunawan
(Mt 5.1-12)

²⁰ Jisusmi yach'akuqningunata chapashpa nirqan:

—Qamkuna pubrikunaqar kushikuyllapa. Chaqa Tayta Dyus allita kamachikushpaqam, shumaqta rin ch'askishuqllapa, paywan kawsanaykillapa.

²¹ 'Kanan qamkuna mallaqnaqkunapisri kushikuyllapa. Chaqa suq diyaqam ringillapa undaq. Qamkuna waqaqkunapisri kushikuyllapa. Chaqa suq diyaqam ringillapa kushikuq.

²² 'Noqapi kriyishqaykirayku ch'iqnishuptinllapa ichu qatishuptinllapa ama tandakanayki paykunaman, ichu mana allikunata rimashuptinllapa, ichu

malukunatashina musyashuptinllapaqa,
kushikuyllapa.

²³ Chaqa ancha shumaq primyutam syilupiqa ringillapa ch'askiq. Unay tyimpupipismi chay ch'iqnishuqkunapa agwilungunaqa chayshinalla Dyuspaq rimaqkunata ancha qesacharqanllapa.

²⁴ 'Piru jimanangillaparaqri qamkuna kapuqkunaqa! Dyuswanqam mana ringillapachu kushikuq. Chaqa kay pachapi bwina bidata pasashpaqam kushikuykangillapa.

²⁵ 'jAy, imanangiraqri qamkuna unda unda mikuqkunaqa! Chaqa ringillapam mallaqnaq. jImanangiraqri qamkuna asikuqkunaqa! Chaqa ancha llakishpam, ringillapa waqaq.

²⁶ 'jAy, imanangiraqri qamkuna, runa masikimanda alabashqakunaqa! Chaqa chay alabashuqkunapa unay agwilungunapismi Dyuspaq rimaq tukuqkunataqa chayshinalla alabarqanllapa.

Jisusmi yach'achikurqan, ch'iqniwaqninchiqta kuyananchiq

(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ 'Piru qamkuna uyawaqkunatam niykillapa, kuntraykikunata kuyayllapa. Ch'iqnishuqkunata allita rurayllapa.

²⁸ Maldisyashuqkunata niyllapa: “Dyus yanapashunqa”, nishpa. Musyashuqkunapaq Dyusman mañakuyllapa, paykunata yanapanambaq.

²⁹ Mayqan runa suq ladu qaqlaykipi takashuptinqa, suq ladutapis qoy, chaypipis takashunambaq. Kapaykita qoch'ishuptimbis, kushmaykitapis dijay apanambaq.

³⁰ Mayqan imata mañashuptimbis, qoy. Pi imaykita qoch'ishuptimbis, amana mañaychu kutichishunanqa.

³¹ Qamkuna munashpa runa masikikuna allita rurashunambaqqa, paykunatapis chayshina allitalla ruray.

³² 'Kuyashuqkunatalla kuyaptikiqam, Dyuspaqqa mana balingillapachu. Chaqa chay ancha uchayuqkunapismi kuyaqkunatalla kuyan.

³³ Chaymi qamkuna faburta rurashuqtalla faburta ruraptikiqa, Dyuspaqqa mana balingillapachu. Chaqa asta chay ancha uchayuq kaqkunapismi chayshinalla ruranllapa.

³⁴ (Chayri qamkunapa imayki kaptinqa, runa masiki ima nisitashqanda pristayllapa.) Piru imata qoshunanrayku pristaptikiqam, Dyuspaqqa mana balingillapachu. Chaqa chay uchayuqkunapismi pristan chay iman qoqkunatalla.

³⁵ Piru qamkunaqar ashwan kuntraykikunata kuyashpa, allita rurayllapa. Qamkunapa imayki kaptinqar, ima nisitashqanda pristayllapa. Piru ama imata qoshunanraykuchu pristayllapaqa. Chayshina allita ruraptikiqam, Dyusqa ancha shumaq primyuykita rin qoshuqllapa. Chayta rurashpallapaqam, Dyuspa wambranguna ringillapa kaq. Chaqa Dyusqam ancha allin kashpa, chay mana ni agradisiqkunata, chay malukunatapis yanapan.

³⁶ Chayri ancha allin Taytanchiq Dyus llakipashuptinqa, qamkunapis llakipakuqkuna kayllapa.

Runa masinchiqtaqa ama jugashunchu
(Mt 7.1-5)

³⁷ 'Ama jugakuychu, qamkunapis ama jugadu kanaykillapa. Suqkunata ama wichupayllapachu, qamkunapis ama wichupadu kanaykillapa. Ashwan suqkunata pirdunayllapa, qamkunapis pirdunadu kanaykillapa.

³⁸ Imayki kaptimbis, suqkunata qoyllapa. Chayshina qoptikiqam, Tayta Dyus rin qoshuq. Chaqa Dyusqa ancha achkata qoshushpa, kuyuchishpa, ch'apsishpa, llapchashpa, ich'akaykaqta rin millqachishuq. Chay ima tantuta yanapaptikim, Dyuspis chay tantuta rin yanapashuqllapa, nishpa.

³⁹ Chaymandaqam Jisusqa kay kumparasyundapis yach'akuqningunata nirqan:

—Suq sarku runaqa ¿imashinaraq apanman suq sarkutaqa? Manam atinchu. ¿Imanaymi apanqaqa? Ashwambam suq ush'kuman ishkindin seganmanllapa, ¿manachu?

⁴⁰ Chayshinallam suq yach'akuqqa mana rinchu binsiq yach'achikuqnindaqa. Piru tukuy imata allita yach'akushpaqam, chay yach'achikuqninshina atin kayta.

⁴¹ 'Qamkuna mas uchayuqkunaqa ama jugayllapachu, kriyiq masiki ashla uchata ruraptinqa. Chaqa jugashpaqam, paypa ñawimbi suq pidasu uqshitashina kaqta chapaykangishina, mana intyindishpa qamba ñawikipi suq bigashina kashqanda.

⁴² Chayshina chay kikin ñawikipi suq ancha atun biga kashqanda mana rikashpaqa, ¿manachu penqakungi masaykita ninayki: “Masita, dijaway

ñawikimanda chay uqshitata surqonaypaq” nishpaqa? ¡A, qamkuna shimikiwanlla kasukuqkuna! ¡Suqta jusganaykiqam kan grasyayki! ¡Chaqa suqta jusganaykimandaga puntata qamba ñawikimandaraq chay ancha atun bigata surqoy! Chayshina allita chapakushparaqmi, kriyiq masikipa ñawinmanda uqshitataqa atingi surqoyta. Manaqa manam atingichu, nishpa.

Allin runata mana allin runataqam riqsinchiq rurashqanmanda

(Mt 7.17-20; 12.33-35)

⁴³ 'Suq yura mana baliqqam mana allitaqa puqonchu. Piru suq allin yuraqam allinda puqon.

⁴⁴ Chayshinam yumbay plantakunataqa puqoyninmanda riqsinchiq, ¿manachu? Kashamandaqam mana iguskunataqa pallanchiqchu. Chayshinallam chay sarsamandapis mana ubaskunataqa pallanchiqchu.

⁴⁵ Chayshinallam allin runaqa allikunata riman, allin yuyaykuna shunqombi kashqanrayku. Piru chay mana allin runakunaqam mana baliqkunata riman, malu yuyaykuna shunqonllapapi kashqanrayku. Chaqa shunqombi ima laya yuyaykuna kashqandam shiminwanqa rimanllapa; manam maymandachu.

Runakunapa bidanllapam ishkay laya wasikunashina

(Mt 7.24-27)

46 '¿Imaraykutaq qamkunaqa “Siñursitu, Siñursitu” niwangillapaqa, nishushqayta mana kasushpaqa?

47 Suq kumparasyunda nishqaykillapa. Noqata allita kasuwaqkunaqam suq yach'ayniyuq runa wasita ruraqshina.

48 Chay yach'ayniyuq runaqam wasinda ruranambaqqa allakurqan uku angu rumiman ch'ayashtin. Chaymandaqam chay jwirti rumipa sawambina simyintunda rurashpa, wasinda alsarqan. Chaymanda ushyaptingam, rriyu undashpa, ancha jwirtita ch'ayamurqan bulaq chay wasitaqa. Piru manam ni kuyuchirqanchu, rumipa sawambi allin simyintuyuq kashqanrayku. Chay rumipa sawambi wasikuqshinam noqata kasuwaqkunaqa.

49 Piru mana kasuwaqkunaqam suq runa pamba allpapi mana simyintuyuq wasinda ruraqshina. Chaqa wasinda ushyaptingam, chay rriyu undashpa, ancha jwirtita ch'ayamushpa, chay wasi mana simyintuyuqta bulashpa, limpu chingachirqan, nishpa.

7

Jisusmi suq rrumanu suldadupa kriyadunda kach'akachirqan

(Mt 8.5-13)

1 Jisusqam paykunata yach'achishpaqa, rirqanna Kapir nawun llaqtaman.

2 Chaypim suq rrumanu suldadu tiyaq. Chay suldaduqam achka suldadukunapa

kamachikuqnin karqan. Paypam suq ancha kuyashqan kriadun qeshyaq wañuykarqanna.

³ Chay rrumanu suldaduqam Jisuspa famanda yach'arqan. Chaymi kach'arqan kamachikuq ansyanu isrraylinukunata, rinambaqllapa Jisusta rrugashpa apamuq, kriadunda kach'akachinambaq.

⁴ Chaymi kach'adungunaqa rishpa, Jisusta ancha rrugarqanllapa:

—Ancha allinmi chay rrumanu suldaduqa. Yanapayri yush'ayku.

⁵ Chaqa noqanchiq isrraylinukunatam ancha kuyawanchiq. Chaymi sinaguga wasita rurashqa noqaykunapaq, nishpa.

⁶ Chayshina niptinqam, Jisusqa chay rrugaqkunawanna rirqan. Chaymi suldadupa wasinman yaqqana ch'ayaptinqa, chay rrumanuqa wakin kumpañirunda kach'arqan, ñanmanlla tingushpa, ninanllapa:

—Taytitu, amar piñakuychu. Amanar kaykamanqa shamuychu. Chaqa manamir baliq runachu kani, kay wasiyan yaykunaykiqa.

⁷ Chaymi mana rirqaychu noqa kikiy maskashuqqa. Kamachikuyri. Chay nishqaykiwanllam kriaduyqa rin kach'akaq.

⁸ Chaqa noqapismi kamachiwaqta kasuni. Chayshinallam kamachishqay suldaduykunapis kasuan. Suqninda “Riy”, niptiyimi, rin. Suqta “Shamuy”, niptiyimi, shamun. Kriaduyta kamachiptiy, imata ruranambismi ruran.

⁹ Chayshina niptinmi, Jisusqa ancha ispan-tashpa, kushikurqan. Chaymi tikrakashpa chay pullan riqkunata nirqan:

—Alliptam niykillapa, kay ancha kriyiq runatashinaqam mana ni suqta tarishqachu kani, ni kay llaqta masinchiq isrraylinukunapi, nishpa.

¹⁰ Chaymandaqam chay kach'adungunaqa wasiman kutirishpaqa, chay kriyadun qeshyaqtaqa kach'akashqatana tarirqanllapa.

Jisusmi suq biyudapa wawanda kawsachirqan

¹¹ Chaymandaqam Jisusqa Nayin shutiq llaqtamanna rirqan. Paypa pullanmi rirqanllapa yach'akuqninguna, ancha achka runakuna, warmikuna.

¹² Chay Nayin llaqtaman yaqqana ch'ayashpaqam, rikarqan suq almata apaykaptinllapa pambaq. Chay wañushqaqam suq biyudapa sapalan ullqo wawan kashqa karqan. Chay llaqtamandaqam achka runakuna, warmikuna riykarqan pambakuq, chay biyudata kumpañashpa.

¹³ Chaymi Jisusqa chay biyudata chapashpa, llakipashpa nirqan:

—Amar waqaychu, nishpa.

¹⁴ Chaymandaqam almaman qemikashpa, paranman makinda rurarqan. Chaymi chay apaqkunaqa riykashqanmanda shayaptin, Jisusqa chay almata nirqan:

—Wambra, qamtam niyki, jatariy! nishpa.

¹⁵ Chayshina niptinllam, chay wañushqa wambraqa alsakamushpa, parlarqanna. Chaymandaqam Jisusqa chay wambrataqa kawsaqtana mamanda intrigarqan.

16 Chaymi rikaqkunaqa manchashqata chapashpa, Dyusta kayshina alabarqanllapa:

—¡Dyuspaq suq ancha kamachikuq rimaqmi kay noqanchiqkunaman shamushqa! nishpa.

Nirqanllapismi:

—Tayta Dyusmi shamushqa yanapawananchiq, nishpa.

17 Kanan Jisuspa famanqam chay prubinsya Judiyapa tukuy rridurnin llaqtakunaman shikwakarqan, “Jisusshi kawsachikushqa”, nishpa.

Jwan Shutichikuqmi yach'akuqningunata Jisusman kach'arqan

(Mt 11.2-19)

18 Chaykunata Jisukristu ruraptinmi, Jwan Shutichikuqpa yach'akuqninguna yach'arqan. Chaymi paykunamanda yach'ashpa, Jwanqa ishkey yach'akuqninda qayashpa,

19 Jisusman kach'arqan, kayshina tapunambaq:

—Mayá, ¿qamchu Dyusmanda chay shamunambaq Washadur kangi, ichu suqtaraq shuyashaqlapa? nishpa.

20 Chaymi chay kach'adungunaqa rishpa, Jisusta nirqan:

—Jwan Shutichikuqmi kach'amuwashqa tapushunayllapa: “¿Qamchush Dyusmanda chay shamunambaq Washadur kangi, ichu suqtaraq shuyashaqlapa?” nishpa.

21 Chay urasmi Jisusqa achka qeshyaqkunata kach'akachiykarqan. Wakinmandaqam dyablukunata qatiykarqan. Achka sarkukunatapismi chapachiykarqan.

22 Chaymi Jisusqa chay tapuqkunata nirqan:

–Kutirishpa, Jwanda niyllapa kay rikashqaykillapata, uyashqaykillapata, sarkukuna rikakushqanda, kujukuna purishqanda, ismuykaq kwirpuyuqkuna kach'akashqanda, surdukuna uyakushqanda, wañushqakuna kawsamushqanda, pubrikuna Dyuspa shumaq nutisyanda uyashqanda.

²³ Kanan noqapi mana shaykuq kriyiqkuna kushikunqallapa. Chayta Jwanda niyllapa, nishpa.

²⁴ Chayshina niptinmi, chay kach'adungunaqa Jwanmanna kutirirqan. Riptinllapaqam, Jisusqa chaypi kaqkunata kayshina yach'achikurqan Jwan Shutichikuqpaq:

–¿Ima laya runatam rirqaykillapa chapaq chay chuncha lugarmanqa? ¿Rirqaykillapachu chapaq suq runa mana alli yach'aqta, suq kañata wayra waqman kayman kuyuchiqtashina? Manám.

²⁵ ¿Ichu rirqaykillapaqa chapaq suq ancha ch'aniyuq mudanayuq runata? Manám. Chaqa chay ancha shumaqta mudakuqkuna, chay bwina bida kawsaqqunaqam tiyanllapa gubyir nukunapa atun wasingunapi, ¿manachu?

²⁶ Chayshinaqa ¿imata rikaqtaq rirqaykillapaqa? ¿Dyuspaq suq allip rimaqta? Arí, alliptam niykillapa, Dyuspaq ancha baliq rimaqtam rirqaykillapa rikaqqa. Kanan chay Jwanqam yumbay chay suq rimaqkunamanda mas baliq kashqa.

²⁷ Chaqa chay Jwambaqmi Taytanchiq Dyusqa Santu Librumbi Akrashqan Washadurta kayshina niwarqan:

Qamba ñawpaykitam noqapaq suq rimaqta rini kach'aq. Paymi ñanda allichanmanshina runakunata rin yach'achiq, shumaqta qamta ch'ayachishunanllapa, nishpa.*

²⁸ Chaymi allipta niykillapa, Dyuspaq yumbay rimaqkunamandam mana ni suq Jwanmandaqa mas baliqqa kashqachu. Piru noqa Taytaywan kamachikuptiy, noqapi yuyakuqmanda mas umildi kaqqam mas baliq rin kaq chay Jwanmandaqa, nishpa.

²⁹ Chayshina Jisus Jwanda alabaptinqam, yumbay chay uyaqkuna asta chay kuntribusyun kubraqukunapis nirqanllapa:

—Dyusqam ancha allin kashqa noqanchiqkunawanqa, nishpa.

Chaqa yumbay paykunatam Jwanqa shutichishqa karqan.

³⁰ Piru farisiyu duktrinayuqkuna, Muysispa liyningunata yach'achikuqkunaqam mana dijakashqachu karqan Jwan shutichinambaq. Ashwanmi Tayta Dyus paykunata munaptin washaytaqa, fyirusyashpa mana munarqanllapachu.

³¹ Chaymi Jisusqa nirqan:

—¿Imawandaq kay tyimpumanda runakunataqa atini kumparayta? ¿Ima laya kustumbriyuqmi paykunaqa?

³² Kay mana kriyiqkunataqam kumparani chay wambra mana nimatapis munaq pugllaqkunawan. Manchu wambrakunaqa plasapi pugllanllapa, fyistatashina rurashpa

* **7:27** Malaquías 3.1

ichu suq almata pambaqshina tukushpa. Piru wakin wambrakuna mana munaptin pugllaytaqam, chay pugllaqkunaqa ninllapa: “¡Fyistapishina flawtata waqachiptiyimi, mana dansangillapachu! ¡Pambakuqshina llakiy llakiyta kantaptiypismi, mana waqangillapachu!” nishpa. (Chayshinallam wakinnikikuna mana munangillapachu uyayta ni Jwan Shutichikuqta ni noqata).

³³ Chaqa chay Jwan shamushpa, mana ni tadata ni allin mikunata mikuptyin, mana ni binuta upyaptinqam, nirqaykillapa: “Waq Jwanqam dyabluwan kashpa, lukushina purin”, nishpa.

³⁴ Chaymandaqam Dyusmanda Shamuq Runa kashpa mikuptyiy, imitata upyaptiyqam, noqapaq ningillapa: “¡Jwi, mana undaqmi mikun, upyan! Chay uchayuqkunawan, kuntribusyunda kubraquqkunawanmi tandakan”, nishpa.

³⁵ Piru Dyus nishqanda kasuqkunaqam ancha yach'ayniyuqkuna. Chaymi shumaqta kawsaptinllapa, rikaqkunaqa intyindinllapa: Ancha yach'ayniyuqmi Dyusqa, nishpa.

Jisusmi farisiyu Simumba wasimbi mikurqan

³⁶ Suq farisiyu duktrinayuq runam Jisusta nirqan:

—Aku wasiyman mikuq, nishpa.

Chaymi Jisusqa wasinman rishpaqa, mesaman tiyarqan mikunambaq.

³⁷ Chay llaqtapim suq warmi ancha uchayuq karqan. Chay warmim yach'arqan chay farisiyupa wasimbi Jisus kashqanda. Chaymi

ikinda ch'ayarqan mishki mutkinata suq rumi pumupi apashpa.

³⁸ Jisuspa ch'akinman qemikashpam, ancha waqarqan. Waqaqshinam ch'akingunata nuyuchirqan waqayninwan. Nuyuchishpaqam aqchanwan chakichishpa, muchashpa, chay mishki mutkinawan pasarqan.

³⁹ Chay farisiyu Jisusta apaqqam chay warmi chayta ruraykaqta rikashpaqa, yuyarqan: Atatayraq kay warmiqa. Mana allikunata rurashpam purirqan. Kay runa Dyuspaq allip rimaq kashpaqach'i, atinanda yach'ayta: Uchayuq warmim ch'akiymanda piskawaykan, nishpa.

⁴⁰ Chayshina yuyaptinmi, Jisusqa nirqan:
—Simun, munanim suq kusitata nishuyta.

Chaymi farisiyuqa nirqan:

—Niwayri, Yach'achikuq Taytitu, nishpa.

⁴¹ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Ishkay runam suq qellayniyuqta dibiraq. Suqmi 500 dinaryu qellayta dibirarqan; suqqam 50 dinaryu qellayta dibirarqan.

⁴² Mana atiptinllapa pagaraytam, chay qellay dwiñuqa chay ishkandin dibiraqta pirdunarqan. Mayá, niway, chay dibiraqkunaqa, ¿mayqanninraq masta rin kuyaq chay qellay dwiñutaqa? nishpa.

⁴³ Chayshina niptinqam, Simunqa nirqan:

—Noqam yuyani, chay runa mas achka dibi-rashqan pirdunashqanmi mastaqa rin kuyaq, nishpa.

Chaymi Jisusqa nirqan:

—Arí, chayshinam. Allitam yuyashqa kangi, nishpa.

44 Chaymandaqam chay warmita chapashpa, Simunda nirqan:

—¿Intyindishqachu kangi kay warmi rurashqandaqa? Rikay, kay wasikiman yaykuptiyqam, mana qowarqaykichu yakuta, ch'akiykunata mayllanayqa. Piru kay warmiqam waqayninda ich'ashpa, ch'akiykunata aysashpa, aqchanwan chakichishqa.

45 Qamqam mana napaykuwashqachu kangi muchawashpa. Piru payqam ch'ayamushqay urasmandapacha mana shaykuq ch'akiykunata muchashqa.

46 Qamqam mana umaytaqa asiytiwanqa pasarqaykichu, shumaqta ch'ayachiwanaykiqa. Piru payqam ancha ch'anuyuq mishki mutkinawan ch'akiykunata liyashqa.

47 Chaymi allipta niyki, Taytanchiq Dyus kay warmita yumbay uchangunata pirdunaptingam, kayshina ancha kuyawan. Piru Tayta Dyus suq runa ashla uchayuqta pirdunaptingam, chay runaqa ashlitatalla kuyan, nishpa.

48 Chaymandaqam chay warmitaqa nirqan:

—Uchaykimandam pirdunayki, nishpa.

49 Chayshina niptingam, Jisuswan mesapi kaqkunaqa, suqnin suqnin parlarqanllapa:

—¿Imataq kashpa, kay yanqa runaqa uchangunata pirdunaykan? nishpa.

50 Piru Jisusqam chay warmita nirqan:

—Noqapi kriyishqaykiraykum, yumbay uchaykimanda pirdunaduna kangi. Kushikushpana riy, nishpa.

8

Warmikunam Jisusta yanaparqan

¹ Chaymandaqam Jisusqa dusi apustulningunawan rirqan achka llaqtakunata, achka kasiriyukunata, Dyuspa shumaq nutisyanda yach'achikuq, chay uyaqkuna Dyusta kasunambaqllapa.

² Wakin warmikunapismi Jisuspa pullan rirqan. Paykunataqam nanayningunamanda kach'akachishqa karqan. Wakinmandaqam dyablukunata qatishqa karqan. Chay warmikunamandaqam suqningqa Marya karqan. Payllam Madalinapis shutiq (Magdalamanda kashqanrayku). Paymandam Jisukristu syiti dyablukunata wichukushqa karqan.

³ Suq warmiqam Jwana shutiq. Payqam Chusapa warmin karqan. Chay Chusaqam prifiktu Irudispa wasimba kamachikuqnin karqan. Suq warmiqam Susana karqan. Wakin warmikunapismi Jisuspa pullan puriqllapa tukuy iman kaqwan yanapashpa.

Jisukristum suq kumparasyunda rurarqan tarpukuq runawan

(Mt 13.1-9; Mk 4.1-9)

⁴ Achka llaqtakunamanda achka runa, warmi shamuptin Jisusta rikaqmi, payqa kay kumparasyunwan paykunata yach'achirqan:

⁵ —Suq tarpukuq runa simillanda shikwaptinmi, wakin simillaqa ñanman ishkirqan. Chay ñambi ishkiq simillatam pasaqkuna sarrurqanllapa; wakindaqam pishqokuna pallarqan.

6 Wakin simillaqam kaskajuman ishkirqan. Chay simillaqam sawapilla kashpa, wayralla wiñarqan. Lukismi kaskaju kashqanrayku, mana atishpa ch'upakuyta, chakirqan.

7 Wakin simillaqam kashakunapa ukunman ishkirqan. Chaymi chay similla wiñaptinqa, kashakunapis pullan wiñashpa maqarqan. Chaymi limpu chingachirqan.

8 Piru wakin simillaqam ancha allin allpaman ishkirqan. Chay simillaqam shumaqta wiñashpa, allita puqorqan. Chaqa kada simillitam syin granusta puqorqan.

Chayshina nishpaqam, Jisusqa ancha jwirtita nirqan:

—¡Qamkuna rinriyuqkunaqar allita uyawayllapa kay nishushqayta! nishpa.

*Jisusqam achka kumparasyunwan
yach'achikurqan*

(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

9 Chay kumparasyunda nishqambaqmi yach'akuqninguna Jisusta tapurqan:

—Niwayllapar, ¿imam munan niyta chay nishqaykiqa? nishpa.

10 Chaymi Jisusqa nirqan:

—Dyusmi munan noqapi kriyiqkuna allita intyindinaykillapa: Kayshinam ancha shumaqta rin kamachikuq, nishpa. Piru noqapi mana munaq kriyiqkunataqam achka kumparasyunwanlla yach'achini, maychika chapashpapis, ama rikananllapa, maychika uyashpapis, ama intyindinanllapa.

*Jisusmi chay kumparasyumbaq in-
tyindichikurqan*

(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)

¹¹ 'Chay kumparasyunqam kayshina munan niyta: Dyuspa shumaq nutisyanqam chay simillashina.

¹² Wakin uyawaqkunam chay similla ñanman ishkiqshina. Ancha angu shunqoyuq kashpa, Dyuspa shumaq nutisyanda uyashpaqa, mana kriyinllapachu. Chaymi dyabluqa shamushpa, uyashqanda das qonqachin, ama kriyishpa washadu kananllapa.

¹³ Wakin uyawaqkunaqam chay ashla allpayuq kaskajushina. Chaymi Dyuspa shumaq nutisyanda uyaptinllapaqa, shunqombi mana allitaqa yurakanchu. Chaymi das kriyishpa, ashla tyimputalla ancha kushikushpa kawsanllapa. Chaymandaqam ashla padisishpaqa, das syintishpa, Dyusmanda akrakanllapa.

¹⁴ Wakin uyawaqkunaqam chay kashapa ukumbi tarpudu wiñaqkunashina. Paykunaqam Dyuspa shumaq nutisyanda uyashpa kriyin. Piru chaymandaqam tukuy imayuq munashpa kayta, kwirpun munashqambilla yuyashpaqa, Dyusta qonqanllapa, chay similla kashakunapa ukumbi chingaqshina.

¹⁵ Piru wakingunaqam chay allin allpashina. Chaqa ancha allin shunqoyuqkuna Dyus nishqanda uyaptinllapam, allita yurakan. Chaymi Dyustana mana shaykuq kuyashpa, kasushpa, shumaqtana kawsanllapa.

*Suq kumparasyundam rurarqan michawan
(Mk 4.21-25)*

¹⁶ 'Suq michata syindishpaqam, mana pipis suq almunwanqa pambanchu ni kamamba waranman pakanchu. Ashwanmi altupi ruran, yaykuqkunata achikchanambaq.

¹⁷ Chayshinallam yumbay pakadu kaqqam suq diyafa manana pakaduchu rin kaq. Ashwanmi achka runakuna chay mana yach'ashqangunata rinllapa yach'aq.

¹⁸ Allita uyawayllapa, chay allita yach'akuqtam Dyusqa masta rin yach'achiq. Piru chay mana allita uyakuqtaqam chay ashla yach'akushqandaqa limpu rin qonqachiq.

*Jisuspa masanguna mamambismi payman
ch'ayamurqanllapa
(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)*

¹⁹ Jisuspa masanguna mamambismi ch'ayamurqan chay kashqanman. Piru ancha unda runa kaptinmi, mana atirqanllapachu ch'ayayta Jisuspa ladunmanqa.

²⁰ Chaymi Jisustaqa suq runa abisarqan:

—Siñursitu, mamayki masaykikunam kay sawapi. Anchash munanllapa qamwan parlayta, nishpa.

²¹ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Taytay Dyus nishqanda uyaqkuna kasuqkunam noqapa mamay, masaykunaqa, nishpa.

*Jisusmi wayrata yakuta qasillachirqan
(Mt 8.23-27; Mk 4.35-41)*

²² Suq diyam Jisusqa yach'akuqningunawan yakupi puriq barkuman yaykushpa, paykunata nirqan:

—Aku kay atun qoch'apa waq chimbanman, nishpa.

Chayshina niptinqam, rirqanllapana.

²³ Chaymi riykaptinllapaqa, Jisusqa puñurqanna. Kanan qonqaylla ancha jwirtita wayraptinmi, chay yakuqa ancha maqchikamushpa, undaykarqanna chay barkuman. Chaymi chay barkuqa yaqqana seqarqan.

²⁴ Seqaykaptinnaqam utqaymaya Jisusta rikch'achishpa nirqanllapa:

—¡Ay, Taytitu, Taytitu! ¡Seqaykanchiqnam yakuman! nishpa.

Chaymi Jisusqa atarishpa, chay wayrata, chay maqchikaykaq yakukunata jwirtita rimashpa, kamachishpa, limpu qasillachirqan.

²⁵ Chaymandaqam chay yach'akuqningunata tapurqan:

—¿Imapaqmi qamkunaqa mancharqaykillapa? ¿Ima manachu noqapi allita yuyakungillapa? nishpa.

Chaymi paykunaqa ancha ispantashqata, suqnin suqnin parlarqanllapa:

—¿Ima layaraq kay runaqa? ¡Rikay, kamachiptin kay wayrawan yakuqa das kasushpa, qasillarqan! nishpa.

Dyablukuna lukuyachiptinmi, suq runa kadinakunata pitirqan

(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)

²⁶ Chay qoch'apa waq chimbanman rishpaqam, Gadarapa manyanman ch'ayarqanllapa. Gadaragam Galiliyapa chimba shutimbi kidan.

²⁷ Chay yakupi puriq barkumanda qoch'apa manyambi ishkiptinllapaqam, suq luku gadarinu runa Jisusman ch'ayarqan. Chay runapa kwirpumbim achka tyimpuna dyablukunapa ispiritunguna tiyashqa karqan. Chaymi luku kashpa, sipralla puriq. Kanan pantyungunapim tiyaq. Wasimbiqam manana tiyarqanchu.

²⁸ Chay runaqam Jisusta chapashpa, qayach'akushpa, ñawpambi qonqorikushpa nirqan:

—¿Imapaqmi mitikungi noqamanqa, qam ancha pudirniyuq Dyuspa Churinga? Rrugaykim, yush'ayku, amar qesachawaychu, nishpa.

²⁹ Chaqa Jisusqam chay runamanda qatiykarqan chay dyabluta. Chaymi chayshina chay dyabluqa rrugarqan. Chay dyabluqam achka tyimpuna chay runataqa dwiñukushqa karqan. Chaymi runakunaqa chay runata sujitananllapa yuyashpa, makingunamanda, ch'akingunamanda kadinakunawan alli alli watahqallapa karqan. Piru chay lukuqam chay kadinataqa mana kwintashpachu, pitishpa, chuncha lugarkunaman rirqan, dyablu apaptin.

³⁰ Jisusmi tapurqan:

—¿Imam shutingi? nishpa.

Payqam nirqan:

—Manadam shutinllapa, nishpa.

Chayshinaqam nirqan, ancha achka dyablukunapa ispiritunguna chay runapa kwirpunman yaykushqa kaptin.

³¹ Chay dyablukunaqam Jisusta ancha rrugarqanllapa, ama chay manchaypaq talalanman kach'anambaq.

³² Anaq ladun qaqaqim ancha achka kuchikuna mikuykarqan. Chaymi chay dyablukunaqa Jisusta rrugarqanllapa, chay kuchikunaman yaykunambaq. Chaymi Jisusqa nirqan:

—Mayá, riyllapa, nishpa.

³³ Chayshina niptinqam, chay dyablukunaqa runamanda lluqshishpa, chay kuchikunamanna yaykurqanllapa. Chaymi yumbay chay kuchikunaqa, lukuyashpa, qayach'akushpa, qaqaqamanda kallpashpa, qoch'aman seqarqan. Chaymi ch'uqashpa yumbayna wañurqanllapa.

³⁴ Kanan chay michiqkunaqam chayta rikashpaqa, ancha manchashpa, kallpaylla rirqanllapa abisaq ch'akrangunapi kaqkunata, llaqtambi kaqkunata:

—Kay kusasmi pasawashqa, nishpa.

³⁵ Chaymi ancha achka runakuna rirqanllapa, chay pasashqanda rikaq. Kanan Jisus kashqanman ch'ayashpaqam, chay lukutaqa kach'akashqatana tarirqanllapa, Jisuspa ch'akin kaqpi tiyaykaptin. Chay runaqam jwisymbina kashpa, mudanandapis allitana rurakushqa karqan. Chayta rikashpaqam, ancha mancharqanllapa.

³⁶ Kanan chay rikaqkunaqam chay shamuq runakunata manyaqlla parlachirqanllapa:

—Rikashqallapam kani chay lukuta Jisus kayshina kach'akachiptin, nishpa.

³⁷ Chaymi chay gadarinukunaqa ashwamba mancharqanllapa. Chayraykum yumbaynin Jisusta rrugarqanllapa, chay Gadaramanda llugshinan. Chaymi Jisusqa barkuman yaykushpa, chay Gadaramandaqa rirqanna.

³⁸ Kanan chay runa kach'akaqqam Jisusta ancha rrugarqan pullan apanambaq. Piru Jisusqam kamachishpa kidanambaq, dispidikashpa nirqan:

³⁹ –Wasikiman kutirishpa, Tayta Dyus tukuy ima ancha yanapashushqanda aylluykikunata willay, nishpa.

Chaymi chay runaqa llaqtanman kutirishpa, yumbayta parlachirqan:

–Jisusmi kayshina ancha yanapawashqa, nishpa.

Jisusmi suq warmita kach'akachishpam, suq chinata kawsachimurqan

(Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)

⁴⁰ Jisus kutimuptin chay qoch'apa suq ladu chimbanmanqam, ancha achka runa, warmi chaypi payta shuyaykarqanllapa. Chaymi shamuptinqa, ancha kushikushpa, shumaqta ch'ayachirqanllapa.

⁴¹ Chaymambismi suq runa Jayru shutiq ch'ayarqan. Payqam suq sinaguga wasipa kamachikuqnin karqan. Chay Jayrum Jisuspa ñawpambi qonqorikushpa, kayshina ancha rrugarqan:

–Taytitu, yush'aykur aku wasiyman, nishpa.

⁴² Chaqa payqam suq chinayuqlla karqan. Piru chay chinanqam dusi watayuq kashpach'i,

wañuykarqanna. Chaymi Jisusqa Jayruwanna riptinqa, ancha achka runa, warmi ikinda kish'kichaypa rirqanllapa.

⁴³ Chay runakunapa ukumbiqam suq qeshyaq warmi riykarqan. Chay warmitaqam yawarqa dusi wata tukuyta mana دچارqanchu. Chaymi ancha qeshyaqlla puriq. Kanan ambikuqkunata pagarashpam, tukuy ima kaqninda limpuna ushyashqa kargan. Piru manam ni mayqan ambikuq atirqanchu kach'akachiytaqa.

⁴⁴ Chaymi chay warmiqa ikin laduta qemikashpa, Jisuspa kapamba manyanda makinda ruraptinlla, yawarqa das دچارqan.

⁴⁵ Chaymi Jisusqa tapurqan:

—¿Pitaq kapayta llamkashqa? nishpa.

Yumbay ikinda riqkunaqam nirqanllapa:

—Manam, manam, nishpa.

Chayshina niptinllapaqam, Pidruqa „wakin yach'akuq masingunawan„ nirqan:

—Yach'achikuq Taytitu, kay tukuy runam kish'kichashuykangi. Tukuy ladumandam kumsashungi. Chaypaqqa ¿imaraykutaq tapukungi: “¿Pitaq kapayta llamkashqa?” nishpaqa?

⁴⁶ Piru Jisusqam nirirqan:

—Suqnikim kapayta llamkarqayki. Chaqa pudirniy kach'akachishqandam syintishqa kani, nishpa.

⁴⁷ Chaymi warmiqa yuyashpa: Mananam atinichu pakakuyta, nishpa, ancha manchaywan ch'apsikashpa, Jisuspa ñawpanman rishpa, qonqorikushpa, yumbaypa ñawpambi Jisusta nirqan:

—Taytitu, noqam qeshyaq kashpa, kapitaykipa manyanda llamkashqa kani. Chaymi diki llamkashpalla kach'akarqay, nishpa.

⁴⁸ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Ijita, noqapi yuyakushqaykiraykum kach'akashqana kangi. Chayri kananqa kushikushpana riy, nishpa.

⁴⁹ Chayshina Jisus rimaykaptinmi, chay sinaguga wasipa kamachikuqnin Jayrupa wasinmanda suq runa ch'ayamushpa nirqan:

—Chinaykiqam wañushqana. Amana Yach'achikuqtaqa piñachiychu, nishpa.

⁵⁰ Chayshina chay runa niptimbismi, Jisusqa Jayruta nirqan:

—Ama manchaychu. Allita noqapi yuyakuy. Chinaykiqam rin kawsamuq, nishpa.

⁵¹ Chaymandaqam wasinman ch'ayashpaqa, Jisusqa yumbayta nirqan:

—Ama yaykuyllapachu, nishpa.

Chaymandaqam Pidruwan, Jakubuwan, Jwanwan, almapa taytanwan mamanwanlla Jisusqa yaykurqan.

⁵² Uku wasipiqam dwilupi kaqkunaqa almitapaq yupakuykarqanllapa. Piru Jisusqam chay yupakuqkunata nirqan:

—Ama waqayllapachu. Chinaqam mana wañushqachu. Puñuykanllám, nishpa.

⁵³ Chaymi yumbay paykuna yach'ashpa: Chinaqam allipta wañushqana, nishpa, Jisustaqa asiparqanllapa.

⁵⁴ Piru Jisusqam almitata makinmanda piskashpa, jwirtita nirqan:

—¡Chinita, atariy! nishpa.

⁵⁵ Chayshina qayaptinllam, chay chinaqa das kawsamushpa, atarimurqanna. Chaymi Jisusqa kamachirqan, qaranambaqllapa chay chinata.

⁵⁶ Kanan chay taytanwan mamanqam ispan-tashqata ancha kushikurqanllapa. Piru Jisusqam paykunata kamachirqan, chay rurashqambaq ama pitapis parlachinanllapa.

9

Jisusmi dusi apustulningunata kach'arqan, paypaq yach'achikunanllapa
(Mt 10.5-15; Mk 6.7-13)

¹ Jisusmi tandashpa chay dusi akrashqan yach'akuqninda, pudirninda qorqan, runakunamanda atinanllapa dyablukunata qatiyta, qeshyaqkunata atinanllapa kach'akachiyta.

² Kanan paykunatam kach'arqan, rinanllapa Dyuspaq yach'achiq runakunata, warmikunata: “Dyusmi munan shumaqta payta kasunanchiqllapa”, nishpa. Kach'arqambismi, kach'akachinanllapa qeshyaqkunata.

³ Chaymandaqam nirqan:

—Chayshinallar riyllapa. Amar apayllapachu burdunda, alfurjata, fiyambrita, ni qellayta. Mudanaykitaqa suqtalla kadunu apayllapa.

⁴ Mayqan wasiman ch'ayashpaqa, chaypilla ki-dayllapa, chay lugarmanda rinaykikaman.

⁵ Mayqan llaqtapi mana munaptinllapa ch'ayachishuytaqa, llugshishpa, ch'akikikunata ch'apsiy pulbu ishkinan, yach'ananllapa: Chay apustulkunaqam manana kwintayuqchu noqanchiqkunawanqa, nishpa.

⁶ Chaymi apustulningunaqa kasiriyukunaman rishpa, tukuy maypi Dyuspa shumaq nutisyanda yach'achikushpa, qeshyaqkunata kach'akachirqañllapa.

Gubyirnu Irudismi Jwan Shutichikuqta wanchichishqa karqan

(Mt 14.1-12; Mk 6.14-29)

⁷ Gubyirnu Irudismi tukuy ima Jisus rurashqambaq yach'arqan. Lukismi runakuna suqpaq suqpaq rimaptinllapa, Irudisqa ancha yuyashpa tapurqan: “¿Chayshinaqa pitaq chay runaqa?” nishpa. Chaqa Jisuspaqqam wakinqa niq: “Alma Jwan Shutichikuqmi wañushqanmanda kawsamushpa, Jisusna shutin”, nishpa.

⁸ Wakinqam nirqan: “Dyuspaq rimaq Eliyasmir rikakumushqa”, nishpa. Wakinqam nirqan: “Dyuspaq unay rimaqkunamandam suqnin kawsamushqa”, nishpa.

⁹ Chaymi chay Irudisqa ancha yuyashpa nirqan: —Piru Jwan Shutichikuqpa umandaqam noqa kikiy pitichirqay. ¿Chayshinaqa pipa famandaraqri ancha parlanllapa: “Kaykunatam rurashqa”, nishpaqa?

Chaymi Irudisqa Jisusta ancha munarqan riqsiyta.

Jisusmi 5.000 runakunata qararqan

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Chaymandaqam chay dusi apustulninguna kutimushpaqa, yumbay rurashqañllapata Jisusta parlachirqañllapa. Chaymi Jisusqa suqkunamanda akrakashpa, paykunata apashpa, rirqan Bitsayda llaqtapa sawa chuncha lugarmanna.

11 Piru runakunaqam yach'ashpa: Jisusqash waq llaqta Bitsaydapa sawa chunchambi, nishpaqa, ikinda rirqanllapa. Chaymi chay runakuna ch'ayaptin, Jisusqa paykunata shumaqta ch'ayachishpa, yach'achirqan imashinam Tayta Dyus shumaqta rin kamachiq yumbay payta kasuqkunata. Kanan qeshyaqkunatapismi chaypiqa kach'akachirqan.

12 Chaymandaqam tardiyaptinga, chay dusi apustulkunaqa Jisusta nirqanllapa:

—Dispidiyna kay achka runata, warmita, kay sirka lugarkunaman rinanllapa, pusadanda, mikunanda maskaq. Chaqa kay chunchapiqam mana pipis tiyanchu, nishpa.

13 Chaymi Jisusqa paykunata nirqan:

—Qamkuna qarayllapa, nishpa.

Chaymi paykunaqa nirqan:

—¿Imatanamir qarashaqllapaqa? Sinku tandita, ishkay piskaditullam kan. Yumbay kay uyashuqkunata qaranayllapaqam munan rinayllapa karuman, ancha achka mikunata randimuq, nishpa.

14 Chaqa ullqokunallach'i karqan 5.000qa. Piru Jisusqam yach'akuqningunata kamachirqan:

—Yumbayta tiyachiyllapa 50, 50 waqpi kaypi, nishpa.

15 Chay nishqanshinam yumbayta tiyachirqanllapa pachan pachan.

16 Chaymi Jisusqa chay sinku tanditata chay ishkay piskadituta piskashpa, syiluman chapakushpa, Dyusta pagikurqan. Chaymandaqam pitishpa, yach'akuqningunata

qorqan, paykunana aypachinambaq yumbay runakunata, warmikunata, wambrakunata.

¹⁷ Chayshinam yumbay mikurqanllapa undanangaman. Undaptinllapaqam chay tandawan pijisituqa dusi kanastas unda subrarqan.

*Pidrum Jisusta nirqan: “Dyus Akrashqan Washadurmi kangi”, nishpa
(Mt 16.13-19; Mk 8.27-29)*

¹⁸ Suq diyam Jisus suq chuncha lugarpi Dyusman mañakuykarqan. Chaypi yach'akuqninguna paypa pullan kaykaptinmi, Jisusqa kayshina tapurqan:

—Mayá, runakunaqa ¿imatam nin noqapaqqa? ¿Pish kani paykunapaqqa? nishpa.

¹⁹ Chaymi paykunaqa nirqan:

—Wakinmi nin, Jwan Shutichikuqshi kangi. Wakinqam nin, Dyuspaq unay rimaq Eliyasshi kangi. Wakingunaqam nin, Dyuspaq unay rimaqkunamanda suqnin kawsamuqshi kangi, nishpa.

²⁰ Chayshina niptinllapaqam, paykunata tapurqan:

—Mayá, qamkunaqa ¿imatataq ningi? ¿Pitaq kani qamkunapaqqa? nishpa.

Chaymi Pidruqa nirqan:

—¡Qamqam Dyus Akrashqan Washadurniyllapa kangi! nishpa.

*Jisusmi nirqan: “Rinllapam wanchiwaq”
(Mt 16.20-28; Mk 8.30-9.1)*

²¹ Piru Jisusqam chay yach'akuqningunata ancha kunarqan, chay nishqanllapata ama pitapis ninambaqllapa.

²² Kayshinapismi nirqan:

—Dyus nishqanda kumplinaypaqmi noqa Dyusmanda Shamuq Runaqa ancha rini ñakaq. Chaqa chay kamachikuq ansyanukuna, chay kamachikuq isrraylinu kurakuna, Muysispa liyningunata chay yach'achikuqkunam mana baliqpaq riqsiwashpa, rinllapa wanchiwaq. Piru chayshina wanchiwaptimbismi, kimsa diyamanda rini kawsamuq, nishpa.

²³ Chayshina nishpaqam, yumbayta nirqan:

—Mayqan runa noqapa yach'akuqniy munashpa kaytaqa, tukuy ima pay munashqanda dijanqa. Chaymandaqa tukuy diya noqatalla kasuwashpa kawsanqa, awnki suq kruspi munaptinllapa wanchiytapis.

²⁴ Chaqa mayqanniki noqata ñigawashpa, bidaykita washanaykiqam, ringi chingaq tukuy tyimpupaq. Piru noqapi kriyishqaykirayku mayqan wanchishuptinqam, noqa rini washashuq, tukuy tyimpu noqawan kawsanayki.

²⁵ Mayá, suq runa ichu suq warmi tukuy kay munduta ganashpa, piru jwisyu diyapi chingashpaqa, ¿imatam ganashqa? Manam nimatapis ganashqachu.

²⁶ Chaymi mayqan runa noqapaq ichu yach'achikushqaypaq penqakushpaqa, kayta yach'anqa: Dyusmanda Shamuq Runa Jisukristum syilumanda rin kutimuq suq ancha kamachikuq gubyirnushina, Tayta Dyuspa llipyayninwan llipyashpa, paypa

santu anjilningunawan. Chay diyaqam paypis noqapaqqa rin penqakuq, nishpa.

²⁷ Piru alliptam niykillapa, wakin kaypi kaqkunaqam mana rinllapachu wañuq, Dyus kamachikuqta rikanangaman, nishpa.

Jisukristum achikchakurqan
(Mt 17.1-8; Mk 9.2-8)

²⁸ Uchu diyas pasaptinch'i, Jisusqa Pidruta, Jakubuta, Jwanda apashpa, rirqan suq atun lumapa sawanman, Dyusman mañakuq.

²⁹ Chaypi Jisus Tayta Dyusman mañakuykaptinmi, qaqlanqa limpu suq layayarqan. Mudanambismi ancha yuraqpaq tikrakashpa, ancha llipyarqan.

³⁰ Chaymandaqam ishkay runa chaypi rikakushpa, paywan parlarqanllapa. Suqmi Muysis, suqqam Eliyas karqan.

³¹ Yumbay rridurninllapapi ancha llipyarqan. Kanan paykunaqam Jisuswan parlaqllapa:

—Jirusalimbi wañuptikim, Dyus nishqanshina rin kumpli, nishpa.

³² Kanan Pidruqam ishkay kumpañirunwan ancha puñunaykarqan. Piru puñuymanda agwan-tashpa, chapakuykashpam, rikarqanllapa Jisusta chay ishkay runawan rupayshina achikchakuqta.

³³ Chaymanda Muysis, Eliyas Jisusmanda ashuykaptinqam, Pidruqa Jisusta nirqan:

—¡Yach'achikuq Taytitu, ancha shumaqraq kaypi kashqanchiqqa! Rurashaqllapa kimsa chugllakunata, suqta qambaq, suqta Muysispaq, suqta Eliyaspq, nishpa.

Piru Pidruqam ancha ispantashpa, mana yach'arqanchu: Imatam rimaykani, nishpaqa.

³⁴ Chayshina Pidru rimaykaptinllam, pukutay shamushpa, paykunataqa limpu pambarqan. Chaymi ancha mancharqanllapa.

³⁵ Kanan chay urasmi anaq pukutaymanda Taytanchiq Dyusqa Jisukristupaq nirqan:

—Kaymi kuyashqay Churiyqa. Payta uyayllapa, nishpa.

³⁶ Chaymandaqam paykuna chapakushpaqa, sapalandallana Jisustaqa rikarqanllapa. Kanan paykunaqam chay diyakunaqa mana ni pitapis chay rikashqambaqqa parlachirqanchu.

*Jisusmi suq wambra atakiyuqta
kach'akachirqan*

(Mt 17.14-21; Mk 9.14-29)

³⁷ Qayandin chay lumamanda shamuptinllapam, achka runakuna rirqanllapa Jisusta tinguq.

³⁸ Kanan chay runakunapa ch'awpinmanda suqningam ancha jwirtita Jisusta nirqan:

—¡Yach'achikuq Taytitu, yush'aykur kay sapalan churiyta yanapay!

³⁹ Chaqa dyablum atakikunata qoshpa, qayach'achin. Kanan ancha qesachashpam, babash'kunata sitakuchishpa, mana munanchu dijayta.

⁴⁰ Chaymi yach'akuqnikikunata rrugarqani, kay wambraymanda dyabluta qatinanllapa. Piru manam atirqanllapachu qatiytaqa, nishpa.

⁴¹ Chaymi Jisusqa nirqan:

—¡Ayayay, qamkuna mana yuyakuqkuna, mana allita ruraqkunaqa! ¿Ima tyimpukamanraq qamkunataqa agwantashqayki?

Chaymandaqam chay chulupa taytanda nirqan:

—Mayá, chay wambraykita kayman apamuy, nishpa.

⁴² Chaymi chay chuluqa Jisusman qemikaptin, chay dyabluqa ancha fiyu atakikunata qoshpa, ch'apsi ch'apsi pambaman bularqan. Piru Jisusqam chay dyabluta anyashpa, qatirqan chay chulumanda. Chaymandaqam chay chulutaqa intrigarqanna taytanda.

⁴³ Chay runakunaqam ancha ispantashqata chapashpa, yuyarqanllapa: Ancha pudirniyuqmi Tayta Dyusqa, nishpa.

*Jisusmi nirirqan: “Rinllapam wanchiwaq”
(Mt 17.22-23; Mk 9.30-32)*

Chay rurashqambaq yumbay ispantaptinmi, Jisusqa yach'akuqningunata nirqan:

⁴⁴ —Kay nishushqayta allita uyawashpa, ama qonqayllapachu. Noqa Dyusmanda Shamuq Runatam rinllapa intrigakuwaq ch'iqniwaq runakunapa makinman, nishpa.

⁴⁵ Piru yach'akuqningunaqam chay nishqandaqa mana atirqanllapachu intyindiya, yuyayninllapa pambadushina kaptin. Kanan intyindinanllapa munashpa tapuytapismi, manchashpa, mana tapurqanllapachu.

*Mas kamachikuqmi kayshina kanqa
(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)*

⁴⁶ Chaymandaqam chay yach'akuqningunaqa paykunapura suqnin suqnin anyanakurqan:

—Noqam mas kamachikuqqa kani, nishpa.

Suqqam niriq:

—Manam qamchu; noqam mas kamachikuqqa kani, nishpa.

⁴⁷ Chayshina anyanakuptinmi, Jisusqa paykuna yuyashqanda yach'arqan. Chaymi suq wambrituta apamushpa ladunman,

⁴⁸ paykunata nirqan:

—Mayqan runa kasuwashpa, kay wambrituta ch'ayachiqqam alabis noqata ch'ayachiwaykanmanshina. Chay ch'ayachiwaqqam kach'amuwaqtapis ch'ayachiykan. Chaqa mayqanniki kay takshitashina umildi kaqmi mas kamachikuqqa ringi kaq, nishpa.

Chay mana kuntranchiqmi faburninchiqqa

(Mk 9.38-40)

⁴⁹ Chaymandaqam yach'akuqnin Jwanqa Jisusta nirqan:

—Yach'achikuq Taytitu, rikashqallapam kani suq runata qamba shutikita myintashpa, dyablukunata runakunamanda qatiykaqta. Piru chay runaqam mana noqanchiqwanqa purishqachu. Chaymi nirqayllapa, ama chayshina ruranambaq, nishpa.

⁵⁰ Chaymi Jisusqa payta nirqan:

—Ama chayshinaqa niyllapachu. Chay mana kuntranchiqmi noqanchiqqa faburninchiqqa, nishpa.

Jisusmi Jakubuwan Jwanda anyan

51 Syiluman kutinambaq tyimpu ch'ayaykaptinqam, Jisusqa suq balurta piskarqan, Jirusalinman rinambaq.

52 Kanan ñanda riykashpam, wakin yach'akuqninda ñawpanda kach'arqan, pusadata maskanambaq. Chaymi paykuna ñawpashpaqa, prubinsya Samaryapa suq kasiriyunman ch'ayarqanllapa.

53 Piru chay Samaryamanda kaqkunaqam yach'arqanllapa: Jisusmi Jirusalinman riykan, nishpa. Chaymi mana munarqanllapachu pusadata qoytaqa. *[Nuta: Chay prubinsya Samaryamanda kaqkunam munarqanllapa yumbay runakuna Samaryapilla Dyusta adurananllapa; ama Jirusalimbiqa.]*

54 Chayta rikashpaqam, chay apustulnin Jakubuwana Jwanqa nirqanllapa:

—Kamachikuq Taytitu, ¿munangichu ʘDyuspaq rimaq Eliyasshina,ʘ kamachikunayllapa, syilumanda ninakuna ishkishpa ushyanambaq chay kasiriyupi tiyaqkunata? nishpa.

55 Chaymi Jisusqa tikrakashpa, paykunata an-yarqan:

ʘ—Qamkunaqam mana yach'angichu ima laya malu ispiritum chay layataqa yuyachishungi, nishpa.

56 Chaqa noqaqam mana shamushqachu kani, runakunata wanchinaypaq. Ashwanmi shamushqaqa kani, paykunata washanaypaq, nishpa.ʘ

Chaymandaqam suq kasiriyumanna rirqanllapa.

*Jisustam munanllapa sigiyta**(Mt 8.19-22)*

⁵⁷ Riykaptinllapaqam ñambi suq runa Jisusta nirqan:

—Taytitu, munanim riyta may rishqaykita, nishpa.

⁵⁸ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Surrukunaqam mach'ayniyuq. Pishqoku-
napismi kamachayuqkuna. Piru noqa
Dyusmanda Shamuq Runa kashpapismi, mana
atinichu maypi umayta isqandashpa samachiyta,
nishpa.

⁵⁹ Chaymandaqam Jisusqa suq runata nirqan:

—Shamuy, aku noqawan, nishpa.

Piru chay runaqam nirqan:

—Taytitu, dijawayraqri rinaypaq taytayta pam-
baq, nishpa.

⁶⁰ Chayshina niptinqam, Jisusqa nirqan:

—(Noqapi mana kriyiqkunaqam
wañushqakunashina.) Chay mana kriyiqkunata
dijay, chay mana kriyiq wañushqakunata
pambananllapa. Piru qamqa shamuy noqawan,
runakunata yach'achinanchiq; Dyusmi yumbay
runata, warmita shumaqta rin kamachiq, nishpa.

⁶¹ Chaymandaqam suq runapis Jisusta nirqan:

—Taytitu, noqapismi munani riyta qamwan.
Piru dijawayri puntata aylluykunamanda dis-
pidikanaypaq, nishpa.

⁶² Piru Jisusqam chay runataqa nirqan:

—Suq runa yapukuq aradunda piskashpaqam,
mana ikimanqa chapakunchu. Chayshinallam
noqata munaq kasuwaqqa ikiman kutishpaqa,
mana balinmanchu, Dyusta sirbinanqa, nishpa.

10

Jisusmi 70 yach'akuqningunata kach'arqan yach'achikunambaq

¹ Jisusqam munarqan riyta achka lugarkunaman. Chaymi yach'akuqningunamanda 70ta akrashpa, puntata kach'arqan, ishkay ishkayta, chay yumbay llaqtakunaman, kasiriyukunaman rinanllapa. [*Nuta: Wakin unay biblyakunapim nin: "72 yach'akuqningunatam kach'arqan", nishpa.*]

² Chaymi paykunata nirqan:

—Alliptam niykillapa, kusichaqam ancha achka kan. Piru kusichakuqkunaqam ashlitalla. Chayrayku qamkunaqa kusichapa dwiñunman mañakuyllapa, mas trabajadurkunata kach'anambaq, kusichata tandananllapa.

³ Chaymi qamkunata uñakunatashina kach'aykillapa, rinaykillapa ancha atun surru layakunapa ukunda.

⁴ (Piru Dyusmi rin kwidashuqllapa.) Chayri ama apayllapachu alfurjaykita ni qellaynikita ni llanqekita. Nanda riqshinapis ama arkakayllapachu mayqanda parlachishpaqa.

⁵ Kanan ch'ayashpa suq wasimanqa, puntata napaykushpa kayshina niyllapa: “Tayta Dyusri kay wasipi tiyaqkunata yanapashunqa, shumaqta kawsanaykillapa”, nishpa.

⁶ Chayshina niptikillapam, Dyusqa rin yanapaq chay shumaq uyashuqkunata. Piru mana munaptinllapa uyashuytaqam, Dyusqa mana rinchu yanapaq paykunataqa.

⁷ Mayqan wasiman ch'ayachishuptinqa, chaypilla kidashpa, paykuna ima qoshushqanda

mikuyllapa, upyayllapa. Amar wasin wasinqa puriyllapachu. Chaqa trabajaqqam dirichuyuq mantinsyunninda ch'askinambaq.

⁸ Chayri suq llaqtaman ch'ayashpa, chay may ch'ayachishushqambi ima qoshushqanda mikuyllapa.

⁹ Chay llaqtapi qeshyaqkunata kach'akachishpa, niyllapa: “Dyusqam ch'ayamuykanna qamkunaman, shumaqta kamachikunambaq”, nishpa.

¹⁰ Piru chay mayqan llaqtapi mana pipis ch'ayachishuptionga, sawa kallingunaman llugshishpa, paykunata niyllapa:

¹¹ “Kay llaqtaykipa allpan ch'akiyllapapi pigakashqandam ch'apsinillapa, amana nima kwintayuqchu kanayllapa qamkunawanqa, nishpa. Chaqa yach'ayllapa, Dyusmi munashqa qamkunaman ch'ayayta, payta kasushpa, shumaqta kawsanaykillapa. (Piru qamkunaqam mana munarqaykillapachu)” nishpa.

¹² Chaymandaqam Jisusqa nirqan:

—Allita uyawayllapa, chay mana ch'ayachishuqkunaqam jwisyu diyapiqa mas kastigadu rinllapa kaq chay rupashqa Sudumapi tiyaqkunamandaqa.

*Jisusmi paypi mana kriyiqkunata anyarqan
(Mt 11.20-24)*

¹³ ¡Ay, imanangillaparaqri qamkuna Kurasin llaqtapi tiyaqkuna, qamkuna Bitsayda llaqtapi tiyaqkunaqa! Chaqa ñawpaykillapapi achka milagrukunata ruraptiypismi, mana munangillapachu noqapi kriyiytaqa. Qamkunaqam

uchaykikunata mana munangillapachu dijayta. Piru qamkunapi rurashqay milagrukunata waq Tiru llaqtapi, waq Sidun llaqtapi ruraptiyqach'i, paykunaqa unayna uchangunata dijanandallapa. Chaqa paykuna mana allikunata rurashqanrayku syintishpach'i, waqashpa, lutu mudanakunata rurakushpa, ush'pata sawanman basyanandallapa.

¹⁴ Kaytapis yach'ayllapa, qamkuna Kurasin llaqtapi tiyaqkuna, Bitsayda llaqtapi tiyaqkunaqam, jwisyu diyapiqa mas kastigadu ringillapa kaq chay Tirupi, Sidumbi tiyaqkunamandaqa.

¹⁵ Mayá, ¿qamkuna Kapirnewun llaqtapi tiyaqkunaqachu yuyangillapa: Anaq syilumanmi rini riq, nishpa? ¡Manám! Ashwanmi Tayta Dyus rin wichukushuqllapa wañushqakunapa lugarninman.

¹⁶ Chaymandaqam Jisusqa yach'akuqningunata nirqan:

—Qamkunata uyashuqkunaqam noqatapis uyawaykanllapa. Ch'iqnishuqkunaqam noqatapis ch'iqniwaykanllapa. Chay mayqan ch'iqniwaqqam Taytay Dyustapis ch'iqniykan. Chaqa paymi kach'amuwashqa, nishpa.

Chay 70 kach'adungunam kutimurqanllapa

¹⁷ Jisuspa chay 70 kach'adungunam ancha kushikushpa kutimurqanllapa. Chaymandaqam Jisusta nirqanllapa:

—Taytitu, qamba shutikita myintashpa dyablukunata qatiptiyllapam, kasuwashpa runakunamanda lluqshirqanllapa, nishpa.

18 Chayshina niptinllapam, Jisusqa paykunata nirqan:

—Ari, rikashqam kani chay dyabluta anaq syilumanda rrilampagushina ishkimuqta.

19 Chaymi noqaqa kamachikuqkunata rurashushqallapa kani, kulibrakunapa, atallkikunapa (alakran kurukunapa) sawambi sarrukunaykillapa, dyablutapis binsinaykillapa, ama nimapi dañachishunanllapa.

20 Piru ama kushikuyllapachu dyablukunata qatiptikillapa. Ashwan kushikuyllapaqa shutikillapata anaq syilupi iskibrishqambaq.

Jisukristum kushikurqan
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Chayshina Jisus niykaptinqam, Dyuspa Santu Ispiritun paytaqa ancha kushichirqan. Chaymi Tayta Dyusta nirqan:

—Taytitu, anaq syilupa, kay pachapa kamachikuqnin kashpam, waq yach'ayniyuq runakunamanda, waq intyindiqkunamanda pakashqaykita shumaqta yach'achishqa kangi umildikunata. Chaymi ancha alabayki, Taytitu. Chaqa chayshina kanambaqmi qam munashqa kangi.

22 'Taytay Dyusmi yanapawashqa, tukuy imapaq yach'anaypaq. Piru manam pipis yach'anchu Dyuspa Churin kashqaytaqa. Taytay Dyusllam yach'an paypa Churin kashqaytaqa. Chayshinallam mana pipis yach'anchu: Pim Tayta Dyusqa, nishpaqa. Noqa kikiy Churinllam paytaqa riqsini. Kanan yach'achishqay

runakunallam Taytay Dyustaqa rinllapa riqsiq shunqombi.

²³ Chayshina nishpaqam, Jisusqa yach'akuqningunaman tikrakashpa, paykunatalla nirqan:

—Kushikunqallapa qamkunashina rikawaqkunaqa.

²⁴ Ancha klarutam niykillapa, Dyuspaq achka rimaqkuna, achka gubyirnukunam ancha munarqanllapa rikawayta, uyawayta, qamkuna kanan kay rikawashqaykishina, uyawashqaykishina. Lukismi (wañushqana kashpa) mana atirqanllapachu rikawayta ni uyawayta, nishpa.

Jisusmi suq kumparasyunda rurarqan allin samaryanuwan

²⁵ Muysispa liyningunata suq yach'achikuqmi Jisusta mallipananrayku atarishpa, kayshina tapurqan:

—Yach'achikuq Taytitu, ¿imatam atini rurayta, Dyuswan tukuy tyimpu kawsanaypaqqa? nishpa.

²⁶ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Muysispa liyningunaqa ¿imatam nin? Liyishpaqa, ¿imatam intyindingi? nishpa.

²⁷ Chaymi chay yach'achikuqqa nirqan:

—Chay liykunaqam nin: “Tayta Dyusta kuyayllapa tukuy shunqoykiwan, tukuy bidaykiwan, tukuy jwirsaykiwan, tukuy yuyaynikiwan. Runa masikitapis kuyay, kwirpuykita kuyashqaykishina”, nishpa.*

²⁸ Chaymi Jisusqa nirqan:

* **10:27** Deuteronomio 6.5; Levítico 19.18

—Allitam nishqa kangi. Chay rimashqaykita rurashpaqam, Dyuswanna tukuy tyimpu ringi kawsaq, nishpa.

²⁹ Piru chay yach'achikuqqam ama atipadu kanambaq, yanqana tapurqan:

—¿Piru pitaq runa masiyqa? nishpa.

³⁰ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Suq isrraylinu runam Jirusalinmanda ura Jiriku llaqtaman riykarqan. Chayshina riykaptinmi, ladrunguna ñambi tingushpa, ancha maqashpa, yaqqa wanchishpa, tukuy imanda limpu qoch'irqanllapa. Kanan mudanandapismi llushtichishpa, aparqanllapa. Kanan chay runataqam wañushqatashina ñambi dijashpana, rirqanllapa.

³¹ Chaymandaqam suq isrraylinu kura chay ñanda pasaykarqan. Payqam chay runata rikashpaqa, ladiyashpa, karu kaqta pasarqan.

³² Chaymandaqam isrraylinu kurakunapa suq yanapakuqnin libita runa chay chuqridu runa kashqanman seqamurqan. Chay libita runapismi rikashpaqa, ladiyashpa, karu kaqtalla pasarqan.

³³ Piru suq runa Samaryamanda kaqmi chay ñanda riqshina chay runata rikashpaqa, ancha llakiparqan.

³⁴ Chaymi paypa ladunman qemikashpa, asiytiwan, binuwan ambishpa, trapitukunawan chuqringunata pambarqan. Chaymandaqam burumbina aparqan suq pusadaman. Chaypiqam chay diyaqa payna kwidarqan.

³⁵ Qayandinqam rinambaqna kashpaqa, chay pusada dwiñuta ishkay dinaryu qellayta qoshpa nirqan: “Yush'ayku kay runitata kwiday. Payta

yanapashpa masta gastaptikiqam, kutimushpa pagarashqayki”, nishpa.

³⁶ Chayshina nishpaqam, Jisusqa tapurqan:

—Mayá, niway, chay chuqridu runapaq, chay kimsa runamandaqa ¿mayqanninmi mas allin runa masinqa kashqa, (chay furastiru samaryanu ichu chay isrraylinu kura ichu kurakunapa chay yanapakuqnin libita)? nishpa.

³⁷ Muysispa liyningunata chay yach'achikuqqam nirqan:

—Chay llakipaqmi mas allin runa masinqa karqan, nishpa.

Chaymi Jisusqa kamachirqan:

—Qambis rishpa, chayshinalla yanapakuy, nishpa.

Jisusmi Martapa, Maryapa wasimbi karqan

³⁸ Jisusmi chay kaykashqanmanda rishpaqa, suq kasiriyuman ch'ayarqan. Chaypim suq warmi Marta shutiq tiyarqan. Paymi Jisusta wasinman ch'ayachirqan.

³⁹ Martapaqam suq masan (panin) Marya shutiq. Chay Maryaqam Jisuspa ñawpambi tiyarqan, payta uyanambaq.

⁴⁰ Piru Martaqam tukuy ima ruranayuq karqan. Chaymi payqa qemikashpa, Jisusta nirqan:

—Taytitu, ¿manachu llakipawangi? Maryam dijawashqa yumbay trabajukunawan, sapalaylla ruranaypaq. Kamachiyri yush'ayku, yanapawanambaq, nishpa.

⁴¹ Piru Jisusqam nirqan:

—Marta, Marta, qamqam chay ruranaykipaqlla ancha llakiwan kangi ruranaykipaq.

⁴² Suq ruranallam tukuy imamanda mas allinqa. Chay ruranataqam Maryaqa ancha allita akrashqa. Chaymi mana ni pipis atinqachu laduymanda ashuchiyaqa, nishpa.

11

Jisusmi yach'achikurqan, Tayta Dyusman mañakunanllapa

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Suq diyam suq lugarpi Jisusqa Tayta Dyusman mañakurqan. Chaymandaqam suq yach'akuqninga nirqan:

—Jwan Shutichikuqmi yach'akuqningunata yach'achirqan, Dyusman mañakunanllapa. Chayri qambis yach'achiwayllapa, Dyusman mañakunayllapa, nishpa.

² Chaymi Jisusqa nirqan:

—Kayshina Dyusman mañakuyllapa:

Taytanchiq Dyusitu, syilupi kaq, qamllam ancha santu, mana nima uchayuychu kangi. Chaymi ancha balin, yumbay runa warmi qamtalla adurashunanllapa.

Shamuyri, qamna yumbayta shumaqta kamachinayki.

Qam munashqaykitar yumbay runa, warmi kay pachapi ruranqallapa, anaq syilupi ruraqkunashina.

³ Taytitu, tukuy diyapaqri mikunitayta qowayllapa.

⁴ Mana allita rurashqaytapisri pirdunawayllapa, noqaykuna waq mana alli rurawaqkunata pirdunashqayshina.

Dyablu munaptin tyintawaytapisri, ama dijay-chu uchata rurachiwananqa. Ashwanri tukuy chay mana allikunamanda wash-awayllapa, nishpa.

⁵ Jisusqam paykunataqa nirqambis:

—Mayá, mayqanniki suq kumpańiruyuq kashpa, ch'awpi tutata ringiman pungunmanda qayaq: “Kuyashqay kumpańiritu, pristawayri kimsa tanditata.

⁶ Suq bisitaymi karumanda kanalitan wasiyman ch'ayamushqa. Chaymi mana nimay kanchu qaranaypaq”, nishpa.

⁷ Chayshina niptikiqam, chay kumpańiruyki ukumanda nishungiman: “¡Ama pińachiwaychu! Punguyqam alli kirpashqana. Puńuykaninam. Wambraykunapismi pullay puńuykanna. Manam nimatapis atinichu qoshuyta”, nishpa.

⁸ Chaymi niykillapa, awnki kumpańiruyki mana munaptin nimata qoshuyta, piru mana shaykuq mańaptikiqam, atarishpa yumbay munashqaykita qoshungiman, ama masta pińachinayki.

⁹ Chaymi niykillapa, Dyusman (mana shaykuq) mańakuy. Chayshina mańakuptikiqam, Dyusqa rin qoshuqllapa. Allita imatapis maskashpaqam, ringillapa tariq. Dyuspa pungumbishina qayakuptikiqam, rin kich'aq yaykunaykillapa.

¹⁰ Chaqa chayshina (mana shaykuq) mańakushpaqam, ringillapa ch'askiq. Maskashpaqam, ringillapa tariq. Chayshinallam pungupi qayakuptikiqa, rin kich'akaq yaykunaykillapa.

¹¹ ¿Mayá, wambraykiqa suq tanditata mańashuptinqachu, qongimanllapa suq rumita?

¿Ichu suq piskaduta mañashuptinqachu, qongimanllapa suq kulibrata?

¹² ¿Ichu, “Wallpap wawanda qoway”, nishuptinqa, suq atallki kuruta (alakran kuruta) qongimanllapa? Manám.

¹³ Chayshinar intyindiyllapa, qamkunaqam malu kashpapis, allin kusasta wambraykitaqa qongillapa, ¿manachu? Piru Taytanchiq Dyus syilupi kaqqam qamkunamandaqa mas allin. Chaymi payqa Santu Ispiritunda rin qoq mayqan mañaqtaqa.

Wakin runakunam nirqan: “Jisustash dyablu yanapan”, nishpa

(Mt 12.22-30; Mk 3.20-27)

¹⁴ Suq runatam dyablu muduyachishqa karqan. Chaymi Jisusqa chay mudumanda dyabluta qatirqan. Chay dyablu llugshiptinqam, chay runaqa atirqanna rimayta. Chaymi chayta rikashpa, runakunaqa ancha ispantarqanllapa. *[Nuta: Manam yumbay mudukunaqa dyabluwanchu. Wakingunallam dyabluwanqa.]*

¹⁵ Piru wakinqam niqllapa:

—Chay mas kamachikuq dyablu Bilsibum Jisustaqa yanapan. Chaymi atin dyablukunata qatiyta, nishpa.

¹⁶ Wakinqam Jisusta munashpa mallipayta, kayshina nirqanllapa:

—Mayá, suq milagruta ruray syilupi, rikashpa yach'anayllapa: Dyuspaqmi rimangi, nishpa.

¹⁷ Piru Jisusqam yach'arqan chay runakuna yuyashqandaqa. Chaymi yumbayta nirqan:

—Mayá, suq nasyumbi paykunapura pilyashpaqa, ¿imanaytaq atinmanllapa kawsaytaqa? Chaqa wanchinakushpash', limpuna ushyakanmanllapa. Chayshinallam suq ayllu, paykunapura pilyashpaqach'i, limpuna ushyakanmanllapa.

¹⁸ Chayshinallam dyablupis pay kikin ch'iqnikashpa maqakashpa wanchikashpaqa, ushyakanmanna, ¿manachu? Piru qamkunaqam noqapaq ningillapa: “Dyablu Bilsibu yanapaptinmi, atishqa dyabluta runakunamanda qatiytaqa”, nishpa.

¹⁹ Chayshina noqapaq niptikillapaqa, ¿pim yanapan qamkunapa yach'akuqnikikunata, dyablukunata runakunamanda qatinanllapaqa? ¿Dyabluchu yanapan paykunata qatinanllapaqa? Chay yach'akuqniki kaqkunapaq yuyashpa, intyindiyllapa: Ancham pandashqallapa kanchiq, nishpa.

²⁰ Piru noqaqam dyablukunataqa runakunamandaqa qatini, Taytay Dyus kikin yanapawaptin. Chayri rurashqayta rikashpa, yach'ayllapa: Dyuspa pudirningam shamushqana noqanchiqkunaman, nishpa.

²¹ 'Suq runa ancha jwirsayuq, armayuq wasinda kwidaptinqam, tukuy iman kaqkuna chay wasimbi allita tiyan. Chaqa manam pipis chutanchu.

²² Piru suq mas wapu runa shamushpam, chay jwirsayuq runata maqashpa binsishpana, paypa armangunata, kusasningunata limpu atin qoch'iyta. Chayshina wichukushpa chay jwirsayuq dwiñutaqam, chay binsikuqna

kamachikun chay qoch'ishqambiqa. (Chay runashinam noqapis dyabluta binsishpa, runakunata, warmikunata qoch'ini washanaypaq.)

²³ 'Mana noqapa faburniy kaqqam kuntrawashpa purin. Chaqa mayqan washanaypaq kaqmanqam mana tandakanchu. Ashwanmi shikwan, ama pullay kanambaq.

Dyablum kutirin suq runaman, Dyuspi mana yuyakuptin

(Mt 12.43-45)

²⁴ 'Suq dyablum suq runamanda lluqshishpa, rin puriq chuncha lugarkunaman, maskashpa maypi tiyanambaq. Piru chay dyablu mana atishpa maypi tiyaytaqam, chay runa lluqshishqanmanda kaqta yuyashpa, nin: "¡A, paymanlla kutirishaq!" nishpa.

²⁵ Chayshina yuyashpa kutirishpaqam, chay runataqa tarin suq pichadu allichadu wasitashina.

²⁶ Chaymi dyablu masingunaman rishpa, syiti mas fiyu dyablukunata apamun chay runamanqa. Chayshinam suq trupa dyablukunapa ispiritungunana runamanqa yaykunllapa, wasipishina tiyananllapa. Chaymi chay runaqa unay ashla malu kashqanmandaqa mas maluna tikrakan.

Dyusta kasuqkunaqar kushikunqallapa

²⁷ Jisus chaykunata rimaykaptinqam, chay ancha achka runakunapa ukunmanda suq warmi ancha jwirtita rimashpa nirqan:

—¡Ancha kushikunqa chay warmi qeshyashuq, ñuñuchishushpa uywashuqqa! nishpa.

28 Chayshina paypaq niptinmi, Jisusqa nirqan:
 –Ashwan masta kushikunqa Dyus nishqanda uyashpa kasuqkunaqa, nishpa.

Malu runakunam Jisusta nirqanllapa, suq milagruta ruranambaq

(Mt 12.38-42; Mk 8.12)

29 Ancha achka runakunam Jisusman tandakarqanllapa. Chaymi payqa kayshina yach'achikurqan:

–Kay tyimpumanda runakunaqam ancha uchayuqkuna. Suq milagrutaraqmi munanllapa rikayta. Piru manam paykuna munashqanqa kanqachu. Ashwanmi Dyusqa suq milagrutalla rin ruraq, paykuna rikanambaq. Manchu unay tyimpukunapi Dyusqa ruraraq suq milagruta paypaq rimaq Junaswan. Chay laya milagrutallam Dyusqa rin ruraq noqawambis.

30 Chaqa Ninibi llaqtapi tiyaqkuna kriyinambaqmi, chay Junaswan Dyus suq milagruta ruraraq. Chayshinallam noqa Dyusmanda Shamuq Runawambis rin ruraq, kay tyimpumanda runakuna noqapi kriyinanllapa.

31 Kanan jwisyu diyapim Dyusqa rin jusgaq kay tyimpumanda kaqkunata. Chay diyapim Saba nasyumba warmi gubyirnan kawsamushpa, shayashpa, Dyuspa ñawpambi rin shimbiq kay mana kasuwaqkunata. Chaqa chay warmi gubyirnaqam ancha karu nasyunmandapacha shamurqan, yach'ayniyuq gubyirnu Salumun nishqanda uyaq. Piru Salumunmanda kaypi mas yach'ayniyuq kaptiypismi, mana munangillapachu uyawaytaqa.

32 Chay Ninibipi tiyaqkunapismi Junas yach'achiptin, mana alli rurashqangunata dijashpa, Dyustana kasurqanllapa. Piru chay Junasmanda kaypi mas kamachikuq kaptiypismi, mana munangillapachu kasuwaytaqa. Chaymi jwisyu diyapiqa chay ninibinukunapis Dyuspa ñawpambi rin jugashuqllapa.

Dyuspi allita yuyakushpaqam, allin ñawiyuqshina kanchiqllapa

(Mt 5.15; 6.22-23)

33 'Suq michata syindishpaqam, mana pipis suq pakaqman ichu suq kajumba waranman ruranchu, ¿manachu? Ashwanmi michataqa altupi ruran, yaykuqkunata achikchanambaq.

34 Ñawinchiqpismi suq michashina kwirpunchiqpaqqa. Chaymi allita chapakuptinchiqqa, tukuy kwirpunchiqpis achikpishina purin. Piru mana baliptin ñawinchiqkunaqam, tukuy kwirpunchiqpis tutayaqpishina purin.

35 Chaymi kunaykillapa, chay michaykillapakish tutayaqpaq tikrakanman.

36 Piru Dyusta kasuptikiqam, yumbay kwirpuyki michayuqshina rin kaq. Manam nima tutayaqpishinachu ringi puriq. (Chaqa allita rurashpaqam, suq atun micha achikchakuqshina ringillapa kaq.)

Jisusmi anyarqan farisiyukunata, Muysispa liyningunata yach'achikuqkunatapis

(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40; Lk 20.45-47)

37 Jisus yach'achikuptinqam, suq farisiyu duktrinayquq runa payta kumbidarqan, wasinman

rishpa, paywan mikunambaq. Chaymi ukuman yaykushpa, Jisusqa mesaman tiyarqan.

³⁸ Chaypim Jisusqa makinda mana mayllashpachu, tiyarqan mikunambaq. Chaymi isrraylinukunapa mayllakunan kustumbrinda mana ruraptin, chay farisiyuqa ancha chaparqan.

³⁹ Chaymi Jisusqa chay farisiyuta nirqan:

—Qamkunaqam suq platupa suq basupa sawandalla maylladukunashina kangillapa. Chaqa sawa kwirpuykitallam mayllangillapa. Piru shunqoykipiqam ancha nisyu ancha uchayuq kangillapa.

⁴⁰ ¡Ay, tuntutuna! ¿Manachu yach'angillapa, runakunapa sawanda Dyus rurashpaqam, shunqondapis rurarqan, nishpaqa?

⁴¹ Chayri qamkunaqa limush'naykita tukuy shunqo qoshpaqam, mana nima uchayuqchu ringillapa kaq.

⁴² ¡Ay qamkuna farisiyukunaqa! Chaqa Dyus-taqa qongillapa irba bwinamanda, rrudamanda dyis rapranmanda suqta. Chayshinallam yumbay plantamanda dyismuykita qongillapa. Piru runa masikikunata malta rurashpam kawsangillapa. Tayta Dyustapismi mana kuyangillapachu. Chayri chay dyismuykita qoshpa, shumaqta kuyayllapa Dyusta, runa masikikunatapisi.

⁴³ ¡Ay qamkuna farisiyukunaqa! Sinaguga wasikunapi kashpaqam, ancha munangillapa tiyayta chay kamachikuqkunapa tiyanangunapi. Kanan munangillapam, shumaqta napaykushunanllapa kallikunapi.

⁴⁴ ¡Ay, qamkuna Muysispa liyningunata yach'achikuqkuna, farisiyukuna! Shimikiwan-

llam Dyusta kasungillapa. Chaymi qamkunaqa chay pakashqa sipulturashina kangillapa. Chaqa runakunaqam chay pakashqa sipulturapa sawanda pasashpaqa, mana yach'anllapachu: (Ukupim ancha mapa ash'naykan, nishpaqa. Chayshinallam qamkunata tingushushpapis, mana yach'anllapachu: Paykunam uku shunqombi ancha uchayuq, nishpaqa.)

⁴⁵ Chaymi suq runa Muysispa liyningunata yach'achikuqqa Jisusta nirqan:

—Yach'achikuq Taytitu, chayshina nishpaqam, noqaykunatapis ancha piñachipaykangi, nishpa.

⁴⁶ Chaymi Jisusqa nirqan:

—¡Ay qamkuna Muysispa liyningunata yach'achikuqkuna! Chaqa qamkunaqam suqkunata mana atiypaqta aparichingillapa. Piru qamkunaqam mana nimatapis ni suq diduykiwan munangillapachu yanapayta paykunataqa.

⁴⁷ ¡Ay qamkunaqa! Chay unay agwiluykillapam wanchirqan Dyuspaq rimaqkunata. Kanan qamkunaqam chay rimaqkunapa nichu laya sipulturangunata allichangillapa.

⁴⁸ Piru chayshina allichashpapismi, chay unay kastaykishinalla yuyaykangillapa. Chaqa paykunaqam Dyuspaq rimaqkunata wanchirqan. Chaymandaqam qamkunaqa sipulturangunata allichangillapa. (Piru kananqam noqata munangillapa wanchiwayta. Chaymi chay unay agwiluyki wanchikuqkunashina kangillapa).

⁴⁹ Chaymi Tayta Dyusqa chayta yach'ashpa nirqan: “Kach'amuqmi rini qamkunaman noqapaq rimaqkunata, apustulniykunatapis. Piru

wakindaqam ringillapa wanchiq; wakindaqam ringillapa qesachaq”, nishpa.

50-51 Chaymi niykillapa, Tayta Dyusqam rin kastigashuqllapa yumbay chay wanchishqa rimaqkunapa yawarnimbaq, chay punta runa Adamba churin Abilta wanchishqan tyimpumandapacha chay Sakariyasta wanchishqan tyimpukaman. Chay Sakariyastaqam wanchirqanllapa Dyuspa adurana wasimba pata altarpa ladumbilla.

52 'iAy qamkuna Muysispa liyningunata yach'achikuqkunaqa! Chaqa qamkunaqam mana munangillapachu Dyusta kasuyta, syiluman ch'ayanaykiqa. Kanan suqkuna munaptin Dyusta kasuytaqam, qamkunaqa mana allin duktrinaykita yach'achingillapa. Chaymi paykunaqa ancha pandashpa, mana atinllapachu Dyusta allita kasuytaqa.

53-54 Jisus chayshina niptinqam, Muysispa liyningunata chay yach'achikuqkuna, chay farisiyukunapis ancha piñakurqanllapa. Chaymi tukuy laya tapunata tapurqanllapa, pandaptin, chaypaq tumbananllapa.

12

Jisusmi nirqan, farisiyukunapa duktrinanda ama ch'askinanllapa

1 Chayshina farisiyukuna tapunangamanmi, ancha achka mil runakuna ch'ayarqan Jisusman sarrunakuypa. Chaymandaqam Jisusqa puntata yach'akuqningunata nirqan:

–Kwidakayllapa chay farisiyukunapa libaduranmanda. Chaqa paykunaqam shiminwanlla Dyusta kasunllapa. [*Nuta: Ashla libadurallam achka masata atin saksachiyta. Chayshinallam farisiyupa kustumbringunata ashlitatalla rurapt-inchiq, ancha dañachiwanchiqman.*]

² Piru tukuy chay pakadu mana allita rurashqanda ancha klaruta yumbay rinllapa yach'aq.

³ Chay tyimpupiqam tukuy maypi manyaqlla rinllapa yach'aq tutap pakakushpa ichu uku wasikipi uyaritap (uyarita) parlashqaykitapis. Chay tyimpupiqam wasikunapa sawangunamanda ancha jwirtita rinllapa rimaq tukuy ima parlashqaykipaq, nishpa.

Dyustallar manchashunllapa
(Mt 10.28-31)

⁴ Yanasitakuna (Yanasitukuna), qamkunatam niykillapa, ama manchayllapachu wanchikuqkunataqa. Chaqa kwirpuykitallam atinllapa wanchiytaqa. Manam mastaqqa atinllapachu imanachishuyta.

⁵ Chayri Dyustalla manchayllapa. Chaqa payqam bidaykita qoch'ishushpa, atin infyirnuman wichushuyta.

⁶⁻⁷ Piru Dyusqam ancha kuyashushpa, ancha allita riqsishungillapa. Chaymi yumbay aqchaykillapata manyaqlla yupashqa. Asta ashla baliq pishqetukunatapismi kwidan. Manchu runakunaqa ishkay qellitaywanlla atin randiyta sinku indyu pishqo layakunata. Chayshina runakunapaq mana baliptimbismi, Dyusqa

mana ni suq pishqetuta qonqanchu. Chayri ama llakiyllapachu. Chaqa qamkunaqam ancha achka pishqetukunamanda masta balingillapa Dyuspaqqa.

Runakunapa ñawpambi ama penqakushpachu, Jisukristupaq rimashun
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ 'Yumbaytam niykillapa, mayqan runa ichu warmi mana penqakushpachu, runakunapa ñawpambi noqapaq rimaptingam, noqa Dyusmanda Shamuq Runapis jwisyu diyapi Dyuspa chay anjilningunapa ñawpambi paypa faburninda rini rimaq.

⁹ Piru runakunapa ñawpambi ñigawaqtaqam, jwisyu diyapiqa noqapis Dyuspa anjilningunapa ñawpambi kayshina rini ñigaq: "Manam paytaqa riqsinichu", nishpa.

¹⁰ 'Mayqan runa noqa Dyusmanda Shamuq Runata kuntrawashpa mana allikunata rimawaptingam, Dyusqa pirdunanman. Piru Dyuspa Santu Ispiritunda mayqan kuntranda rimaqtaqam mana rinchu pirdunaq.

¹¹ 'Noqapaq yach'achikuptikim, kuntrashuqkunaqa rinllapa apashuq sinaguga wasikunaman, juyiskunaman, suq awturidarkunaman. Chayshina rurashuptinllapaqa, ama llakiyllapachu: Tapuwaptinga, ¿imataraq nishaq? nishpaqa.

¹² Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunmi chay uraspi rin yanapashuq, allita rimanaykillapa.

Qellaytaqa ama anchaqa munashunchu

13 Chay ancha achka runakunamanda suqninmi Jisusta nirqan:

—Yach'achikuq Taytitu, masaytar niy, irinsyayta partiwanambaq, nishpa.

14 Chaymi Jisusqa nirqan:

—¿Pitaq numbrawashqa, juyisniki kashpa, irinsyaykita partichishunayqa? nishpa.

15 Nirqambismi:

—Kwidakayllapa, ama tukuy imata munakunaykillapa. Chaqa runakuna shumaqta kawsanambaqqam mana munanchu tukuy imayuq kanambaqqa.

16 Chayshina nishpaqam, suq kumparasyunda rurashpa nirqan:

—Suq kapuq runash ch'akrangunamanda ancha allita kusichakuq.

17 Chayshi chay runaqa yuyarqan: “¿Imanashaqtaq? Chaqa kusichaytaqam mana maypi atinichu waqaychayta”, nishpa.

18 Chayshina yuyashpaqash nirqan: “¡A, ya! Yach'aninam imatam rini ruraq. Yumbay waqaychana wasiykunata bulashpam, mas atungunata rini ruraq, chaypi kusichayta tukuy imayta tandanaypaq.

19 Chaymandaqam nishaq: Kananqam waqaycharqayna tukuy kusichayta achka watakunapaq. Chayri kananqa samashpa, mikushaq, upyashaq, kushikushaq”, nishpa.

20 Piru Tayta Dyusqash chay runataqa nirqan: “A, runa tuntu, kay tutatam ringi wañuq. Kanan chay imaykikunaqa, ¿pipaqlaq kidanqa?” nishpa.

21 Chayshinam rin kaq chay nisyukunawanqa. Chaqa achka qellayniyuq kashpapismi, Dyuspaqqa mana nima allita rurashqachu.

*Dyusmi kwidan paypi kriyiqkunata
(Mt 6.25-34)*

22 Chaymandaqam Jisusqa yach'akuqningunata nirqan:

—Noqaqam niykillapa, ama llakiyllapachu, ¿imataraq mikushaq? ¿Imataraq rurakushaq? nishpaqa.

23 Chaqa bidaykiqam ancha balin maski miku-namanda. Kwirpuykipismi balin maski mudanaykimanda.

24 Pishqokunapaq yuyayllapa: Paykunaqam mana tarpukunchu, ni kusichakunchu. Manam ni trujayuqchu ni wasiyuqchu, granukunata tandanambaqqa. Piru Tayta Dyusmi paykunata mantyinin. Qamkunaqam chay pishqokunamandaqa masta balingillapa Dyuspaqqa.

25 Mayá, qamkunamanda suqniki ancha munashpa masta wiñaytaqa, ¿ima ancha llakishpachu atingiman midyu mitru masta wiñayta? ¡Manám!

26 Chayshina mana ni chayta atishpa ruraytaqa, ¿imapaqnam llakingillapa, imaraq pasawanqa, nishpaqa?

27 'Allita yuyayllapa chay ancha shumaq liryu tuktukunapi. Manam trabajanllapachu ni puchkakunllapachu. Piru alliptam niykillapa, chay ancha kapuq gubyirnu Salumunqam ancha shumaqta mudakushpapis, mana atirqanchu chay tuktukunashina mudakuytaqa.

28 Chay ch'akraykipi qewakunam suq tyimpitulla kawsan. Qayandimbaqqam rupachinapaqna balin. Piru chay tuku mana duraqkunatam Dyusqa ancha shumaqta ruran. Chayshinam qamkunatapis ancha shumaqta rin rurachishuqlapa maski chay shumaq tuktukunamanda. Chayshina kaptinqa, ¿imaraykutaq Dyuspiqa mana allitaqa yuyakungillapachu?

29 Chayri ama llakiyllapachu, ¿imataraq mikushaq? ¿Imataraq upyashaq? nishpaqa.

30 Chaqa Dyusta mana kasuqkunaqam tukuy imata munashpa, ancha llakinllapa: ¿Imashinataq chaytaqa atini kunsigiya? nishpa. Chayri qamkunaqa ama paykunashinaqa kayllapachu. Chaqa Taytanchiq Dyusmi yach'an imam faltashungillapa, nishpa.

31 Chayri Dyus munashqanda puntata rurayllapa, pay kamachikuqniki kanambaq. Chayshina ruraptikillapaqam, tukuy ima faltashushqandapis rin qoshuqlapa.

Syilupim kan tukuy ima
(Mt 6.19-21)

32 Kuyashqay wishitaykuna, ama nimata manchayllapachu. Chaqa ashrita kaptikipismi, Taytanchiq Dyusqa ancha kushikushpa, suq mushuq bidata munan qoshuyllapata, paywan tukuy tyimpu kawsanaykillapa.

33 Chayri imaykita randikushpa, chay mana nimayuqkunata qoyllapa. Chayshina Dyus munashqanda ruraptikiqam, payqa shumaq primyuykita syilupi rin qoshuqlapa. Anaqqiqam

chay primyuyki mana nunka rinchu ushyakaq. Manam ni ladrunguna rinchu yaykuq apaqqa, ni pulillakuna rinchu kush'kuq.

³⁴ Kanan chay primyuyki syilupi kaptinqam, qamqa shunqoykipi ancha ringi yuyakuq Tayta Dyuspilla.

Listu kashun, Jisusta shumaqta ch'ayachinanchiq

³⁵⁻³⁶ 'Listu kayllapa, noqa shamuptiy, shumaqta ch'ayachiwanayki. Manchu suq patrumba kriyadungunaqa, allita sigurakashpa, michata syindishpa, patrunninda shuyanllapa. Chaqa chay kriyadukunaqam patrunnin kasamyintu fyistapi kaptinqa, rikch'aykashpalla shuyan, ch'ayamuptin, das kich'anambaq punguta.

³⁷ Chaymi chay shuyakuq kriyadukunaqa ancha kushikunqallapa, chay patrunnin kutimushpa, mana puñuykaqta tariptinqa. Alliptam niykillapa, chay patrunki, mandilninda rurakushpa, chay kriyadungunata mesaman tiyachishpa, rin qaraq.

³⁸ Chaymi ch'awpi tutata ichu madrugadupi shamushpa, paykunata mana puñuykaqta tariptinqa, kushikunqallapa.

³⁹ Kaytapis yach'ayllapa, suq wasi dwiñu yach'ashpa: Kay tutam ladrunga rin shamuc suwawaq, nishpaqach'i, mana puñunmanchu. Ashwanmi allita rikch'ashpa, kwidakunman yuraqashtin, ama wasinman yaykunambaq.

⁴⁰ Chayshinar qamkunapis allita kawsashpa, listu kayllapa, shumaqta ch'ayachiwanayki.

Chaqa noqa Dyusmanda Shamuq Runaqam mana yuyashqaykillapa uraspi rini kutimuq, nishpa.

Jisukristum suq kumparasyunda ruraraqan allin kriaduwan, mana baliq kriaduwan

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Pidruqam Jisusta tapurqan:

—Taytitu, ¿chay kumparasyundaqachu noqaykunapaqlla ruraraqayki ichu yumbay runakunapaq? nishpa.

⁴² Chaymi Jisusqa nirqan:

—Mayá, yuyayllapa, ¿pim chay allin kumplidu yach'ayniyuq kamachikuq impliyaduqa? ¿Ima laya runatam patrunninga numbran, paypa makimbi dijanan wasinda kwidanana, kriadungunata urasnimbi qaranambaqqa?

⁴³ Chay wasi kwidaqqam ancha rin kushikuq, chay patrunnin kutimushpa, kamachishqanshina ruraykaqta tariptinqa. Chaymi chay wasi kwidaq kriaduqa ancha rin kushikuq, chay patrunnin kutimushpa, kamachishqanshina ruraykaqta tariptin.

⁴⁴ Alliptam niykillapa, chay kriadun allita kasushqanrayku, chay patrunninga mas kamachikuqta numbrashpa, tukuy imandana paypa kwintan rin dijaq, payna rikanambaq.

⁴⁵ Piru amakish chay kriaduqa yuyanqachu: Manaraqmi patrunniyqa rinchu kutimuq, nishpa, maluyashpa, kriadu masingunata maqashpa, payllana unda unda mikunman, upyanman, mach'anman.

⁴⁶ Chayshina ruraykaptin, patrunninga mana yuyashqan diyapi, qonqaylla shamushpa,

ancha fiyuta rin kastigaq. Chaymandaqam paytaqa rin wichukuq mana kriyiqkuna kashqanman.

⁴⁷ 'Mayqan kriyadu yach'ashpa: Patrinniymi kayshina munan ruranaypaq, nishpaqa, piru mana nima rurananda rurashpaqa, ancha kastigadu rin kaq, patrunninda mana kasushqanrayku.

⁴⁸ Piru suq kriyadu mana yach'ashpa, patrinnin munashqanda mana rurashpaqam, ashla kastigadulla rin kaq. Chayshinallam suq kriyaduta achkata intrigashpa, suq tyimpumanda ancha rin mañaq kwintata qonambaq: ¿Maypim ganansyay? nishpa.

Jisuspi kriyiptinchiqqam, wakinguna noqanchiqkunamanda rinllapa akrakaq (Mt 10.34-36)

⁴⁹ 'Noqam kay mundumanqa shamushqa kani, ninata apamushpa. ¡Chaymi ancha munani miranambaq!

⁵⁰ Piru puntatam ancha padisishpa, mallipadu rini kaq. Chaymi ancha padisini Dyus munashqanshina kumplinangaman.

⁵¹ ¿Ima qamkunaqachu yuyangi: Siñurninchiq Jisuspi kriyiptinchiqmi, yumbay runakuna shumaqta rin kawsaq noqanchiqkunawan, nishpa? Manam chayshinachu. Ashwanmi noqapi kriyiptikillapa, suqkunaqa qamkunamanda rinllapa akrakaq.

⁵² Chaqa suq ayllupi noqapi mana kriyiqkunaqam rin akrakaq noqapi kriyiq ayllunguna-

manda. Sinku kaptinqam, kimsa rin kuntraq ish kayta.

⁵³ Kanan taytanmi ullqo wambranda rin kuntraq. Churimbismi taytanda rin kuntraq. Mamambismi warmi wawanda rin kuntraq. Warmi wawambismi mamanda rin kuntraq. Swigrambismi llumchunda rin kuntraq. Llumchumbismi swigranda rin kuntraq, nishpa.

Jisusmi yach'achikurqan kay pacha ushyakanan tyimpupaq
(Mt 16.1-4; Mk 8.11-13)

⁵⁴ Chay achka runakunataqam Jisusqa kayshinapis yach'achirqan:

—Qamkunaqam waq rupay seqanamba ladumbi pukutayta rikashpaqa ningillapa: “Rinnam tamyaq”, nishpa. Allibri chay nishqaykishina rin tamyaq.

⁵⁵ Kay lugarpi sur ladumanda wayraptinqam, ningillapa: “Biranum rinna shamuq”, nishpa. Kanan allibri chay nishqaykishina shamun.

⁵⁶ Piru Dyus munashqandaqam mana munangillapachu yach'ayta. ¡A, qamkuna shimikiwanlla Dyusta kasuqkunaqa! Qamkunaqam syilupi ichu kay pachapi ima kaqta rikashpa yach'angillapana: Imam rin kaq, nishpa. Chayshina yach'ashpaqa, çimaraykutaq mana yach'angillapachu: Dyus nishqanqam kumplyikanna, nishpaqa?

Jisusmi nirqan: “Dimandashuqwanri das aliyay”, nishpa
(Mt 5.25-26)

57 '¿Imaraykutaq qamkuna kikiki mana yach'angillapachu: Imam alli, imam mana allichu, nishpaqa?

58 Chayri mayqan imapaq dimandashushpa, juyisman apashuykaptinqa, ñambilla alliyay chay mana allita rurashqaykipaq. Mana chayta ruraptikikish, apashungiman juyisman. Chaykish juyisqa kach'ashungiman suldadukunaman, karsilman apashunambaqllapa.

59 Chaymi allipta niykillapa, karsilman-daqam mana ringichu lluqshiq yumbay kubrashushqanda pagaranaykikaman. Chaqa manash' ni suq sintimuta rinchu pirdunashuq.

13

Uchaykikunata dijayllapa

¹ Chay tyimpupillam suq runakuna shamushpa, Jisusta nirqan:

—Suq disgrasyam kashqa. Chaqa wakin llaqta masiki galiliyanukunam Dyuspa adurana wasimbi animalningunata wanchiykarqanllapa, Dyusta aduranambaq. Chayshina ruraykaptinllapam, gubyirnu Pilatupa suldadunguna qonqaylla paykunataqa wanchirqan. Chaymi chay runakunapa yawarnin chay animalningunapa yawarninwan taqllukarqan, nishpa.

² Chaymi Jisusqa nirqan:

—(Kwidawkish qamkunapis paykunashina wañungimanllapa.) Amar yuyayllapachu: Chay runakunaqam yumbay llaqta masin galiliyanukunamanda mas uchayuq kashqan-rayku, wañurqanllapa, nishpaqa.

³ Ashwanri allita yach'ayllapa, uchaykita mana dijaptikillapa Dyusta kasunaykipaqqam, qamkunapis ringillapa chingaq.

⁴ Manchu Jirusalimbiqa chay Siluwi shutiq altu turri bulakashpa, 18 jirusaliniruta pambashpa wanchirqan. Piru amar yuyayllapachu: Chay wañuqkunam yumbay llaqta masingunamanda mas uchayuq kashqanrayku, chayshina wañurqanllapa, nishpaqa.

⁵ Ashwan alliptam niykillapa, uchaykita mana dijashpaqam, qamkunapis ringillapa chingaq, nishpa.

Jisusmi suq kumparasyunda ruraraqan suq yura igus mana puqoqwan

⁶ Suq kumparasyunda ruranambaqmi, Jisusqa kayshina nirqan:

—Suq runapa wirtambim suq yura igus karqan. Chaymi chay dwiñunqa suq diya rirqan chay igusnimba puqoyninda maskaq. Piru manam nima puqoyninda tarirqanchu.

⁷ Chaymi piyunninda qayashpa nirqan: “Rikay, kimsa watanam achka bwiltasta yanqa shamushqa kani igusta pallaq. Piru rikay, kanangamanmi mana nima puqoyninda tarishqachu kani. Chayri kuchuyna. Yanqam arkakuykan wirtaypiqa”, nishpa.

⁸ Piru chay piyunninqam nirqan: “Taytitu, dijayraq kay watitata. Mayá, tukuy rridurninda allashpa wanuta wichushaq.

⁹ Talbisri chayshina ruraptiy, puqonman. Piru mana puqoptinqam, chaypina kuchushpa wichukungi”, nishpa. *[Nuta: Chay yura igus*

mana puqoyniyuqqam chay runa Dyusta mana kasuqshina.]

Jisusmi samana diyapi suq warmi nanaywan kumurashqata kach'akachirqan

¹⁰ Suq kutinmi Jisusqa samana diyapi sinaguga wasipi yach'achikuykarqan.

¹¹ Chaypim karqan suq qeshyaq warmi. Payqam 18 watas tukuyta kumurashpalla puriq. Chaqa suq dyablum rurashqa karqan, ama nimatapis atinambaq dirichu shayayta.

¹² Chaymi Jisusqa chay qeshyaq warmita rikashpa, qayashpaqa nirqan:

—Warmisita, nanaynikimandam kach'akachiykina.

¹³ Chayshina nishpaqam, Jisusqa makingunata sawanman rurashpa, chay uras das kach'akachirqan. Chaymi chay warmiqa, dirichuna shayashpa, Taytanchiq Dyusta ancha alabarqan.

¹⁴ Chayta rikashpam, chay sinaguga wasipa kamachikuqninga Jisuspaq ancha piñakurqan. Chaqa Jisusqam chay warmitaqa kach'akachishqa karqan samana diyapi. Chaymi chay kamachikuqqa yumbay chaypi kaqkunata nirqan:

—Sayis diyastallam atinchiqllapa trabajaytaqa. Chayri chay diyakunapilla shamuyllapa, kach'akachishunan nanaynikimanda. ¡Ama samana diyapiqa! nishpa.

¹⁵ Chayshina niptinqam, Jisusqa nirqan:

—¡A, shimikiwanlla Dyusta kasuqkuna! ¿Ima qamkunaqachu mana trabajangillapa samana

diyapiqa? Chaqa chay samana diyapiqam buy-isnikita, burruykita takalninmanda paskashpa, apangillapa yakuta upyachiq, ¿manachu?

¹⁶ Chayshinallam kay warmi Abrajamba karu willkan kaqta dyabluqa 18 watasta kay qeshyaywan watashqashina. Chayshina kaptinqa, ¿akasuchu mana balin samana diyapi kach'akachinayqa? Chaqa ancham balin kach'akachinaypaq, nishpa.

¹⁷ Chayshina Jisus niptinqam, yumbay chay kuntraqkunaqa ancha penqakurqanllapa. Piru chay ancha achka rikaqkunaqam, Jisus yumbay chay shumaq rurashqangunata rikashpaqa, ancha kushikurqanllapa.

Jisusmi suq kumparasyunda rurarqan ñapushpa murunwan

(Mt 13.31-32; Mk 4.30-32)

¹⁸ Chaymandaqam Jisusqa kayshinapis nirqan: —Dyustana kasuqkunataqa ¿imawandaq atini kumparayta?

¹⁹ Paykunaqam ñapushpa murunshina. Chaqa suq runa ch'akrambi tarpuptinqam, chay ñapushpa murunqa uchulitamanda wiñashpa, atunda wiñan. Chaymi asta bwilaq pishqokuna rikrangunapi kamachakunllapa (makachakunllapa). [*Nuta: Chay ñapushpa murunshinam Dyusta kasuqkunaqa. Chaqa ashrita kashpallapapismi, ancha rinllapa achkayaq.*]

Jisusmi suq kumparasyunda rurarqan libadurawan

(Mt 13.33)

²⁰ Jisusqam nirqambis:

—Dyustana kasushpa kawsaƣkunataƣa ƣima maswandaƣ atini kumparayta?

²¹ Paykunaƣam libadurashina. Suƣ warmiqam midyu kustal mach'kata yakuwan sangushpa, ashla libadurata taƣlluƣtinga, ancha achkayan. Chay ashla libaduraƣam chay achka mach'kataƣa limpu saksachin, ƣmanachu? [*Nuta: Chayshinallam Dyusta kasuƣkunapis ashlitalla kashpapis, ancha rinllapa achkayaƣ.*]

Jisusmi suƣ kumparasyunda rurarƣan kich'ki punguwan

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Jisusƣam Jirusalinman riƣshinaƣa, llaƣtakunaman, kasiriyukunaman ch'ayarƣan. Ch'ayashpaƣam, chay llaƣtakunapi tiyaƣkunata yach'achishpa, yach'achishpa, pasarƣan.

²³ Chaypim Jisusta suƣ runa kayshina tapurƣan:

—Taytitu, ƣashlitallachu rinllapa washadu kaƣƣa? nishpa.

Chaymi Jisusƣa nirƣan:

²⁴ —Chay kich'ki punguta imashinapis utƣa yaykuyllapa. Kaykish niykillapa, ancha achka runa warmim rinllapa munaƣ yaykuyta. Piru tardina kaptinƣam, manana rinllapachu atiq yaykuytaƣa.

²⁵ Chaƣa wasi dwiñu atarishpa, pungunda kirpaptinƣam, mayƣanniki sawapi kidaƣƣa pungunda takashpa, ringillapa qayakuƣ: “Kamachikuƣ Siñursitu, kich'ayri punguykita”, nishpa. Piru payƣam rin nishuƣllapa: “Manam riƣsiykillapachu. ƣMaymandach'i kangillapa?” nishpa.

26 Chaymandaqam qamkunaqa ringillapa niq: “Qamwanmi mikurqanchiq, upyarqanchiq. Manchur qamqa chay kalliykunapi yach'achikurqayki” nishpa.

27 Chayshina qamkuna niptikipismi, payqa rin nishuqllapa: “¡Nishushqallapanam kani: Manam riqsiykillapachu! ¿Maymandach'i kangillapa? ¡Ashuyllapa kaymanda, qamkuna mana allikunata ruraqkunaqa!” nishpa.

28 Chaymi sawa pungupi kidashpa, ringillapa rikaq chay alma Abrajanda, Isakta, Jakubuta, Dyuspaq rimaqkunatapis syilupi Dyuspa ñawpambina kaqta. Chaymi qamkunaqa ancha ringillapa malayakuq. ¡Lalli qamkunata Dyuspa ñawpanmanda qatishuptinqam, ancha waqashpa, ancha llakishpa, kiruykillapata ringillapa qech'yachiq!

29 Chaqa chay diyapiqam kay pachapa yum-bay kuchungunamanda rin tandakaqllapa Dyusman, paywan syilupi tiyashpa, pulla mikunambaqllapa.

30 Chay diyapim wakin mana kamachikuq kaqkunaqa ancha kamachikuqna puntapi rinllapa kaq. Piru wakin kamachikuq kaqkunaqam chay diyapiqa mana nimapaq balishpa, ancha ikipi rinllapa kaq.

*Jisusmi Jirusalimbi tiyaqkunapaq waqarqan
(Mt 23.37-39)*

31 Chay diyallam wakin farisiyu duktrinayukuna ch'ayamushpa, Jisusta nirqanllapa:
—Riy kaymanda. Chaqa chay gubyirnu Irudismi munan wanchishuyta, nishpa.

³² Chayshina willaptinllapam, Jisusqa nirqan:

—Riyllapa willay chay surrushina ingañakuq Irudista: “Kay diyakunam Jisusqa rin qatiq dyablukunata. Rimbismi kach'akachiq qeshyaqkunata. Chaymandaqam yumbay trabajunda rinna ushyaq”, nishpa.

³³ Piru kanan, qaya, qaya suq punchawpismi alli, kay ñanda rinaypaq. Chaqa Dyuspaq yumbay rimaqkunataqam masta wanchinllapa Jirusalin llaqtapi.

³⁴ ¡Ay, Jirusalimbi tiyaqkuna! ¡Qamkunaqam Dyuspaq rimaqkunata wanchingillapa! ¡Kanan Dyus kach'amushqan runakuna ch'ayashuptinmi, sitashpa wanchingillapa! Manchu suq wallpaqa alitamba warambi pulichitungunata tandan. Chayshinallam noqapis kutin kutin ancha munashqa kani qamkunata tandashuyllapata. Piru manam munashqallapachu kangi.

³⁵ Chaymi kay llaqtaykiqa wichukudu rin kaq. Kanan mananam ringillapachu rikawaq, suq diya kutimunaykaman. Chaymi chay diyapi noqapaqqa ringillapa niq: “¡Alabashqa kanqa, Tayta Dyuspa rrimplasun shamuqqa!” nishpa.*

14

Jisusmi kach'akachirqan suq runa saksaykaq kwirpuyuqta

* 13:35 Salmo 118.26

¹ Suq samana diyapim Jisusqa rirqan mikuq suq kamachikuq farisiyu duktrinayuqpa wasinman. Chaypim wakin farisiyukunaqa Jisusta chappaykarqan.

² Chaypim karqambis suq runa ancha padisiykaq saksaywan.

³ Chaymi Jisusqa Muysispa liyningunata chay yach'achikuqkunata, chay farisiyukunatapis tapurqan:

—Mayá, ¿qamkunaqa imatam ningillapa? ¿Dyusqachu dijawanchiq, runa masinchiqta kach'akachinanchiq samana diyapi ichu mana? nishpa.

⁴ Chayshina tapuptingam, chay farisiyukunaqa uyararqanlla. Chaymi Jisusqa chay uras chay qeshyaqpa sawanman makinda rurashpa, kach'akachishpa:

—Riyna, nirqan.

⁵ Chaymandaqam chay farisiyukunata nirqan:

—Mayqannkipa suq burruyki ichu suq turuyki suq qoch'aman bulakaptin samana diyapiqa, ¿manachu chay uraslla qamkunapis trabajashpa, surqongimanllapa? nishpa.

⁶ Chaymi chay farisiyukunaqa manana nimatapis atirqanllapachu kuntistayta.

Umildikuna kashunllapa

⁷ Chaymandaqam Jisusqa chay kumbidadu runakunata rikarqan, mas allin iskañukunata akraptin, puntapi tiyanambaqllapa. Chaymi suq kumparasyunda rurashpa, nirqan:

⁸ —Mayqan kumbidashuptin suq kasamyintu fyistamanqa, ama tiyaychu punta tiyanapiqa.

Chaqa puntapi tiyaptikiqakish, ch'ayamunman suq kumbidashqan mas kamachikuq qamanda.

⁹ Chaykish chay mayqan kumbidashuqqa nishungiman: “Qoyri kay tiyanata kay suqta”, nishpa. Chaych'i ancha penqakushpa, ringiman tiyaq iki tiyanaman.

¹⁰ Chayri mayqan kumbidashuptinqa, iki tiyanapi tiyay. Chaymi chay mayqan kumbidashuq shamushpa nishungiman: “Yanasita (Yanasitu), shamuy kay mas allin punta tiyanaman”, nishpa. Chaymi chay mesapi wakin kaqkunaqa qambaq ninqallapa: “Paymi ancha baliq runa”, nishpa.

¹¹ Chaymi mayqan runa munashpa kamachikuq kaytaqa, suq diyaqa rin penqakuq. Piru chay umildi kaqqam suq diyaqa ancha rin kamachikuq, nishpa.

¹² Chaymandaqam chay kumbidakuq runata Jisusqa nirqan:

—Rurashpa fyistataqa, ama yuyaychu: Yanasaykunata (Yanasuykunata), masaykunata, aylluykunata ichu imayuq bisinuykunatallam rini kumbidaq, nishpaqa. Chaqa paykunaqam qam kumbidashqaykishina kumbidashushpa, rinllapa kutichishuq. Chayshinaqam mana pitapis yanapaykangichu.

¹³ Ashwanri suq fyistata rurashpaqa, kumbiday chay mana imayuqkunata, mankukunata, kujukunata, sarkukunata.

¹⁴ Chaymi chayshina chay mana imayuqkunata yanapashpaqa, ancha kushikushpa ringillapa tiyaq. Chaqa chay pubrikunaqam mana

atingachu pagarashuytaqa. Piru allin runakuna kawsamuptinmi, Dyusqa rin pagarashuq, nishpa.

Jisumi suq kumparasyunda rurarqan kasaraqkunapa fyistanwan
(Mt 22.1-10)

¹⁵ Chaymi Jisus nishqanda uyashpaqa, chay mesapi tiyaqkunamanda suqninga Jisusta nirqan:

—¡Ancha kushikunqa chay runa Dyuswan syilupi tandata mikuqqa! nishpa.

¹⁶ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Suq runash ancha allin fyistata rurashpa, kumbidarqan ancha achka runakunata.

¹⁷ Chayshi mikunan uras ch'ayaptinga, kriyadunda kach'arqan qayamunambaq chay kumbidashqangunata. Chayshi kriyadunqa rishpa nirqan: “Shamuyllapana mikunanchiq. Listunam mikunaqa”, nishpa.

¹⁸ Chayshina qayaptingash, yumbay kumbidashqangunaqa nirqan: “Pirdunawayllapa. Manam atinillapachu riyta”, nishpa. Chay punta runa kumbidashqaqash nirqan: “Randishqam kani ch'akrata. Riqmi rini rikaq. Chaymi rrugayki pirdunawanayki”, nishpa.

¹⁹ Suqpisshi nirqan: “Randishqam kani sinku yuntas buyiskunata. Chaymi rini riq mallipaq. Chaymi rrugayki pirdunawanayki”, nishpa.

²⁰ Suqpisshi nirqan: “Chayraqmi kasarashqa kani. Chayraykum mana atinichu riyta”, nishpa.

²¹ Chayshi kriyadu kutimushpa, chayshina patrunninda niptingqa, chay patrunningqa piñakushpa, nirqan: “Riy kallikunamanda das

apamuq waq mana nimayuq runakunata, mankukunata, kujukunata, sarkukunata”, nishpa.

²² Chayshi kriyaduqa rishpa, chaykunata apamushpaqa, nirqan: “Patrunsitu, apamushqanam kani chay niwashqaykishina. Piru kanraqmi tiyanakunaqa”, nishpa.

²³ Chayshi patrunga kriyadundaqa nirqan: “Riy kallikunaman, ñangunaman. Ancha animachishpa, apamuy suq runakunatapis, kay wasiy undanan.

²⁴ Piru manam ni mayqan waq punta kumbidashqayqa mikunqachu mikunaytaqa”, nishpa.

*Ancha padisishpapis, Jisusta kasushun
(Mt 10.37-38)*

²⁵ Chay tyimpupim ancha achka runakuna, warmikuna Jisupa ikinda rirqanllapa. Chaymi payqa rishqanshina tikrakamushpa, yumbayta nirqan:

²⁶ —Mayqan noqaman shamuqqa ancha kuyawanqa maski yumbay kuyashqan-
manda. Chayri mayqanniki noqata kuyawanaykimanda taytaykita, mamaykita, warmikita, wambraykikunata, masaykikunata, panikikunata ichu kikin kwirpuykita masta kuyashpaqam, mana balingichu yach'akuqniy kanaykipaqqa.

²⁷ Chayri noqapi kriyishqaykirayku padisishpa, ichu suq kruspi munaptinllapa wanchishuytapis, allita kasuwashpaqa, noqapa allip yach'akuqniy ringi kaq; manaqa manam.

²⁸ '(Mayá, nishqaykillapa suq kumparasyunda:) Mayqanniki suq altu turrita munashpa ruraytaqa, puntata allita yuyangiman: ¿Aykatarraq gastayman ushyanayqa? ¿Aypanmanchuraq qellayniy ichu mana? nishpa.

²⁹ Chaqa mana allita yuyashpa, simyintuta qallarishpaqam, mana atingimanchu ushyayta, faltaptin qellayniki. Chaymi yumbay rikashuqkuna asipashushpa ninmanllapa:

³⁰ “Kay runam qallarishqa suq turrita ruraq; piru manam atishqachu ushyayta”, nishpa.

³¹ 'Ichu mayqan gubyirnu munashpa pilyayta suq gubyirnuwanqa, manachu puntata allita yuyanman: ¿Kay 10.000 suldaduykunawanqa atiymanchu binsiyta paypa 20.000 suldadungunataqa? nishpa.

³² Chaymi mana atishpa pilyaytaqa, karupillaraq kashpa, chay gubyirnuqa kach'anman rrimplasunda parlanambaq, ama pilyananllapa.

³³ (Chayshinar mayqanniki noqata munashpa kasuwaytaqa, puntata ancha allita yuyay: ¿Allip-tachu munani kasuyta ichu mana? nishpa.) Chaqa mana dijashpa tukuy imaykitam, mana atingichu yach'akuqniy kaytaqa.

*Jisusmi suq kumparasyunda rurarkan
dañakashqa kach'iwan
(Mt 5.13; Mk 9.50)*

³⁴ Chaymandaqam Jisusqa suq kumparasyunda rurashpa, kayshinapis nirqan:

—Kach'iqam ancha allin. Piru lam-baqyaptinqam, mana atinchiqchu allichayta kach'iyambaqqa.

³⁵ Mananam balinchi nimapaq, ni wanupaq. Ashwanmi wichukunanchiqna balinqa. Chayri qamkuna rinriyuqkunaqa, allita uyawayllapa, nishpa. [*Nuta: Jisusta mana munaq kasuqqam chay mana baliq kach'ishina.*]

15

Jisusmi suq kumparasyunda rurarkan chingashqa wishawan
(Mt 18.10-14)

¹ Achka kuntribusyunda kubrakuqkuna, suq laya uchayuqkunapismi qemikarqanllapa, Jisusta uyanambaq.

² Chayraykum farisiyu duktrinayuqkuna, Muispa liyningunata yach'achikuqkunapis Jisusta penqashpa nirqanllapa:

—Rikay, Jisusqam uchayuq runakunata ch'ayachishpa, paykunawan mikun, nishpa.

³ Chaymi Jisusqa kay kumparasyunda rurarkan:

⁴ —Mayá, qamkunamanda suqniki 100 wishayuq kashpa, suq wishayki chingaptinga, ¿manachuraq chay 99 wishaykita pastupi dijashpa, ringiman maskaq chay suq wishaykita tarinaykikaman?

⁵ Chaymi chay wishaykita tarishpaqa, ancha kushikushpa umbrukushpana apamungiman.

⁶ Kanan wasikiman ch'ayashpaqam, kumpañiruykikunata, bisinuykikunata tandashpa, ningiman: “¡Kay chingashqa wishaytam tarishqana kani! ¡Chayri kushikushunllapa!” nishpa.

⁷ Chaymi allipta niykillapa, chayshinallam syilupipis. Dyuspi chay 99 kriyiqkunapaq syilupiqa ancha kushikunllapa. Piru suq mana allin runa ichu warmi uchangunata dijashpa, Dyuspina allipta kriyiptinqam, ashwan masta kushikunllapa syilupiqa.

Jisusmi suq kumparasyunda rurarkan chingashqa qellaywan

⁸ Mayá, suq warmi dyis ancha baliq yuraq qellayniyuq kashpa, suq qellayninda wichushpaqa, ¿manachuraq michanda syindishpa, chay wasinda pichashpa, kuchun kuchun allita maskanman tarinangaman?

⁹ Chaymandaqam chayshina tarishpaqa, tandashpa yanasangunata, bisinangunata ninman: “Yanasitakuna, kushikushunllapa, kay wichushqay qellayniyta tarishqayrayku”, nishpa.

¹⁰ Chayshinallam syilupi Dyuspa anjilningunapis ancha kushikunllapa suq mana allin runa uchangunata dijashpa, Dyustana kasuptinqa. (Chayraykum chay uchayuqkunawanqa tandakani, Dyuspaq yach'achinaypaq), nishpa.

Suq kumparasyundam rurarkan suq runapa churin qellayninda malgastaqwan

¹¹ Jisusqam nirqambis:

—Suq runam ishkay churiyuq karqan.

¹² Chay shallka churinmi taytanda nirqan: “Taytitu, qowaynari noqapaq kaq irinsyayta”, nishpa. Chaymi taytanqa chay ishkay churingunata ch'akrangunata animalningunata partirqanna.

13 Chaymandaqam wakın diyamandaqa, chay shullka churinga irinsyanda limpu randikushpa, suq karu nasyunmanna rirqan. Waqqiqam tukuy laya mana allikunata rurashpa, chay qellaynında malgastashpa, limpuna ushyarqan.

14 Chaymandaqam yumbay qellaynında ushyaptinqa, chay nasyumbıqa tukuy maypi ambrunana karqan. Chaymi payqa mallaqna purirqan.

15 Chayraykum manana nimanayta atishpaqa, suq patrunmanna rirqan, trabajuta maskaq. Chaymi chay patrunqa trabajuta qoshpa, kach'arqan asyındanman, kuchingunata qaranambaq.

16 Chaypi qaraqshinaqam anchana mallaqnarqan. Chaymi kuchikunapa mikunan algarrubuta anchana munarqan mikuyta. Piru manam dijarqanllapachu mikunambaqqa. *[Nuta: Chay algarrubuqam suq plantapa puqoynin. Piru manam runakuna mikunanchu.]*

17 Chaymi ancha yuyashpa nirqan: “Taytaypa wasimbiqam achka trabajadurkuna kan. Payku-naqam ancha allita mikunllapa. ¡Piru noqaqam kaypi mallaqnashpa wañuqna rini!

18 Kutirishaq taytayman. Ch'ayashpaqam nishaq: Taytitu, Dyusta, qamta mana kasushushpam, ancha uchata rurashqa kani.

19 Chaymi manana balinichu, churiki kanaypaqqa. Suq piyunnikitashinar ch'ayachiway”, nishpa.

20 Chayshina yuyashpaqam, chay karu nasyunmandaqa kutimurqanna taytanman.

'Chaymandaqam ch'ayaykaptinqa, taytanqa

karupilla rikashpa, ancha llakipashpa, kallparqan tinguq. Tingushpaqam abrasashpa, mucharqan qaqllambi churindaqa.

²¹ Churingam nirqan: “Taytitu, Dyusta, qamta mana kasushushpam, uchata rurashqa kani. Chaymi manana balinichu, churiki kanaypaqqa”, nishpa.

²² Piru taytanqam qayashpa kriyadungunata kamachirqan: “Chay mas allin mudanata apamushpa, kay churiyta mudachiyllapa, surtijachiyllapa, sapatuchiyllapa.

²³ Chay mas gurdu mishiruta apamushpa, wanchiyllapa, fyistata rurashpa mikunanchiqllapa.

²⁴ Chaqa kay churiyqam chingashpa, wañushqashina karqan. Piru kanan kutimushpaqam, kawsamushqashina”, nishpa. Chaymi fyistata rurashpa kushikurqanllapa.

²⁵ Piru chay kulaka churingam ch'akrambi kashqa karqan. Chaymandaqam wasinman ch'ayaykashpaqa, uyarqan kunyalla fyistata rurashpa dansaykaptinllapa.

²⁶ Chaymi payqa suq kriyadunda qayashpa tapurqan: “¿Imam kan?” nishpa.

²⁷ Chay kriyadungam nirqan: “Masaykim ch'ayamushqana. Chaymi taytaykiqa allilla ch'ayamushqanrayku, chay mas gurdu mishiruta wanchichishqa, fyistata ruranambaq”, nishpa.

²⁸ Chayta yach'ashpaqam, chay kulaka churinga ancha piñakushpa, manana munarqanchu yaykuyta. Chaymi taytanqa lluqshishpa, ancha rrugarqan yaykunambaq.

²⁹ Piru payqam piñakushpa, taytanda kayshina nirqan: “Noqaqam ancha achka watakunata kaypi sirbiyki, tukuy imapi kasushushpa. Piru chayshina allita sirbishuptiypismi, mana nunka ni suq chibituta qowashqachu kangi, kumpañiruykunawan fyistata rurashpa kushikunaypaqqa.

³⁰ Piru rikay, chay churiki partin qoshqaykita bandulira warmikunawan limpu ushyashpa kutimuptingam, paypaqqa chay mas gurdu mishiruta wanchichishqa kangi”, nishpa.

³¹ Chaymi taytanqa nirqan: “Ijitu, qamqam tukuy tyimpu pullay kangi. Chaymi tukuy imaykunaqa qamba.

³² Piru kananqam ancha alli, kay fyistata rurashpa kushikunanchiq. Chaqa kay masaykiqam wañushqashina kashqanmanda, kananqa kutimushqana. Chingashqa kashqanmandam, tarishqana kanchiq”, nishpa.

[Nuta: Chayshinam Dyus ancha kushikun, suq uchayuq runa uchangunata dijaptin. Piru chay farisiyukunam chay kulaka churishina mana munarqanllapachu ch'ayachiyta chay uchakunata dijaqkunataqa.]

16

Jisusmi suq kumparasyunda rurarqan suq runa patrunninda ingañaqwan

¹ Jisusqam yach'akuqningunata kay kumparasyunda rurashpa nirqan:

–Suq kapuq runam suq impliyadumbi ancha yuyakushpa numbrarqan, payna tukuy imanda

randinambaq randikunambaq. Piru suq diyam wakin runakuna yach'arqan chay impliyadupaq: Patrunnimba kusasningunata, qellaynindam yanqakunapi gastaykan, nishpa. Chaymi chay patrunnindaqa chayshina rurashqambaq willarqanllapa.

² Chaymi chay patrunka chay impliyadundaqa qayashpa, nirqan: “Qambaqmi yach'ani. ¿Imatam rurashqa kangi? Mayá, chay kusasniykunapaq, qellayniypaq kwintata qoway. Mananam ringichu trabajaq”, nishpa.

³ Chaymi chay impliyaduqa yuyarqan: “Patrunniy trabajuymanda qatiwaptinqa, ¿imanashaqraq? Chaqa ch'akrapi trabajanaypaqqam mana balinichu. Limush'nata mañakunaypaqqam penqakuni”, nishpa.

⁴ Chaymandaqam yuyarqan: “¡A, ya yach'aninam! Kaypiraq kashpa, suqkunata yanapashaq, mana trabajuyuq kaptiy, paykunana wasinman tandawanambaq”, nishpa.

⁵ Chaymi chayshina yuyashpaqa, patrunninda dibiraqkunata, suqninda suqninda qayachishpa, tapurqan: “¿Aykataq dibirangi patrunniytaqa?” nishpa.

⁶ Chaymi suq dibirakuqqa nirqan: “100 barril asiytitam dibirani”, nishpa.

Chaymi chay impliyaduqa chay runata nirqan: “Kaypim kay tratukushqayki dukumintu. Tiyashpa, das suq mushuq dukumintuta ruray, 50 barriltallana dibiranayki”, nishpa.

⁷ Chaymandaqam suq dibirakuqtapis tapurqan: “¿Qamqa, aykatataq dibirangi?” nishpa. Chaymi chay dibirakuqqa nirqan: “100

midida trigutam dibirani”, nishpa. [*Nuta: Kada mididach'i ch'usku kintal triguta piskaq.*] Chaymi chay kriyaduqa paytapis nirqan: “Kaypi kay tratukushqayki dukumintu. Suq dukumintuta das allichay, 80 mididatallana dibiranayki”, nishpa.

⁸ Chaymi patrunninga chayta yach'ashpa, chay malu impliyadumbaqaqa nirqan: “Ay, chay impliyaduyqam ancha yach'ayniyuq kashqa, chayta ruranambaqaqa”, nishpa.

Chaymandaqam Jisusqa nirqan:

—Kay mundupa kusasningunapi yuyakuqkunam Dyuspi yuyakuqkunamanda mas yach'ayniyuqkuna. Chaqa paykunapuram masta yanapanakunllapa qellayninwan.

⁹ 'Chaymi noqaqa kayshina niykillapa, kay mundupi imayki kaqwan suqkunata yanapay, yanasuyuq (yanasayuq) kanaykillapa. Chaymandaqam chay imaykillapaqa rin ushyakaq. Piru syilupiqam chay achka yanapashqaykikuna kushikushpa, shumaqta rinllapa ch'ayachishuq.

¹⁰ 'Chaqa mayqan ashlitata allita kwidaqqam, achkatapis allita rin kwidaq. Piru mayqan ashlitata mana allita kwidaqqam mas achkatapis mana allitachu rin kwidaq.

¹¹ Chayshinam kay mundupa kusasningunata mana allikunapi qamkuna gastaptikiqa, Dyusqa mana rinchu qoshuqllapa chay mana ushyakaq imangunataqa.

¹² Kanan kay pachapi suqpa imangunata mana allita kwidaptikillapaqam, Taytanchiq Dyusqa mana qoshunqallapachu partikitaqa.

13 'Manam pipis atinchu ishkay patrundaqa kasuyta. Chaqa suq patrunnindam masta rin ch'iqniq; suqtaqam masta rin kuyaq. Ichu suq-talla ancha rin kasuq, suqtaqa mana. Chayshinal-lam mana atingillapachu Dyusta, qellayta pullata kuyaytaqa.

14 Chay farisiyu duktrinayuqkunaqam qellayta ancha munarqanllapa. Chaymi Jisus nishqanda uyashpaqa, ancha asiparqanllapa. Chaymi Jis-usqa paykunata nirqan:

15 —Qamkunaqam runakuna alabashunambaq, allin runa layapaq tukungillapa. Piru Tayta Dyusqam qamkunapa shunqoykitaqa allita riqsin: Qellaytallam munanllapa, nishpa. Chaymi Dyusqa qamkuna rurashqaykita millanashpa ch'iqnin.

Jisusmi yach'achikurqan Muysis ka-machikushqambaq

16 Jisusmi kayshinapis nirqan:

—Muysispa liyningunata, Dyuspaq rimaqkuna iskibrishqandapismi yach'akurqaykillapa Jwan Shutichikuq shamushqan tyimpukaman. Chay shamushqan tyimpumandapacham Dyuspa shu-maq nutisyanda yach'achikuykani. Chaymi an-cha achka munanllapa imashinapis syiluman yaykuyta.

17 Piru Muysispa liyningunaqam kanangaman ancha balin. Chaymi syiluan kay pacha chin-gaptimbis, chay liykunaqa mana ni ashrita rinchu chingaqa.

*Jisusmi nirqan: “Rrispitu warmikimanda ama akrakayllapachu”, nishpa
(Mt 19.1-12; Mk 10.1-12)*

18 'Dyuspaqqam mana balinchu suq runa akrakanambaq warminmandaqa. Chaymi suq runa warminmanda akrakashpa, suqta tandashpaqam, uchayuqna kidan. Chayshinallam chay warmi dijashqata mayqan tandaqqis uchayuqna.

Jisusmi yach'achikurqan suq kapuq runapaq, suq pubri runa Lasarupaq

19 'Suq runam ancha kapuq karqan. Chaymi ancha shumaq ch'anuyuq mudanayuq puriq. Kanan tukuy diyam ancha allingunata alla mikuq.

20 Karqambismi suq pubri limush'niritu. Paymi Lasaru shutiq. Kanan ishqoyaykaq kwirpuyuqmi karqan. Chaymi usuraykarqan chay kapuqpa pungumbi.

21 Kanan chay Lasaruqam ancha munarqan chay kapuqpa mesanmanda ishkiq mikunata mikuyta undanambaq. Kanan allqokuna shamushpam, chay ishqoyinda lambiykarqan.

22 Chaymandaqam chay pubri limush'nirituqa wañurqanna. Chaymi Dyuspa anjilninguna ispiritunda aparqan syiluman, Abrajamba ispiritunwan tiyanambaq. Chaymandaqam chay kapuqpis wañurqanna. Wañuptinqam paytapis pambarqanl-lapa.

23 Piru chay kapuqgam wañushqakunapa lugarninman rishpa, ancha padisirqan. Chaymi chayshina padisiykashpaqa, karumanda rikarqan Lasaruta, Abrajamba ladumbi tiyaykaqta.

24 Chaymi payqa jwirtita qayakushpa, nirqan: “Taytitu Abrajan, llakipawashpa, kamachiy chay Lasaruta, shamunambaq didumba puntanda yak-itupi nuyuchishpa, qallituyta chirichinambaq. ¡Chaqa kay ninapim ancha padisiykani!” nishpa.

25 Abrajanqam nirqan: “Ijitu, yuyayri chay unay bidaykipi tukuy imayuq kashqaykita. Piru Lasaruqam tukuy imapi padisirqan. Kananqam payqa kaypi ancha kushikushpana tiyaykan. Piru qamqam padisiykangina.

26 Suq ancha jundu kibradam qamkunata no-qaykunamanda akrawanchiq. Chaymi mana pipis atinchu kay chimbamanda chay chimbanmanqa pasayta. Chay chimbamandapismi mana pipis atinchu kaymanqa pasamuyta”, nishpa.

27 Chaymi chay kapuq runaqa ancha rrugashpa nirqan: “Taytitu Abrajan, yush'ayku Lasaruta kach'ay aylluykunaman,

28 chay sinku masaykunata willanambaq, ama kay kastiguman shamunanllapa”, nishpa.

29 Chaymi Abrajanqa nirqan: “Masaykikunam atin liyiyta Muysis iskiбриshqanda, Dyuspaq rimaqkuna iskiбриshqandapis. Chaykunata liyishpa, kasunqallapa, washadu kananllapa”, nishpa.

30 Chaymandaqam chay kapuqqa nirqan: “¡Taytitu, chaykunataqam mana rinllapachu kasuq! Piru suq alma kawsamushpa, paykunaman rikakuptinqam, kriyishpa, uchanllapata rinllapa dijaq”, nishpa.

31 Piru Abrajanqam nirqan: “Paykuna mana kasushpa Muysis nishqanda, Dyuspaq rimaqkuna nishqandaqam, mana rinllapachu

kasuq wañushqanmanda kawsamuqtapis”, nishpa.

17

Kwidakashunllapa, suqkunata ama uchata rurachinanchiq

(Mt 18.6-7, 21-22; Mk 9.42)

¹ Jisusmi kayshinapis yach'akuqningunata nirqan:

—Ancha trabajusmi rin kaq, shumaqta kawsanaykillapa. Chaqa suqkunam rinllapa animachishuq, uchata ruranaaykillapa. Piru paykunaqam ancha kastigadu rin kaq.

² Chayri chay uchata rurachiqpaqqa mas alli kanman kungambi suq atun mulinu rumita watashpa, mar yakuman wichukunanllapa, ch'uqashpa wañunambaq, amaraq kay wambrituykunata uchata rurachiptin.

³ Chayri qamkuna kikiki kwidakayllapa, ama ni pitapis animachinayki uchata ruranaambaq. Ashwanri kriyiq masiki mana allita rurashuptinqa, anyay, amana mas uchata ruranaambaq. Piru uchangunata dijashpa, pirdunda mañashuptinqa, pirdunay.

⁴ Suq diyapi syiti bwiltasta mana allita rurashushpa, chaymanda chay syiti bwiltasta syintishpa, pirdunda mañashuptinqa, pirdunay, nishpa.

Apustulningunam munarqan mas allita Jisuspi yuyakuyta

⁵ Yumbay chayta uyashpaqam, Jisuspa apustulningunaqa nirqan:

—Yanapawayllapa, qambi mas allita yuyakunaypaq, nishpa.

⁶ Chaymi Jisusqa paykunata nirqan:

—Ashlitata noqapi kriyishpaqach'i, tukuy imata atingimanllapa rurayta. Chaqa kay ancha atun yura sikamuruta qamkuna kamachiptiki: “Pilakashpa, riy mar yakuman plantacaq”, niptikiqa, kasushushpa, allipta chayshina rin ruraq.

Ama palanganu kashpachu, Dyusta allita kasushunllapa

⁷ —Amar palanganuqa kayllapachu. Ashwanri yuyayllapa: Dyuspaqqam mana baliq randishqa kriyadushinalla kani, nishpa. Mayá, yuyashunllapa: Suqniki kriyaduyuy kashpa, chay kriyaduyki yapukushpa, michikushpa, wasikiman ch'ayaptingachuraq, ¿ningiman: “Pasashpa mesaman tiyay mikunayki”, nishpa?

⁸ Manam chayshinaqa ningimanchu. Ashwanmi kamachingiman: “Utqa yanukushpa, mandilnikita rurakushpa, mirindachiway. Chaymandaqa noqa mikuptiy upyaptiyraqmi, qambis atingi mikuyta, upyaytaqa”, nishpa.

⁹ ¿Akasuchu qamkunaqa chay randishqa kriyaduykita chay ima kamachishqaykita ruraptinga, “Dyusilupagi” ningimanllapa? Manám.

¹⁰ Chayshinallar qamkunapis Dyus kamachishushqanda rurashpa, yuyayllapa: “Mana baliq randishqa kriyadushinam kanchiqlapa. Chaqa Dyus niwashqanchiqtallam rurashqa kanchiq. Manam yuyashqachu kanchiq, masta rurananchiqpaqqa”, nishpa.

Jisukristum kach'akachirqan dyis runa ismuykaq kwirpuyuqta

¹¹ Jisusmi Jirusalinman riqshinaqa, prubinsya Galiliyapa, prubinsya Samaryapa lindirunda pasaykarqan.

¹² Suq kasiriyuman ch'ayaykaptinqam, dyis ismuykaq kwirpuyuq runakuna shamurqan tinguq. Yaqqana tingushpaqam, karupilla shayashpa,

¹³ ancha jwirtita nirqanllapa:

—¡Yach'achikuq Jisus, yush'ayku noqaykunatar llakipaway! nishpa.

¹⁴ Chaymi Jisusqa paykunata rikashpa, nirqan:

—Mayá, riyllapa kurakunaman, paykuna rikashushpa: “Kach'akashqanam kangí”, ninambaq.

Chaymi chay runakunaqa kurakunaman riqshinaqa, limpu kach'akarqanllapa.

¹⁵ Chaymi suqninga rikashpa: Kach'akashqanam kani, nishpaqa, Taytanchiq Dyusta ancha alabashpa, Jisusmanna kutirqan.

¹⁶ Chaymi Jisusman ch'ayashpaqa, ñawpambi qonqorikushpa, pachakaman qaqlanda ch'ayachishpa, ancha pagikurqan. Chay runaqam prubinsya Samaryamanda karqan. (Chay samaryanukunam isrraylinukunawan ancha ch'iqninakuqllapa.)

¹⁷ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Chay fiyu qeshyaymanda kach'akaqkunaqa ¿manachu dyis runakuna karqan? ¿Maypinataq chay nwibiqa?

18 ¿Ima, kay furastirullachu kutimushqa, Dyusta alabanambaqqa? nishpa.

19 Chaymandaqam Jisusqa chay runata nirqan:
—Atarishpana riy. Noqapi yuyakushpam, kach'akashqana kang, nishpa.

*Kayshinam Tayta Dyusqa rin kamachikuq
(Mt 24.23-28, 36-41)*

20 Farisiyukunaqam Jisusta tapurqan:
—¿Ima tyimputaq Dyusqa rin shamuq kamachikuqqa? nishpa.

Chaymi Jisusqa paykunata nirqan:

—Dyus runakunapa shunqombi kamachikuptinqam, mana ringillapachu atiq rikayta.

21 Manam pipis rinchu niq: “Kaypim, waq maypim Dyusqa kamachikuykan”, nishpaqa. Chaqa Dyusqam paypi yuyakuqkunapa shunqombi kamachikuykan, nishpa.

22 Chaymandaqam Jisusqa yach'akuqningunata nirqan:

—Suq diyakunam ancha ringillapa munaq rikawayta. Piru manaraqmi ringillapachu rikawaq.

23 Chay diyakunapiqam wakingunaqa rinllapa nishuq: “¡Kaypinam Jisukristuqa!” ichu rin nishuqllapa: “¡Waqpim payqa!” nishpa. Piru chayshina nishuptinllapapis, ama kriyiyllapachu ni paykunawan riyllapachu.

24 Chaqa noqa Dyusmanda Shamuq Runam llipyaq rrilampagushina rini kutimuq. Manchu rrilampaguqa tukuy syilupi lliwyan kay ladumanda suq ladukaman. Chayshinallam noqa Dyusmanda Shamuq Runapis yumbay ladukunapi lliwyashpa, rini kutimuq.

25 Piru puntatam ancha rini padisiq. Chaqa kay tyimpupi runakunaqam mana baliqpaq rinllapa riqsiwaq.

26 'Nuwipa tyimpumbi kawsaqqunashinam, noqa kutimunay tyimpupipis rinllapa kawsaqq.

27 Chaqa chay Nuwipa tyimpumbiqam mikuykarqanllapa, upyaykarqanllapa. Wakinqam kasaraykarqan. Wakinqam chinangunata kasarachiykarqan, chay Nuwi wambuq wasinman yaykunan diyakaman. Chaymandaqam ancha jwirtita tamyarqan. Chaymi runakuna warmikunaqa ch'uqashpa, limpu wañurqanllapa.*

28 Chay Lutpa tyimpumbi pasashqanshinam rin kaq. Chaqa chay tyimpupiqam runakunaqa mikuykarqan, upyaykarqan, tukuy imata randiykarqan, randikuykarqan, tarpukuykarqan, wasikuykarqanllapa.

29 Piru chay Sudumamanda Lut llugshishqan diyaqam syilumanda ninakuna asufriwan ishkimushpa, chay runakunata, warmikunata limpu wanchirqan.*

30 Chayshinallam rin kaq, noqa Dyusmanda Shamuq Runa syilumanda kutimuptiypis.

31 'Chayri chay diyapiqa mayqan wasimba sawambi kaqqa amana yaykungachu, imangunata surqonambaqqa. Chayshinallar ch'akrambi kaqkunapis amana wasinmanqa kutingachu.

32 Lutpa warminda pasashqandar yuyayllapa.
[Nuta: Chaqa payqam Sudumamanda

* 17:27 Génesis 6.5-7.24 * 17:29 Génesis 19.1-29

kallpaykashpa, ikiman tikrakashpa, chapakurqan. Chaymi chaypilla das wañurqan. Liyiy Génesis 19.26ta]

³³ Chayshinam mayqanniki noqata ñigawashpa bidaykita washanaykipaqqa, ringi chingaq tukuy tyimpupaq. Piru noqapi kriyishqaykirayku wan-chishuptinllapam, noqa rini washashuq, tukuy tyimpu noqawan kawsanaykipaq.

³⁴ 'Alliptam niykillapa, chay tyimpupi suq kamapilla ishkay puñuykaptinqam, Tayta Dyusqa suqta rin apaq, suqta rin dijaq.

³⁵ Chayshinam ishkay warmikuna pulla kutakuykaptinqa, suqta rin apaq, suqta rin dijaq. ◡

³⁶ Ishkay runa ch'akrambi kaykaptimbismi, suqta rin apaq, suqta rin dijaq. ◡

³⁷ Chayshina niptinqam, chay yach'akuqningunaqa tapurqanllapa:

—Taytitu, ¿maypitaq kay nishqaykiqa rin kaq? nishpa.

Chaymi Jisusqa nirqan:

—Suq wañushqa kaptinqam, chaypi shingukuna shutilla tandakashpa muyuykan, ¿manachu? (Chayshinallam chay tyimpupipis tukuy ima pasashqanda rikashpalla, das ringillapa yach'aq: Waqpim, nishpa.)

18

Jisusmi suq kumparasyunda rurarqan juyiswan biyudawan

¹ Jisusmi suq kumparasyunda rurarqan, ama disanimakashpachu, Dyusman mañakunanllapa. Chaymi nirqan:

² –Suq llaqtapim karqan suq juyis. Chay juyismi mana rrispitaqchu ni Dyusta ni runa masin-gunata.

³ Chay llaqtapiqam suq biyudapis karqan. Payqam chay juyisman rishpa, suq dimandata rurarqan kuntrambaq. Chaymi kutin kutin juyisman rishpa nirqan: “Siñur juyis, kuntrawaqwan allin justisyata ruraway”, nishpa.

⁴ Piru chay juyisqam achka tyimputa chay biyudataqa mana kasurqanchu. Chaymandaqam kayshina yuyarqan: “Manam rrispitanichu ni Dyusta ni runa masiykunatapis.

⁵ Piru kay biyudaqam kutin kutin shamun piñachiwaq, dimandanda allichanaypaq. Chaymi yanapashpa allichashaq. Chaqa achka bwiltasta shamushpaqach'i, mana dijawanqachu samanaypaq”, nishpa.

⁶ Chayshina nishpaqam, Jisusqa paykunata nirqan:

–Allita yuyayllapa chay malu juyis nishqambaq.

⁷ Piru Taytanchiq Dyusqam ancha allin. Chaymi mana unayashpachu, akrashqangunata dasna rin washaq, payman punchawnindin, tutapnindin mañakuptinllapa.

⁸ Chaqa Dyusqam chay akrashqangunata das rin washaq. Piru noqa Dyusmanda Shamuq Runa kay pachaman kutimuptiyqam, ¿kanqachuraq noqapi yuyakuqkuna ichu mana? nishpa.

Suq kumparasyundam rurarqan farisiyuwan, kuntribusyunda kubrakuqwan

9 Wakingunaqam yuyarqan: Noqam chay suqkunamanda Dyusta mas allita kasuni. Chaymi paykunaqa mana balinllapachu, nishpa. Chayraykum Jisusqa kay kumparasyunda rurarqan:

10 –Ishkay runakunam rirqanllapa Dyuspa adurana wasinman, chaypi Dyusman mañakunanllapa. Suqqam farisiyu duktrinayuq karqan. Suqqam kuntribusyunda kubrakuq karqan.

11 Chay farisiyuqam shayashpa, nirqan: “Dyusitu, dyusilupagiri; manam chay uchayuq runakunashinachu kani. Chaqa wakingunaqam suwakunllapa, ichu rrispituyuq kashpapis, suqwan puñunllapa, ichu suq laya mana allikunata ruranllapa. Piru noqaqam mana paykunashinachu kani, ni kay runa kuntribusyunda kubrakuqshinachu kani.

12 Kanan kada simanam ishkay diyata ayunani. Tukuy ima ganashqaymandam dyismuyta qoyki”, nishpa.

13 'Piru chay kuntribusyunda kubrakuqqam mana ni alli qemikashpachu, ni syiluman chapakushpachu, ashwan pichunda takashpa nirqan: “Dyusitu, llakipawayri. Chaqa noqaqam ancha uchayuq kani”, nishpa.

14 'Chaymi noqaqa niykillapa, chay kuntribusyunda kubrakuqqam uchangunamanda pirdunaduna, kutirqan wasinmanqa. Piru Tayta Dyusmi chay farisiyutaqa mana pirdunarqanchu. Chaqa Dyusqam chay palanganutaqa ultimupi rin ruraq penqakunambaq. Piru chay umildi kaqkunataqam ancha kamachikuqpaq rin ruraq.

Jisusmi wambritukunata bindisirqan
(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)

15 Wambritukunatam apamurqanllapa Jisusman, sawanllapapi makinda rurashpa, Dyusman mañakunambaq. Piru yach'akuqninguna chayta rikashpa, anyarqanllapa chay wambritukuna apamuqkunata (Jisusta ama piñachinanllapa).

16 Piru Jisusqa chay wambritukunata qayashpa, yach'akuqningunata nirqan:

—Ama arkayllapachu. Dijayllapa chay wambritukunata, noqaman shamunambaq. Chaqa Tayta Dyus shumaqta kamachikuptinqam, kay wambritushina kaqkuna paywan rinllapa kawsaq.

17 Alliptam niykillapa, kay umildi wambritushina kaqkunallam Dyusta kasushpa, rin kawsaq paywanqa. Piru palanganukunaqam mana Dyuswan rinllapachu kawsaq.

Suq kapuq runam Jisuswan parlarqan
(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)

18 Suq kamachikuq runam Jisusta kayshina tapurqan:

—Allin yach'achikuq Taytitu, ¿imatam atini rurarayta, Dyuswan tukuy tyimpu kawsanaypaqqa? nishpa.

19 Chaymi Jisusqa nirqan:

—¿Imaraykutaq niwangi: “Allin” nishpaqa? Tayta Dyusllam allinqa. Manam masqa kanchu.

20 Qamqam yach'angi Dyuspa Santu Librumbi kamachikushqambaq: “Warmiyuq kashpaqa, ama suq warmiwanqa puñuychu. Ama

wanchikuychu. Ama suwakuychu. Ama yanqaqa pipaqpis llullakuychu. Taytaykita, mamaykita rrispitay”, nishpa.*

²¹ Chayshina Jisus niptinqam, chay runaqa nirqan:

—Tukuy kaykunatam wambraymandapacha kasushqa kani, nishpa.

²² Chayta uyashpaqam, Jisusqa nirqan:

—Kaysitullam faltashungi ruranaykipaqqa. Tukuy ima kaqnika randikushpa, chay mana nimayuqkunata qoy. Chayshina qoshpaqam, sylupi tukuy imayuq ringi kaq. Chaymandaqam shamuy, noqawan purinayki, nishpa.

²³ Chayta niptinqam, chay runaqa limpu malaganayarqan, ancha kapuq kashqanrayku.

²⁴ Chaymi Jisusqa, ancha malaganayaqta rikashpaqa nirqan:

—Ancha trabajusraq, kapuq runakuna Dyusta kasunanllapa, paywan kawsananllapa.

²⁵ Ancha trabajusraq kanman, chay atun animal kamillu awjap rinrinda pasanambaq. Piru mas trabajusmi kanman, suq kapuq runa Dyuswan kawsanambaqqa, nishpa.

²⁶ Chaymi chayta niptinqa, chay uyaqkunaqa tapurqan:

—Chayshina kaptinqa, ¿pitaq atinman washakayta? nishpa.

²⁷ Chaymi paykunataqa nirqan:

—Runakunallaqam mana nimatapis atinmanllapachu washakayta. Piru Taytanchiq Dyusmi atin washaytaqa, nishpa.

* **18:20** Éxodo 20.12-16

28 Chaymandaqam Pidruqa nirqan:

—Taytitu, noqaykunaqam tukuy imayllapata di-jashqallapana kani, qamwanna purinaypaqlapa, nishpa.

29 Chaymi Jisusqa nirqan:

—Alliptam niykillapa, mayqan runa dijaq wasinda, taytanda, mamanda, masangunata, warminda, wambrangunata, Dyusta kasunambaq,

30 chay dijashqambaq mas achkata rin ch'askiq kay mundupiq. Piru manam chaytallachu rin ch'askiqqa. Ashwanmi syilupi tukuy tyimpu rin kawsaq Dyuswan, nishpa.

*Jisusmi nirirqan: “Rinllapam wanchiwaq”
(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)*

31 Jisusmi yach'akuqningunatalla suq laduman apashpa, nirqan:

—Kananqam anaq Jirusalinmanna rinchiq riq. Chaqa Dyuspaq rimaqkuna noqapaq yumbay nishqangunaqam Jirusalimbi rin kumpli.

32 Chaypiqam furastiru runakunamanna rinllapa intrigakuwaq. Kanan mana baliqkunata niwashpam, rinllapa asipawaq. Suq lastima ru-rawashpam, rinllapa tuqapawaq.

33 Asutiwashpam, rinllapa wanchiwaq. Piru kimsa diyamandam rini kawsamuq, nishpa.

34 Piru chayshina Jisus niptinqam, chay yach'akuqningunaqa mana intyindirqanchu: ¿Imapaqraq chayshinaqa nirqan? nishpa. Chaqa yuyayninllapa tutayaqpishina karqan. Chaymi mana atirqanllapachu intyindiya.

Jisusmi suq sarku runata chapachirqan

(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)

³⁵ Jisus ch'ayaykaptinna Jiriku llaqtamanmi, suq sarku runa ñambi tiyashpa, limush'nata mañakuykarqan.

³⁶ Chaymi ancha achka runakuna chayta pasaykaqta uyashpaqa, tapurqan:

—¿Imataq kashqa? nishpa.

³⁷ Chaymi paytaqa nirqanllapa:

—Jisus Nasaritmanda kaqmi kayta pasaykan, nishpa.

³⁸ Chaymi payqa ancha jwirtita qayakurqan:

—¡Unay Dabidpa Karu Willkan Jisus, llakipawayri! nishpa.

³⁹ Chaymi Jisuspa ñawpanda riqkunaqa chay sarkutaqa anyarqanllapa uyananambaq. Piru payqam ashwamba mas jwirtita qayakurqan:

—¡Unay Dabidpa Karu Willkan, llakipawayri! nishpa.

[Nuta: “Unay Dabidpa Karu Willkanmi” munan niyta: “Dyus Akrashqan Washadur”, nishpa.]

⁴⁰ Chaymi Jisusqa riykashqanmanda shayashpa, kamachirqan:

—Riyllapa apamuy waq runata, nishpa.

Ch'ayachiptingam, Jisusqa tapurqan:

⁴¹ —¿Imatam munangi ruranaypaq qambaqqa? nishpa.

Chaymi chay runaqa nirqan:

—Taytitu, munanim ñawiykunata kach'akachinayki chapakunaypaq, nishpa.

⁴² Chaymi Jisusqa nirqan:

—Noqapi allita kriyishqaykiraykum niyki, chapakuy, nishpa.

⁴³ Chayta niptinllam, chay runaqa chay uras atirqanna rikakuyta. Chaymi Tayta Dyusta ancha alabashpa, Jisuspa ikindana rirqan. Kanan yumbay rikaqkunapismi Taytanchiq Dyusta ancha alabarqanllapa.

19

Jisusmi Sakiyuwan parlarqan

¹ Jisusmi Jiriku llaqtapa ch'awpinda pasaykarqan.

² Chay llaqtapim karqan suq ancha kapuq runa Sakiyu shutiq. Payqam kuntribusyunda kubraquqkunapa kamachikuqnin karqan.

³ Chay Sakiyum ancha munarqan Jisusta rikayta. Lukismi ancha achka runa kaptin, takshita kashqanrayku, mana atirqanchu rikaytaqa.

⁴ Chaymi payqa Jisuspa ñawpanda kallpashpa, suq yura sikamuru shutiqman llugshirqan, chayta pasaykaptin, rikanambaq.

⁵ Chayshina chay muntipi kaykaptinqam, Jisusqa chayta pasaqshina anaqman chapakushpa, paytaqa rikarqan. Chaymi Jisusqa nirqan:

—Sakiyu, utqa ishkimuy, wasikipi pusadata qowanayki. Chaqa Taytay Dyusmi munan, qamwan kidanaypaq, nishpa.

⁶ Chaymi Sakiyuqa utqaymaya ishkimushpa, kushikushpa aparqan wasinman.

⁷ Chayshina apaptinqam, yumbay chay rikaqkunaga kayshina ancha rimatikurqanllapa:

—Suq uchayuq runapa wasinmanmi Jisusqa rin kidaq, nishpa.

⁸ Kanan Sakiyuqam shayashpa, Jisusta nirqan:

–Taytitu, tukuy imay kaqkunatam midya partita rini qoq chay mana nimayuqkunata. Mayqanda ingañashpa, imanda qoch'ishqa kashpapismi, ch'usku tantuta rini kutichiq, nishpa.

⁹ Chayshina niptinqam, Jisusqa nirqan:

–Kananqam Tayta Dyusqa kay Sakiyuta wasimbi tiyaqkunata washashqana, chay unay Abrajanshina kriyishqanllaparayku.

¹⁰ Chaqa noqa Dyusmanda Shamuq Runaqam shamushqa kani chay chingashqa kaqkunata maskashpa, washanaypaq, nishpa.

Jisusmi suq kumparasyunda ruraraqan qellayta trabajachiqkunawan

(Mt 25.14-30)

¹¹ Jisusta chay uyaykaqkunaqam yuyarqanllapa: Jisusqam Jirusalinman ch'ayaykanna. Chaymi dasna rinchiq rikaq paytaqa, shumaqta kamachiwaptinchiq, nishpa. Chaymi Jisusqa kay kumparasyunda rurashpa nirqan:

¹² –Suq kamachikuq runam suq karu kamachikuq nasyunman rirqan gubyirnupaq numbrananllapa, kutimushpa nasyunninman, chaypi gubyirnun kanambaq.

¹³ Piru manaraq rishpaqam, dyis kriyadungunata qayashpa, kadunuta qorqan suq qellay ancha baliqta. Chaymandaqam paykunata nirqan: “Kutimunaykaman kay qellayniyta trabajachiyl-lapa”, nishpa.

¹⁴ Piru llaqta masingunam ch'iqnirqan paytaqa. Chaymi wakin runakunata ikinda kach'arqanllapa chay karu nasyunman,

paypa kuntran kayshina rimanambaq: “Noqaykunaqam mana munanillapachu chay runa gubyirnuy kanambaqqa”, nishpa.

¹⁵ Piru chay kamachikuq runaqam kargunda ch'askirqan. Chaymanda kutimushpaqam, chay dyis kriadun qellaynin qoshqandaqa qayachirqan tapunambaq: “¿Aykata qellayniyta ganachishqallapa kangi?” nishpa.

¹⁶ Chaymi chay punta kriadunqa shamushpa nirqan: “Taytitu, kay qellaynikitaqam dyis tantus masta ganachishqa kani”, nishpa.

¹⁷ Chaymi chay kamachikuqninga kriadunda nirqan: “Ancha allin kriaduymi kangi. Kay ashla qellayniyta allita trabajachiptikim, rini numbrashuq, dyis llaqtakunapa kamachikuqnin kanaykipaq”, nishpa.

¹⁸ Chaymandaqam suqpis shamushpa nirqan: “Taytitu, qellaynikitaqam ganachishqa kani sinku tantus masta”, nishpa.

¹⁹ Chaymi chay patrunninga paytapis nirqan: “Qamqam sinku llaqtakunapa kamachikuqnin ringi kaq”, nishpa.

²⁰ Chaymandaqam suqpis shamushpa nirqan: “Taytitu, kaypim qellayniki. Suq pañuyipi qepish-pam waqaychashqa kani.

²¹ Chaqa ancha wapu kashpam, suqkuna waqaychashqanda qamna tandangi. Suqkuna tarpukushqandam qamna kusichangi. Chaymi ancha manchashurqaq”, nishpa.

²² Chayshina chay kriadun niptinmi, chay patrunninga kayshina nirqan: “Qamqam ancha malu kangi. Chay kikin shimikillam kundinashungi: ‘Uchayuqmi kangi’ nishpa.

Qami niwaykangi wapu kashpa, suqkuna waqaychashqanda tandashqayta, suqkuna tarpukushqanda kusichashqayta.

²³ Chayshina noqapaq yach'ashpaqa, ¿imaraykutaq chay qellayniytaqa mana ruraraqaykichu bankuman, kutimushpaqa wach'ayniyuqta surqonayta?" nishpa.

²⁴ 'Chayshina nishpaqam, chaypi kaqkunata kamachirqan: "Chay malu kriyaduyta qellayta qoch'ishpa, chay dyis qellayniyuqta qoyllapa", nishpa.

²⁵ Chaymi paykunaqa nirqanllapa: "Taytitu, piru chay suq kriyaduykiqam dyis qellayniyuqna. ¿Imapaqnamiri qellayniyuq kaqtaqa masta qoshaqlapa?" nishpa.

²⁶ Piru patrunningam nirqan: "Uyawayllapa, yumbay chay imayuqkunam masta rinllapa ch'askiq. Chay mana nimayuqqam chay ashrita kaqninda rin pyirdiq (mana allita trabajachishqanrayku).

²⁷ Waq kuntraykunapismi mana munanllapachu kamachikuqnin kanaypaqqa. Chayri paykunata kay ñawpayman apamushpa, wanchiyllapa", nishpa.

Jisusmi yaykurqan Jirusalinman

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Chaykunata yach'achikushpaqam, Jisusqa ñawpanllapata anaq Jirusalinmanna rirqan.

²⁹ Chaymi riqshinaqa, yaqqana ch'ayashpa Bit-faji llaqtaman, Bitanilla (Bitaniya) llaqtaman, chay Ulibu lumapa sirkambi kashpaqa, ishkay yach'akuqinda nirqan:

³⁰ —Riyllapa waq chimba kasiriyuman. Waq-man ch'ayashpaqam, ringillapa tariq suq burritu watahqata. Chay burritupiqam manaraq ni pipis purishqachu. Chayta paskashpa, apamuyllapa.

³¹ Piru mayqan nishuptinllapa: “¿Imapaqmi paskangillapa?” nishpaqa, niyllapa: “Siñurninchiqmi nisitan kay burrituta”, nishpa.

³² Chayshina kamachiptinqam, chay yach'akuqninguna rishpa, Jisus nishqanshina burritutaqa tarirqanllapa.

³³ Chaymi apamunanllapa paskaykaptinqa, dwiñungunaqa tarishpa tapurqan:

—¿Imapaqmi burrituyta paskaykangillapa? nishpa.

³⁴ Chaymi paykunaqa nirqan:

—Siñurninchiqmi nisitan. Chaymi apanillapa, nishpa.

³⁵ Chayshina dwiñunda nishpam, burritutaqa apamurqanllapa Jisusman. Chaymandaqam chay burritupa sawanman kapangunata rurashpa, Jisusta muntachirqanllapa.

³⁶ Chaymandaqam yumbay paykunaqa Jisuspa ñawpanda rirqanllapa, kapangunata ñambi mandashpa, chay burritu sawanda rinambaq.

³⁷ Kanan Jisuspi kriyiqkunam ancha achka paypa pullan riykarqanllapa. Chaymi paykunaqa chay Ulibu lumapa bajadanman ch'ayaykashpaqa, ancha kushikushpa, ancha jwirtita kunyarqanllapa. Kanan paykunaqa yumbay chay milagrukunata rikashqanraykum, Dyusta ancha alabarqanllapa:

38 —İBiba biba! İTayta Dyus ancha yanapanqa kay gubyirnunchiqta, paypa rrimplasun shamuykaqta! İAnaq syilupipisri ancha kushikushpa, Taytanchiq Dyusta alabanqallapa! nishpa.*

39 Chayshina Jisusta ancha alabaptinllapam, wakin farisiyu duktrinayuqkunaqa nirqan:

—Yach'achikuq Taytitu, kay yach'akuqnikikunataqa anyashpa uyarachiy, nishpa.

40 Chaymi Jisusqa nirqan:

—Kay runakuna uyaraptingach'i, rumikunana rinllapa alabawaq, nishpa.

41 Chayshina Jirusalinman yaqqana ch'ayaykashpaqam, Jisusqa chay atun llaqtata chapashpa, waqashpa, nirqan:

42 —İAy Jirusalimbi tiyaqkuna! Ancha allich'i kanman kay diyapi noqapaq intyindinaykillapa, ğpim Jisukristu? nishpa. Chaqa noqam shamushqa kani yanapashuq, shumaqta kawsanaykillapa. Piru chaytaqam mana atingillapachu intyindiytaqa.

43 Suq diyam ancha ringillapa padisiq. Chay diyaqam kuntraykikunaqa rin kurralashuqllapa, murallata rurashpa. Chayshina kurralashushpam, ancha rin maqashuqllapa.

44 Kanan wasikillapatam pamba pamba bulashpa, rinllapa wanchishuqllapa. Chaymi llaqtaykipiqa mana nima rumi pirqashqataqa rinllapachu dijaq. Chaqa shamuptiy washashuqmi, qamkunaqa disprisyawashqa kangillapa.

* 19:38 Salmo 118.26

Jisusmi Tayta Dyuspa adurana wasinmanda randikuqkunata qatirqan

(Mt 21.12-17; Mk 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Jisukristu Tayta Dyuspa adurana wasinman yaykushpaqam, tarirqan tukuy imata randikuykaqkunata, randiykaqkunata. Chaymi paykunataqa qatiqshina nirqan:

⁴⁶ –Taytanchiq Dyusmi Santu Librumbi nin: “Adurana wasiyqam noqaman mañakunanllapa”, nishpa.* Piru qamkunaqam ladrungunapa mach'aynindashina rurashqallapa kangi, nishpa.*

⁴⁷ Chaymandaqam Jisusqa tukuy diyakuna Dyuspa adurana wasimbi yach'achikuq. Piru kamachikuq isrraylinu kurakuna, Muysispa liyningunata yach'achikuqkunaqam, chay llaqtapa awturidarningunawan kunanakurqanllapa, Jisusta wanchinanllapa.

⁴⁸ Piru achka runakunam Jisustaqa ancha alita uyaykarqan. Chaymi chay kuntraqkunaqa chay uyaqkunata manchashpa, mana nimatapis atirqanllapachu rurayta Jisustaqa.

20

Jisustam tapurqanllapa: “¿Pitaq numbrashushqa, kamachikuq kanaykiqa?”

(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)

¹ Jisusmi suq diyam Dyuspa adurana wasimbi shumaq nutisyanda yach'achikuykarqan. Chayshina ruraykaptinmi, ch'ayamurqanllapa kamachikuq isrraylinu kurakuna, Muysispa

* **19:46** Isaías 56.7 * **19:46** Jeremías 7.11

liyningunata yach'achikuqkuna, kamachikuq ansyanukunapis.

² Paykunaqam Jisusta tapurqanllapa:

—Mayá, niwayllapa. ¿Ima karguyuqtaq kangi? ¿Pitaq numbrashushqa, awturidar kashpa, kaykunata ruranayki?

³ Chayshina tapuptinllapaqam, Jisusqa paykunata nirqan:

—Puntata noqapis suq tapunata tapushqaykil-lapa. Mayá, niwayllapa:

⁴ Jwan Shutichikuqtaqa ¿pitaq numbrarqan, runakunata shutichinanqa? ¿Dyuschu kamachirqan, ichu runakunalla? nishpa.

⁵ Chaymi suqnin suqnin paykunapura parlarqanllapa:

—Niptinchiq: “Dyusmi numbrarqan Jwandaqa”, nishpaqach'i, niwashun: “Chayshina kaptinqa, qamkunaqa ¿imaraykutaq mana kriyirqaykichu paytaqa?” nishpa.

⁶ Piru niptinchiq: “Runakunallam paytaqa kamachirqan”, nishpaqach'i, yumbay kay runakuna rumikunawan sitawaqninchiq wanchiwanchiq-man. Chaqa paykunaqam ancha kriyinllapa: “Jwanqam Dyuspaq rimaq karqan”, nishpa.

⁷ Chaymi chayshina yuyashpaqa, Jisusta nirqanllapa:

—Manam yach'anillapachu: Pim Jwandaqa kamachirqan shutichikunanqa, nishpa.

⁸ Chayshina Jisusta niptinllapaqam, paypis nirqan:

—Noqapismi mana nishqaykillapachu pi kamachiwaptinmi, kaykunata rurani, nishpa.

Jisusmi suq kumparasyunda rurarqan saqra partidaryukunawan

(Mt 21.33-44; Mk 12.1-11)

⁹ Chaymi Jisusqa suq kumparasyunda rurashpa, chay runakunata nirqan:

—Suq runash ch'akrambi ubasta tarpushpa, partidaryukunata maskashpa, dijarqan chay tarpudunda rikanambaqllapa. Chaymandaqash payqa karuman rishpa, ancha unayarqan.

¹⁰ Chayshi kusicha tyimpu ch'ayaptinga, suq kriadunda kach'arqan, chay partidaryunguna partinda qonambaq. Piru chay partidaryungunaqash chay kriadundaqa mana nima ubasta qoshpachu, ashwan maqashpa, illaqtalla kach'arqanllapa.

¹¹ Chaymandaqash chay dwiñuqa suq kriadunda kach'arirqan. Piru chay partidaryungunaqash chay kriadutapis musyashpa, maqashpa, mana nimatapis qoshpachu, illaqtalla kach'arqanllapa.

¹² Chayshina ruraptinllapaqash, chay dwiñuqa suq kriadundana kach'arirqan. Piru chay partidaryungunaqash chaytapis suq lastima chuqri chuqri maqashpa, qatirqan chay ch'akramanda.

¹³ Chaymandaqash chay wirta dwiñuqa nirqan: “¿Imataq kananqa atini rurayta? Mayá, kay ancha kuyashqay churiyta kach'ashaq, partiyta apamunambaq. Paqta paytaqa shumaqta ch'ayachinqallapa”, nishpa. Chayshi chayshina nishpaqa, churindana kach'arqan.

¹⁴ Piru chay partidaryungunaqash seqamuqta rikashpaqa, kayshina parlarqanllapa: “Kay churingam irinsyiru rin kaq. Chayri akullapa

wanchiq, noqanchiqpaqna kay ch'akra kidanambaq”, nishpa.

¹⁵ Chayshina parlashpaqash, chay ch'akramanda sawaman surqoshpa, chay dwiñupa churinda wanchirqanllapa.

Chayshina nishpaqam, Jisusqa tapurqan:

—Chay ch'akrapa dwiñun kutimushpaqa, ¿imataraq ruranqa chay partidaryungunataqa? nishpa.

¹⁶ Chaymandaqam pay kikin nirqan:

—Chay ch'akrapa dwiñun shamushpaqam, chay partidaryungunata rin wanchiq. Wanchishpaqam, suqkunatana ch'akrandaq rin qoq trabajanambaq, nishpa.

[Nuta: Chay ch'akra dwiñuqam munan niyta Tayta Dyus. Chay malu partidaryukunaqam munan niyta isrraylinukunapa kamachikuqninguna.]

Chayshina Jisus niptinqam, chay uyaqkunaqa nirqanllapa:

—¡Amar chayshinaqa kanqachu! nishpa.

¹⁷ Piru Jisusqam chay runakunata chapashpa nirqan:

—Chayshina kanqa. Chaymi Dyuspa Santu Librumbi suq ancha baliq rumipaq kayshina nin: Albañilkuna wichukushqanllapa rumiqam kananqa simyintupa mas baliq rumin tikrakashqa, nishpa.*

¹⁸ Chaymi mayqan chay ancha baliq rumipa sawambi bulakaqqam piti piti rin kidaq; ichu chay rumi mayqamba sawan bulakashpaqa, limpu chankashpa, piti piti rin ruraq, nishpa.

* **20:17** Salmo 118.22

[Nuta: Chay wichukushqa rumiqam Jisukristu. Chay piti piti ushyakaqqam paypi mana kriyiqkuna.]

Jisusmi kuntribusyunda pagarakunapaq yach'achikurqan

(Mt 21.45-46; 22.15-22; Mk 12.12-17)

¹⁹ Chay kamachikuq isrraylinu kurakuna, Muysispa liyningunata chay yach'achikuqkunawanmi intyindirqanllapa: Jisusqam chay kumparasyundaqa rurashqa, noqanchiqkunata kuntrawaqninchiq, nishpa. Chaymi chay uras munarqanllapa prisuyta Jisustaqa. Piru yumbay chay uyakuq runakunata manchashpam, mana pipis almitikarqanchu prisuytaqa.

²⁰ Chaymi Jisusta kuntraqkunaqa ancha chaparqanllapa, paqta imapi imashina pandanman, nishpa. Chayshina yuyashpaqam, wakin runakunata pagarashpa nirqanllapa:

—Jisusman rishpa, ancha allin kasuqkunashina tukushpa, allita uyay, imapi pandaptin, chaypaq tumbashpa, gubyirnupi dimandananchiq, nishpa.

²¹ Chaymi chay uyakuqkunaqa yanqa Jisusta nirqanllapa:

—Yach'achikuq Taytitu, qamqam allip kaqtalla Dyuspaq yach'achikungi. Kanan qamqam mana ni pitapis sawachashpachu, allitalla rurangi.

²² Mayá, niwayllapa, ¿allichu Rrumapa gubyir-nunda kuntribusyunda pagarananchiqllapa ichu mana? nishpa.

²³ Piru Jisusqam yach'arqan: Yanqam chayshinaqa tapuwaykanllapa prisuwananrayku, nishpa. Chaymi paykunataqa nirqan:

—¿Imaraykutaq chayshinaqa tapuwangi?

²⁴ Mayá, rikachiwayllapa suq qellayta. ¿Pipa rritratunda, shutindam rurashqallapa chay qellaypiqa? nishpa.

Chaymi paykunaqa nirqanllapa:

—Chay qellayqam mas kamachikuq gubyirnu Sesarpa rritratunwan, shutinwan, nishpa.

²⁵ Chaymi Jisusqa paykunata nirqan:

—Chayshina kaptinqa, chay mas kamachikuq gubyirnu Sesarpa kaqtaqa, payta qoyllapa. Dyuspa kaqtaqa, Dyusta qoyllapa, nishpa.

²⁶ Chaymi chay uyakuqkunaqa, chay tapunakunawan tukuy runakunapa ñawpambi pandachiyta munashpaqa, mana nimatapis atirqanllapachu. Ashwanmi allita kuntistaptinqa, paykunaqa ancha ispantashqata, uyarapllana (uyarallana) kidarqanllapa.

¿Wañushqakunachu rin kawsamuq?

(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)

²⁷ Chaymandaqam wakin sadusiyu duktrinayuqkuna Jisus kaykashqanman ch'ayarqanllapa. Chay sadusiyukunaqam kriyinllapa: Wañushqakunaqam mana rinllapachu kawsamuq, nishpa. Chaymi Jisusta tapurqanllapa:

²⁸ —Yach'achikuq Taytitu, (unay tyimpupim) Muysisqa librumbi iskibrishpa, kamachikurqan, suq warmiyuq runa manaraq wambrayuq kashpa wañuptinqa, chay almapa masanna

biyudawan kasaranqa, chay biyudapi wambrayuy kaptin, chay alma masamba wambran kanambaq.

²⁹ Chaymi munanillapa tapushuyta: Suq ayllupish syiti ullqo masapura karqan. Chay syitimanda kulaka masanqash warmikurqanna. Piru manaraq wambrayuy kashpash wañurqan.

³⁰ Chayshina wañuptinqash, chay almapa minur masanna biyudawanqa kasararqan. Paypisshi manaraq wambrayuy kashpa wañurqanna.

³¹ Chaymandaqash chay mas minur masanna biyudawanqa kasararqan. Paypisshi manaraq wambrayuy kashpa wañurqan. Chayshinash syitindin chay warmiwan kasararqanllapa. Piru manash ni mayqannimbi chay warmipiqa wambrakurqanchu.

³² Chaymandaqash warmipis wañurqanna.

³³ Chayshina wañushqakuna allipta mushuq-manda kawsamuptinqach'i, ¿mayqannimba warminnaraqri kanman? Chaqa syitindimba warminshi kashqa, nishpa.

³⁴⁻³⁵ Chayshina tapuptinllapaqam, Jisusqa nirqan:

—Manam ni mayqannimba warmin kanqachu. Chaqa syilupiqam manana ni warmiyuq ni runayuq rinchu kaq. Kay mundupillam runakunaqa churingunata kasarachin. Paykunapismi kasaranllapa. Piru Dyusta kasuqkuna mushuqmanda kawsamushpaqam, syilupiqa manana ni runayuqchu ni warmiyuqchu rinllapa kaq; ni chinangunata rinllapachu kasarachiq.

36 Chaqa kawsamushpaqam, syilupiqqa Dyuspa wambrangunana kashpa, chay anjilningunashina manana nunka rinllapachu wañuq.

37 Arí, rinllapam kawsamuq. Chaqa kikin Muysismi yach'achikurqan: Wañuqkunam rin kawsamuq, nishpa. Payqam chay lumyaykaq sach'ata rikashpa, Dyus nishqanda kayshina uyarqan: “Kanangamanmi noqa Abrajamba, Isakpa, Jakubupa Dyusnin kani”, nishpa.*

38 Chayshina Taytanchiq Dyus chay almakunapaq niptinmi, yach'anchiq: Chay almakunam Dyuspaq kawsaykanraq, nishpa.

39 Chayshina Jisus niptinqam, Muysispa liyningunata wakin yach'achikuqkunaqa nirqan: —Yach'achikuq Taytitu, ancha allitam nishqa kangi, nishpa.

40 Chaymi chay urasmandapacha manana pipis almitikarqanchu Jisusta tapuyta.

¿Pipa karu willkandaq Dyus Akrashqan Washadurqa?

(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37)

41 Chaymandaqam Jisusqa paykunatapis tapurqan:

—Mayá, ¿pitaq Dyus Akrashqan Washadurqa? ¿Imaraykutaq chay Washadurpaqqa ningillapa: “Dabidpa karu willkanmi”, nishpaqa?

42 Chaqa kikin Dabidmi Salmus librumbi nin: Tayta Dyusmi Kamachikuqniyta nirqan: “Allin laduyipi tiyay,

* 20:37 Éxodo 3.6

43 kuntrashuqkunata binsishpa, ch'akikipa waranman ruranaykaman (qamta kasushunanllapa)", nishpa.*

44 Chayshina chay Akrashqan Washadur chay Dabidpa karu willkan kaptinqa, çimaraykutaq kikin Dabid chay Washadurpaqqa nin: "Kamachikuqniy", nishpaqa? Chayshinaqa çimashinataq Dabidpa karu willkanqa atin kayta, Kamachikuqnin niptinqa?

Jisusmi Muysispa liyningunata yach'achikuqkunata anyarqan

(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40; Lk 11.37-54)

45 Yumbay uyakuqkunapa ñawpambim Jisusqa yach'akuqningunata nirqan:

46 —Allita uyawayllapa, ama Muysispa liyningunata yach'achikuqkunashinaqa kayllapachu. Chaqa paykunaqam ancha palanganu kashpa, gustanllapa rrastrakaykaq mudanangunata rurakuyta. Chaymandaqam plasakunaman rin, yumbay shumaqta napaykunanllapa. Kanan sinaguga wasikunaman rishpapismi, ancha gustanllapa ñawpaman pasashpa, kamachikuqkunapa tiyanangunapi tiyayta. Apaptinllapa mikuqpismi, ancha gustanllapa kamachikuqkunapa tiyanangunapi tiyayta.

47 Chayshina allingunapaq tukushpam, biyudakunapa wasingunata qoch'inllapa. Chaymandaqam ancha unayta Dyusman mañakunllapa, rikaqkuna ninambaq: "Paykunaqam Dyusta ancha aduranllapa", nishpa. Chaymi mas kastigadu rinllapa kaq.

* 20:43 Salmo 110.1

21

Suq pubri biyudam ufrindanda qorqan (Mk 12.41-44)

¹ Dyuspa adurana wasimbim Jisus kapuqkunata rikarqan, ufrindanda kajungunaman wichuptinllapa.

² Chaypim rikarqambis suq ancha pubri biyudata, ishkay qellitay mana balurniyuqta wichuptin.

³ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Alliptam niykillapa, kay pubri biyudita qoshqanqam Dyuspaqqa ancha balin maski yumbay chay suqkuna qoshqanmanda.

⁴ Chaqa yumbaymi ufrindataqa qonllapa subraq qellayninda. Piru chay pubri biyuditaqam mikunanda randinambaq kaqta limpulla qorqan, nishpa.

Dyuspa adurana wasindaqam limpu rinllapa bulaq (Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

⁵ Wakingunaqam Dyuspa adurana wasimbaq parlaykarqanllapa:

—Rikay, ancha shumaqmi kay rumingunaqa. Kanan ancha shumaq rrigalukunatam qoshqallapa, shumaqyachinanllapa kay atun wasita, nishpa.

Chaymi Jisusqa paykunata nirqan:

⁶ —Suq diyam kay rikashqaykitaqa limpu rinllapa bulaq. Chay diyapiqam manana ni suq rumi patachaduqa rinchu kidaq, nishpa.

Jwisyu diya yaqqana ch'ayamuptinqam, kayshina rin kaq

(Mt 24.3-28; Mk 13.3-23)

⁷ Chaymi Jisusta kayshina tapurqanllapa:

—Yach'achikuq Taytitu, ¿ima tyimpum kay nishqaykiqa rin kaq? ¿Imata rikashpam yach'ashaqllapa: Kay munduqam rin ushyakaqna, nishpaqa?

⁸ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Kwidakayllapa. Amar dijakayllapachu pipis ingañashunambaq. Chaqa achka llullakuqkunam shutiywan shamushpa, rinllapa nishuq: “Noqaqam Dyus Akrashqan Washadur kani. Kananqam chay diyaqa ch'ayamushqana washashunayllapa”, nishpa. Piru qamkunaqa amakish paykunataqa kasungillapachu.

⁹ Kanan parlata uyashpa, chay maypish nasyungunapura pilyaykanllapa, chay maypish suq nasyumba ukumbi llaqta masipura pilyaykanllapa, nishpaqa, amakish manchangillapachu. Puntatam chayshina rin kaq, piru manaraqmi kay munduqa rinchu ushyakaq.

¹⁰ Chayshina nishpaqam, Jisusqa nirqambis:

—Suq nasyumbi tiyaqkunaqam suq nasyumbi tiyaqkunawan rinllapa pilyaq.

¹¹ Chay tyimpupiqam kay pachaqa ancha jwirtita rin kuyuq. Kanan ambruna, qeshyaykunam waqpi kaypi rin kaq. Syilupipismi manchaypaq siñakuna rin kaq.

¹² Piru kay nishushqaykuna manaraq pasaptinmi, qamkunataqa ancha rinllapa qesachashuq. Sinaguga wasikunaman apashushpam, rinllapa

dimandashuq, noqapi kriyishqaykirayku. Kanan rinmi karsilashuqlapa. Dimandashushpam, rinllapa apashuq gubyirnukunapa, prifiktukunapa ñawpanman.

13 Piru chayshina apashuptinllapaqam, ringillapa atiq noqapaq yach'achikuyta.

14 Chaymi paykuna tapushuptingqa, ama llakiylapachu: ¿Ima nishparaq kuntistashaq? nishpaqa.

15 Chaqa noqam rini yanapashuqlapa, allita kuntistanayki, chay kuntrashuqkuna ama atinallapa ni binsishuyllapata ni kuntistashuyllapata.

16 Piru qamkunataqam taytayki, mamayki, masaykikuna, aylluykikuna, yanasuykikunapis (yanasaykikunapis) rinllapa intrigakushuq kuntraykikunaman. Chaymi kuntraykikuna wakinnikitaqa rinllapa wanchishuq.

17 Kanan achka runa, warmim rinllapa ch'iqnishuq, noqapi kriyishqaykirayku.

18 Piru kayta yach'ayllapa: Dyuspaqqam aqchaykikunaqa mana ni suqsitu rinchu chingaq.

19 Chaymi maychika imanachishuptimbis, noqapi mana shaykuq yuyakuptikiqa, suq bidapi rini washashuq, tukuy tyimpu kawsanaykillapa.

20 Piru rikaptikillapa furastiru suldadukuna kay Jirusalimbi tiyaqkunata kurrallaptinllapam, yach'ayllapa: Ch'ayamushqanam tyimpu kay Jirusalinda chingachinanllapa, nishpa.

21 Chayri chayshina pasaptingqa, prubinsya Judiyapi kaqkunaqa qaqakunaman mitikanqallapa. Kay Jirusalin llaqtapi kaqkunapisri mitikanqallapa. Chay chunchapi kaqkunapisri kay Jirusalinmanqa amana shamunqallapachu.

22 Chaqa chay diyakunapiqam ancha padisiql-lapa rin, Dyuspa Santu Librumbi nishqanshina.

23 ¡Chay diyapiqa akakawraq chay (ukuyuq) pach'ayuq warmisitakuna, chay iti wambrituyuqkunaqa! Chaqa achka kastigukunam kay mundupiqa rin kaq. Chayshinallam kay Jirusalimbipis achka llakikuna rin kaq.

24 Wakingunatam atun kuchillukunawan rinllapa wanchiq. Wakingunataqam prisushpa, waqta, kayta karu nasyungunaman rinllapa apaq. Chay jwira runakuna binsishpam, kay Jirusalimbiqa ancha wapuyashpa rinllapa kamachikuq, Tayta Dyus qoshqan tyimpu ushyakanangaman.

*Jisusmi syilumanda kayshina rin kutimuq
(Mt 24.29-35, 42-44; Mk 13.24-37)*

25 'Rupaypi, killapi, lusirukunapim siñakuna rin kaq. Kanan kay mundupa tukuy nasyunningunapi tiyaqkunaqam ancha llakishpa rinllapa niq: “¿Imananchiqtaq?” nishpa. Kanan mar yaku ancha fiyuta kunyashpa maqchikaptinmi, ancha manchashpa rinllapa niq: “¿Imaraq pasanqa?” nishpa.

26 Chayshina tukuy ima kaptinmi, wakin runaqa: ¿Imataq kay mundupi rin pasaq? nishpa, ancha manchaywan rinllapa dismayaq. Chaqa syilupi Tayta Dyus tukuy ima rurashqambismi rin kuyuq.

27 Chaymandaqam noqa Dyusmanda Shamuq Runata ringillapa rikawaq, syilumanda pukutaypa ukumbi ancha pudirniyuq, ancha llipyashpa shamuykaqta.

²⁸ Chayri yumbay kay nishushqayllapa qallariptinqa, kushikushpa, shayashpa, syiluman chapakuyllapa. Chaqa washashunay diyaqam ancha utqana rin ch'ayamuq.

²⁹ Kay kumparasyunda rurashpam, Jisusqa kayshinapis nirqan:

—Yura igusta ichu suq laya muntikunata chapayllapa.

³⁰ Chay muntikunapa rapranguna pallpamuqta rikashpaqam, yach'angillapana: Tamyay tyimpumanmi yaykunchiqna, nishpa.

³¹ Chayshina yumbay kay nishushqaykunata rikashpaqa, yuyayllapa: Tayta Dyusqam utqana rin shamuq, noqanchiqkunata shumaqta kamachiwananchiq, nishpa.

³² 'Alliptam niykillapa, yumbay kay nishushqaykunaqam rin kumpliqlik kay tyimpupi kawsaqkuna manaraq wañuptin.

³³ Chaqa syiluwankay pachaqam rin chingaq. Piru kay nishushqayqam mana nunka rinchu ushyakaq. Ashwanmi yumbay rin kumpliqlik.

³⁴ 'Shunqoykipi allita yuyashpa kwidakayllapa, ama kwirpuyki munashqandalla ruranaykillapa. Ama mach'ayllapachu. Amakish kay pachapa imangunapiqa yuyangillapachu. Chaykish noqa qonqaylla shamushpa, tarishuyman mana allikunata ruraykaptikillapa.

³⁵ Chaqa chay diyaqam kay mundupi yumbay tiyaqkunapaqqa suq trampa qonqaylla piskakuqshina rin kaq.

³⁶ Chayri qamkunaqa listu kashpa, tukuy tyimpu Dyusman mañakuyllapa, chay diyapi yumbay kay nishushqaymanda

washashunayllapa. Chaqa chayshina qamkuna kwidakaptikiqam, Tayta Dyus rin yanapashuq, chay diyapi mana nimapaq penqakushpa, ñawpayman prisintakanaykillapa, nishpa.

³⁷ Jisusqam chay diyakunapiqa punchawqa Dyuspa adurana wasimbi yach'achikuq. Tutapqam Ulibu lumaman riq puñuq.

³⁸ Kada madrugadum achka runakuna Dyuspa adurana wasinman riqlapa, Jisusta uyaq.

22

Jisusta prisunambaqmi parlarqanllapa
(Mt 26.1-5, 14-16; Mk 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Chay diyakunapim karqan chay Paskwa fyista. Chay fyistataqam pasaqllapa kachangakunata, suq laya mikunata mikushpa. Chay fyista yaqqana ch'ayaptinmi,

² chay kamachikuq isrraylinu kurakuna Muysispa liyningunata yach'achikuqkunawan tandanakushpa, uyaraplla (uyaralla) parlarqanllapa:

—¿Imashinaraq Jisustaqa wanchinchiqmanllapa? nishpa.

Lukismi chay fyistapi kaqkunata mancharqanllapa. (Jisusta wanchiptinchiqqach'i, achka runakuna kuntranchiq alsakanmanllapa, nishpa.)

³ Piru chay urasmi dyabluqa yaykurqan Judas Iskaryutiman. Chay Judasqam Jisuspa dusi apustulninmanda suqnin karqan.

⁴ Paymi rirqan parlaq kamachikuq isrraylinu kurakunawan, adurana wasimba kamachikuq suldadungunawambis:

—¿Imashinataq atini intrigashuyta Jisustaqa? nishpa.

⁵ Chaymi paykunata chayshina ufrisiptinqa, ancha kushikushpa, Judasta nirqanllapa:

—Qellaytam qoshqaykillapa, nishpa.

⁶ Chaymi Judasqa ari, nishpa, yuyarqan: ¿Ima urasraq alli Jisusta intrigakunayqa, mana kaptin achka runakuna? nishpa.

Jisusmi Santa Mikunata mikurqan

(Mt 26.17-29; Mk 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Kur 11.23-26)

⁷ Chay Paskwa fyistapa diyanqam ch'ayamurqanna. Chay qallarishqan diyapim suq uñitata wanchishpa, kachangakunawan mikurqanllapa, chay fyistata pasanambaqllapa.

⁸ Chaymi Jisusqa Pidruta Jwanda nirqan:

—Riyllapa allichaq mikunata, Paskwa fyistapi mikunanchiqlapa, nishpa.

⁹ Chaymi paykunaqa tapurqan:

—¿Maypitaq munangi allichanayllapaqa? nishpa.

¹⁰ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Waq Jirusalinman ch'ayaykashpam, ringillapa rikaq suq runa puyñumbi yakuta apaykaqta. Chayri chay runapa ikinda riyllapa wasi yaykushqangaman.

¹¹ Chaymandaqa chay wasipa dwiñunda tapuyllapa: “Yach'achikuqmi nin: ¿Mayqan

kwartuykipish yach'akuqniykunawan mikushaqllapa Paskwa mikunata?" nishpa.

12 Chayshina niptikillapaqam, payqa wasimba altumbi suq atun kwartunda rin rikachishuqllapa tukuy imawan allichashqata. Chaypi allichayllapa Paskwa mikunanchiqtaqa, nishpa.

13 Chaymi Pidruwan Jwan rishpaqa, Jisus nishqanshina tarirqanllapa. Chaymi chay wasipina Paskwa mikunataqa allicharqanllapa.

14 Chaymi chay uras ch'ayaptinga, Jisusqa apus-tulningunawan mesapi tiyarqan.

15 Chaymandaqam paykunata nirqan:

—¡Manaraq padisishpam, ancha munashqa kani mikuyta kay Paskwa fyista mikunata qamkunawan!

16 Chaqa alliptam niykillapa, kay Paskwa mikunataqam kananllana qamkunawanqa rini mikuq. Mananam mastaq rinichu mikuq syilupi kananchiqkaman. Waqpiqam Taytay Dyuspa pullan kashpana, mikurishunllapa, nishpa.

17 Chaymandaqam kupata piskashpa, Dyusman pagikushpa, nirqan:

—Kay kupamanda yumbayniki upyayllapa.

18 Chaqa alliptam niykillapa, mananam mastaq rinichu upyaq ubaskunapa yakundaqa, Taytay Dyuswan shamushpa, shumaqta kamachikunaykaman, nishpa.

19 Chaymandaqam kachangata piskashpa, Dyusman pagikushpa, pitishpa, paykunata qoshpa, nirqan:

—Kaymi kwirpuy. Chaqa intrigakanim wañunaypaq, qamkunata washashunaypaq.

Chayri kayshina rurayllapa, noqata yuyawanaykillapa, nishpa.

²⁰ Chay Paskwa mikunata mikuptinllapaqam, kupatapis piskashpa nirqan:

—Kay kupa binuqam yawarniy. Chaqa ich'ashpa yawarniytam, suq mushuq tratuta rini ruraq, qamkunata washashunaypaq.

²¹ Piru rikayllapa, chay runa intrigakuwaqqam pullay kay mesapi.

²² Chaqa Dyuspa Santu Librumbi nishqanshinam, noqa Dyusmanda Shamuq Runaqa rini wañuq. ¡Piru imanangaraqri chay intrigakuwaqqa! Ancha kastigadum rin kaq, nishpa.

²³ Chayshina Jisus niptinmi, apustulningunaqa suqnin, suqnin tapunakurqan:

—¿Mayqanninchiqraq kanchiq chay intrigakuqqa? nishpa.

Jisuspa apustulningunam anyanakurqanllapa

²⁴ Chaymandaqam chay dusi yach'akuqninguna anyanakurqanllapa:

—Noqam mas kamachikuqqa kani.

Suqqam bwilta nirqan:

—Noqam mas kamachikuqqa kani, nishpa.

²⁵ Chaypaqmi Jisusqa paykunata nirqan:

—Chay suq nasyungunapa gubyirnungunam patrungunashina wapuyashpa, llaqta masingunata kamachinllapa. Chaymandaqam chay kamachikuqkunaqa alabakanllapa: “Llaqta masiykunatam ancha yanapani”, nishpa.

²⁶ Piru qamkunaqa ama chayshinaqa kayllapachu. Ashwanri qamkunamanda chay mas kamachikuqqa suq umildi wambrashina ancha sirbikuq kanqa. Chayri chay kamachikuqqa suq kriadushina qamkunata sirbishunqa.

²⁷ Mayá, yuyayllapa: ¿Pitaq mas kamachikuqqa, mesapi tiyaq ichu kriadun? ¿Manachu mas kamachikuqqa mesapi tiyaq? Piru noqagam qamkunapa kamachikuqnikini kashpapis, suq kriadushina tukuy imapi yanapaykillapa.

²⁸ 'Qamkunaqam chay ñakashqaykunapi pullay kashqallapa kangi.

²⁹ Chaymi Taytay Dyus awturidarta numbrawashqanshina, noqapis qamkunata numbrayki, kamachikuqkuna kanaykillapa.

³⁰ Chayshinam numbraykillapa, kamachikunay tyimpupi noqawan pulla mesaypi mikunaykillapa, upyanaykillapa. Kanan kamachikunan trunukunapi ringillapa tiyaq, isrraylinukunapa dusi atun ayllungunata allita kamachinaykillapa, nishpa.

Jisusmi Pidruta nirqan: “Ringim ñigawaq”, nishpa

(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Jisusqam Pidrutapis nirqan:

—Simun, Simun, dyablum qamkunata ancha munan mallipashuyta, triguta ishanaqshina. Chaymi Taytanchiq Dyusta nishqa: “Chay apustulkunata qoway mallipanaypaq, ¿qambichu allita kriyinnllapa ichu mana?” nishpa.

³² Chayshina kaptimbismi, Tayta Dyusta qambaq rrugashqa kani, ama tukuy tyimpu qonqawanayki. Chaymandaqar qamqa tukuy shunqoykiwan noqapi yuyakurishpa, yanapay kriyiq masikikunata, noqapi mas allita yuyakunanllapa.

³³ Chayshina niptinqam, Simun Pidruqa nirqan:

—Taytitu, noqam kaypi kani pullayki rinaypaq karsilman, ichu wanchishuptimbis, pullayki wañushaq, nishpa.

³⁴ Piru Jisusqam nirqan:

—Uyaway Pidru, kaykish niyki, kay tutatam manaraq gallu kantaptin, qamqa kimsa kutinda ringi ñigawaq: “¿Pich'i Jisusqa? Noqaqam mana paytaqa riqsinichu”, nishpa.

Jisuspa padisinin urasmi yaqqana ch'ayamurqan

³⁵ Chaymi Jisusqa paykunata tapurqan:

—Chay suq bwilta kach'ashuptiy rinaykillapa, alfurjaykita, qellaynikita, llanqekita dijashpaqa, ¿imaykichu faltashurqan? nishpa.

Chaymi paykunaqa nirqan:

—Manam nimapis faltawarqanllapachu, nishpa.

³⁶ Kanan paykunatam nirqan:

—Piru kananqam niykillapa, alfurjuyuqqa alfurjanda apanqa. Qellayniyuqpis qellayninda apanqa. Chay mana atun kuchilluyuqqa kapanda randikushpa, suq atun kuchillunda randinqa.

³⁷ Chaqa kananqam rinllapana qesachawaq, suq runa ancha malu ruraqtashina. Chaymi Dyuspa Santu Librumbi nishqanqa kumplinna.

Chay librumbim noqapaq nin: “Mana allin runapaqshi rinllapa riqsiq”, nishpa.*

³⁸ Chaymi chay apustulningunaqa nirqan:

—Taytitu, kaypim kan ishkay atun kuchillukuna, nishpa.

Chaymi Jisusqa nirqan:

—Chayshinalla kanqa, nishpa.

Jisusmi Jitsimanipi Dyusman mañakurqan

(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)

³⁹ Chay tutaqam Jisusqa chay wasimanda lluqshishpa, yach'akuqningunata apashpa, rirqan Ulibu lumaman. Chaqa chay laya kustumbriyuqmi karqan. [*Nuta: Jitsimani wirtam chay Ulibu lumapi kidaq.*]

⁴⁰ Chayman ch'ayashpaqam, paykunata nirqan:

—Dyusman mañakuyllapa, ama tyintadu kanaykillapa, nishpa.

⁴¹ Chayshina nishpaqam, Jisusqa mas waqman rirqan 30 mitrustach'i. Chaypim payqa qonqorikushpa, Tayta Dyusman

⁴² mañakushpa nirqan:

—Taytitu, kay tukuy ñakaykunaqam noqapaqqa suq kupa ayaq yakushina. Munashpaqar kay ñakaykunamanda washaway. Piru amar noqa munashqayqa kanqachu. Ashwanri qam munashqaykishina kanqa, nishpa.

⁴³ Chay urasmi syilumanda suq anjil shamurqan Jisusta yanapanan, ama dismayanambaq.

⁴⁴ Kanan tukuy chay llakikunawan masta mañakuptinmi, Jisustaqa limpu umbi pambarqan.

* 22:37 Isaías 53.12

Chaqa chay umbishqangunaqam yawarshina shuturqan allpaman.

⁴⁵ Chaymandaqam chay mañakushqanmanda atarishpa, rirqan yach'akuqningunata rikaq. Chaymi ch'ayashpaqa, paykunata tarirqan puñuykaqta. Chaqa llakishpa, ancha shaykushqa kashpam, puñuykarqanllapa.

⁴⁶ Chaymi paykunataqa nirqan:

—¿Imaraykutaq puñuykangillapa? Atarishpana, Dyusman mañakuyllapa, ama tyintadu kanaykilla, nishpa.

Jisustam prisurqanllapa

(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Chayshina rimaykaptinmi, achka runakuna Jisus kaykashqanman ch'ayarqanllapa. Ñawpanllapataqam ch'ayarqan Judas. Chay Judasqam Jisuspa dusi yach'akuqningunamanda suqnin karqan. Paymi qemikashpa, Jisusta napaykurqan muchashpa.

⁴⁸ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Judas, ¿ima chayshina muchawashpachu, noqa Dyusmanda Shamuq Runataqa intrigakuwangi kuntrawaqkunaman? nishpa.

⁴⁹ Chaymi Jisuspa apustulninguna chaykunata rikashpaqa, tapurqanllapa:

—Taytitu, ¿atun kuchilluwanchu puntiyashaqlapa kay runakunata? nishpa.

⁵⁰ Kanan suq apustulningam atun kuchillunda surqoshpa, mas kamachikuq isrraylinu kurapa kriyadumba allin ladu rinrinda pitirqan.

⁵¹ Chaymi Jisusqa chayta rikashpaqa, nirqan:

—Chaytallana. Amana maqayllapachu.

Chayshina nishpaqam, chay kriyadupa rin-rinman makinda rurashpa, das ashyachirqan (allinyachirqan).

⁵² Chaymandaqam Jisusqa chay kamachikuq kurakunata, Dyuspa adurana wasimba chay shamuyq prisuyq suldadungunata, tukuy chay kamachikuq ansyanukunatapis nirqan:

—¿Ima qamkunaqachu atun kuchillukunawan, qerukunawan shamushqallapa kangisuyq ladrundashina prisuwaq?

⁵³ Noqaqam pullaykillapa kashqa kani tukuy diyakuna Dyuspa adurana wasimbi, ¿manachu? Chaypiqam qamkunaqa mana prisuwarqaykichu. Piru dyabluqam tutayaqqi mana allikunataqa ruran. Chaymi kay tuta shamushqallapa kangisuyq, mana allikunata rurawaqqa, nishpa.

Pidrum nirqan: “Manam riqsinichu Jisustaqa”, nishpa

(Mt 26.57-58, 69-75; Mk 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Chaymandaqam Jisusta piskashpa, aparqanllapa chay mas kamachikuq isrraylinu kurapa wasinman. Kanan Pidruqam Jisuspa karu ikinda rirqan.

⁵⁵ Chay tutaqam chay wasipa uku patyumbi ninata lummyachishpa, rridurnimbi tiyashpa mashakuykarqanllapa. Pidrupismi paykunapa pullan tiyashpa mashakuykarqan.

⁵⁶ Suyq kriyadam Pidruta chaypi rikashpa, ancha chapashpa nirqan:

—Kay runaqam Jisuswan puriq, nishpa.

⁵⁷ Chayshina niptinqam, Pidruqam nirqan:
—Warmisita, noqaqam mana Jisustaqa
riqsinichu, nishpa.

⁵⁸ Suq rratitumandaqam suqpis chapashpa,
Pidrutaqa nirqan:

—Qambismi paykunamanda suqnin kangi,
nishpa.

Chaymi Pidruqa paytapis nirqan:

—Ay runa, noqaqam mana paykunamandachu
kani, nishpa.

⁵⁹ Chaymandaqam suq uramandach'i suq runa
Pidrupaq nirqan:

—Alliptam kay runaqa Jisuswan puriq. Chaqa
paypismi prubinsya Galiliyamanda, nishpa.

⁶⁰ Chaymi Pidruqa chay runatapis nirqan:

—Ay runa, ¿imatataq rimaykangi? Chay runa-
paqqam mana nimatapis yach'anichu, nishpa.

Chayshina Pidru rimaykaptinmi, suq gallu kan-
tarqan.

⁶¹ Chay urasmi Jisusqa tikrakamushpa, Pidruta
chaparqan. Chayshina chapaptingam, Pidruqa
das yuyarqan Jisukristu nishqanda: “Gallu ma-
naraq kantaptinmi, qamqa kimsa kutinda ringi
ñigawaq”, nishpa.

⁶² Chay nishqanda yuyashpam, Pidruqa ancha
syintishpa, sawaman lluqshishpa, ancha waqar-
qan.

Jisusta burlata rurashpam maqarqanllapa

(Mt 26.67-68; Mk 14.65)

⁶³ Kanan chay kwidakuqkunaqam ancha asi-
pashpa, Jisusta maqarqanllapa.

⁶⁴ Kanan ñawinda pambashpam, qaqllambi an-
cha maqashpa, nirqanllapa:

—¡Mayá, yach'aq kashpaqa, rimay pitaq maqashungi! nishpa.

⁶⁵ Kanan suqnin suqnin tukuy ima mana allikunata rimashpa, paytaqa ancha musyarqanllapa.

Jisustam dimandarqanllapa Mas Kamachikuq Tandakaq Juyiskunapi

(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Achikyaptinqam, isrraylinukunapa kamachikuq ansyanguna, kamachikuq isrraylinu kurakuna, Muysispa liyningunata yach'achikuqkunapis suq lugarpi tandakarqanllapa. Chaymi chay Mas Kamachikuq Tandakaq Juyiskunapa ñawpanman Jisusta apamushpa, kayshina tapurqanllapa:

⁶⁷ —Mayá, niwayllapa, ¿Qamchu kangi Dyus Akrashqan Washadurqa?

Chayshina tapuptinllapam, Jisusqa paykunata nirqan:

—Ari niptiyqam, mana ringillapachu kriyiwaq.

⁶⁸ Imata tapushuptiypismi, mana ringillapachu kuntistawaq, ni ringillapachu kach'awaq.

⁶⁹ Piru noqa Dyusmanda Shamuq Runa kashpaqam, kananmandapacha Tayta Dyuspa allin ladumbi rini tiyaq.

⁷⁰ Chayshina niptinmi, yumbay tapurqanllapa:

—¿Chayshinaqachu qamqa Dyuspa Churin kangi? nishpa.

Chaymi Jisusqa nirqan:

—Ari, qamkuna nishqaykishinam kani, nishpa.

⁷¹ Chayshina niptinmi, paykunaqa nirqan:

—¿Ima mastam munanchiq? Kananqam manana munanchiqchu mas tistigukunataqa. Chaqa

uyanchiqna, pay kikin shiminwan chayta niwapt-inchiq, nishpa.

23

*Jisustam gubyirnu Pilatupi dimandarqanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Jn 18.28-38)*

¹ [Chay tyimpukunapim Rruma llaqtamanda kaqkuna achka nasyungunapi kamachikuqllapa. Chaymi isrraylinukunatapis suq rrumanu gubyirnu kamachiq. Chay gubyirnuqam shutiq Pilatu.] Chaymandaqam yumbay juyiskuna Jisustaqa aparqanllapa gubyirnu Pilatuman.

² Chay Pilatupa ñawpambim juyiskunaqa llul-lakushpa, Jisusta kuntrashpa, kayshina rimarqanllapa:

—Kay runataqam tarishqallapa kani llaqta masiy isrraylinukunata animachishpa, gubyirnunchiq Sesarta kuntribusyunda ama pagarananllapa. Payshi Dyus Akrashqan Washadur. Payshi suq gubyirnu, nishpa.

³ Chaymi Pilatuqa Jisusta tapurqan:

—¿Qamchu isrraylinukunapa gubyirnunqa kangi? nishpa.

Chaymi Jisusqa nirqan:

—Arí, chay nishqaykishinam kani, nishpa.

⁴ Chayshina niptinqam, Pilatuqa chay kamachikuq isrraylinu kurakunata, yumbay chaypi kaqkunatapis nirqan:

—Kay runapiqam noqaqa mana nima uchata tarinichu, nishpa.

⁵ Piru Pilatu chayshina niptinqam, paykunaqa mana munashpachu, ashwamba sh'uqyashpa nirqanllapa:

—Tukuy kay prubinsya Judiyapim kay runaqa ingañaykan yumbay llaqta masiy isrraylinukunata, kuntranchiq alsakananllapa. Waq prubinsya Galiliyapim qallarishqa karqan. Kananqa rikay, kaypipis ingañakuriykan, nishpa.

Jisustam gubyirnu Irudisman aparqanllapa

⁶ Chay runakuna chayshina Galiliyata myintaptinllapaqam, Pilatuqa paykunata tapurqan:

—¿Allipchu kay runaqa prubinsya Galiliyamanda? nishpa.

⁷ Chaymi chay runakunaqa niptin: “Arí, payqam Galiliyamanda”, nishpa, Pilatuqa kamachikurqan, Jisusta apanambaqllapa Galiliyapa gubyirnun Irudisman. Chaqa chay diyakunapiqam Irudisqa Jirusalimbi kaykarqan.

⁸ Chaymi Jisusta, ch'ayachiptinllapa, Irudisqa ancha kushikurqan. Chaqa payqam unaymandapacha Jisuspa famanda yach'ashpa, ancha yuyarqan: Ay, rikaymanri Jisusta suq milagruta ruraptin, nishpa.

⁹ Chaymi Jisusta payman apaptinllapaqa, tukuy ima munashqanda tapurqan. Lukismi tapuptinqa, Jisusqa uyararqanlla. Manam nimatapis nirqanchu.

¹⁰ Kanan chay Irudispa ñawpambiqam tاندakashpa, chay kamachikuq isrraylinu kurakuna, Muysispa liyningunata yach'achikuqkunapis ancha kuntrarqanllapa Jisustaqa.

¹¹ Chaymi Irudisqa suldadungunawan Jisustaqa disprisiyashpa, burrlarqanllapa. Kanan asipanaraykum ancha shumaqta mudachirqanllapa suq gubyirnutashina. Chayshina mudachishpaqam, kach'arirqanna Pilatuman.

¹² Chay diyapim Pilatuwan Irudisqa alliyarqanna. Chaqa kuntram kashqallapa karqan.

*Pilatun Jisusta sintinsyarqan wanchinanllapa
(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Jn 18.39-19.16)*

¹³ Chaymandaqam Pilatuqa kamachikuq israylinu kurakunata, suq awturidarkunata, achka runakunatapis tandashpa,

¹⁴ nirqan:

—Qamkunam kay runataqa noqaman apamushpa, niwashqallapa kangi: “Ingañaykanmi isrraylinukunata, kuntranchiq alsakananllapa”, nishpa. Chaymi noqa kikiy, kay ñawpaykillapapi tapushqa kani yach'anaypaq: ¿Allipchu chayshina ichu mana? nishpa. Piru manam nima dilituta paypiqa tarinichu.

¹⁵ Irudisman kach'aptiypismi, paypis mana nima dilituta tarishqachu. Chaymi kach'arimurqan noqaman. Rikayllapa, manam nima maluta rurashqachu wañunambaqqa.

¹⁶ Chayraykum asutichishpalla, rini kach'aq, nishpa.

¹⁷ Kanan Pilatugam chay Paskwa fyistapiqa kada wata suq prisuta kach'aq, isrraylinukuna rrugakuptinllapa.»

18 Piru chay runakunaqam mana munarqanllapachu, Jisusta kach'anambaqqa. Chaymi yum-baynin ancha jwirtita nirqanllapa:

—¡Chay Jisusta wanchiy! ¡Barrabasta kach'ayqa! nishpa.

19 Chay Barrabasqam Jirusalimbi tiyaqkunata animachishqa karqan, awturidarkunapa kuntran alsakananllapa. Kanan wanchikushqapismi karqan. Chaykunapaqmi paytaqa karsilashqallapa karqan.

20 Chaymi Pilatuqa suq kutinda nirirqan, Jisusta kach'anambaq.

21 Piru paykuna mana munashpa Jisusta kach'anambaqmi, masta sh'uqyarqanllapa:

—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nishpa.

22 Chayshina niptinllapapismi, Pilatuqa suq kutindapis paykunata nirirqan:

—Piru ¿ima malutamiri rurashqa? Noqaqam mana nima dilituta paypiqa tarinichu wañunambaqqa. Chaymi kastigachishpa rini kach'aq, nishpa.

23 Piru paykunaqam mana munarqanllapachu, Jisusta kach'anambaqqa. Chaymi mas jwirtita qayach'akushpa nirqanllapa:

—¡Kruspi klabay, kruspi klabay! nishpa.

Chayshinam rimarqanllapa, gustunllapata ruranangaman.

24 Chaymi Pilatuqa nish'karqanna:

—Qamkuna munashqaykishina, Jisusqa wañunqa, nishpa.

25 Chaymi Pilatuqa chay ancha wapu wanchikuq Barrabasta kach'ashpa, Jisusta intrigakurqan wanchinanllapa.

Jisustam kruspi wanchirqanllapa
(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jisusta apaykashpa kruspi klabaqmi, tingunakurqanllapa suq runa Simun shutiqwan. Chay Simunqam Sirini llaqtamanda karqan. Payqam chuncha lugarkunamanda shamuykarqan. Chay Simundaqam Jisus apaykashqan krusta umbruchachirqanllapa, Jisuspa ikinda apanambaq.

²⁷ Jisuspa ikindam ancha achka runakuna, warmikunapis rirqanllapa. Kanan chay warmikunam paypaq ancha llakishpa, waqashpa rirqanllapa.

²⁸ Chaymi Jisusqa paykunata chapashpa, nirqan:

—Jirusalinira warmisitakuna, noqapaqqa ama waqayllapachu. Ashwanri qamkunapaq, wawaykikunapaq waqayllapaqa.

²⁹ Chaqa rinmi ch'ayamuq waqana diyakuna. Chay diyakunapim wakinqa ancha padisishpa, rinllapa niq: “Ancha alliraq kashqa chay mana wach'aq warmikuna, chay mana nunka wawakushpa ñuñuchikuqkunapis. (Chaqa wambritunguna kashpach'i ancha padisiykanmanllapa)” nishpa.

³⁰ Chay diyapiqam runakunaqa qaqakunata rinllapa niq: “Sawayllapaman ishkiyllapa”. Lumakunatam rinllapa niq: “Pambawayllapa, ama tariwananllapa”, nishpa.

³¹ Chaqa noqa mana nima uchayuq kaptiypismi, ancha padisichiwanllapa. Chayshina noqata rurawashpaqa, ¿imataraq qamkunataqa rurashunqallapa? nishpa.

³² Aparqanllapapismi ishkey ancha uchayuq prisukunata, kruspi klabashpa, Jisuspa pullan wanchinanllapa.

³³ Chaymandaqam Kalabira shutiq lugarman ch'ayashpa, chaypina Jisusta kruspi klabarqanllapa. Chay ishkey prisutapismi pullan kruskunapi klabarqanllapa, suqta Jisuspa allin ladumbi, suqta ichuq ladumbi.

³⁴ Kanan kruspina klabaykaptinllapam, Jisusqa mañakushpa, nirqan:

—Taytitu, pirdunayri kay runakunata. Chaqa paykunaqa mana yach'ashpa: (Dyuspa Churindam wanchiykanchiq, nishpam,) kaykunata rurawaykanllapa, nishpa.

Kanan chay suldadukunaqam swirtita rurargan, Jisuspa mudananda partinakunanllapa.

³⁵ Kanan chaypiqa achka runakuna Jisusta chapaykaptinmi, chay awturidarkuna ancha asipashpa nirqanllapa:

—Suqkunatam washarqan. Mayá, Dyus Akrashqan Washadur kashpaqa, kananqa pay kikin washakanqa, nishpa.

³⁶ Chay suldadukunapismi Jisusta ancha asipashpa, qemikashpa, puchqo binuta apashpa, nirqanllapa:

—Kayta upyay.

³⁷ Mayá, isrraylinukunapa gubyirnun kashpaqa, qam kikiki washakay, nishpa.

³⁸ Chay kruspiqam Jisuspa umamba sawambi rurashqallapa karqan suq tablitata, grigu rimaypi, latin rimaypi, ibriyu rimaypi kayshina iskibrishqata: “Kay runaqam isrraylinukunapa gubyirnun”, nishpa.

³⁹ Chaymandaqam chay ishkay kruspi kaqku-namanda suqninga Jisusta musyashpa, nirqan:

—Mayá, Dyus Akrashqan Washadur kashpaqa, qam kikiki washakashpa, noqaykunatapis wash-awayllapa, nishpa.

⁴⁰ Piru chay suq uchayuqqam payta anyashpa, nirqan:

—¡Uyaray! Kayshina padisiykashpa wañunanchiqqa, ¿ima, manachu Dyusta manchangi?

⁴¹ Allita yuyay, noqanchiqqam uchanchiqku-narayku ñakaykanchiq. Piru kay runaqam mana nima uchayuqchu ñakanambaqqa, nishpa.

⁴² Chaymandaqam Jisusta nirqan:

—Shamushpa kamachikuqqar, yuyawashpa, washaway, nishpa.

⁴³ Chaymi Jisusqa nirqan:

—Alliptam niyki, kay diyamandapacham qamqa Taytay Dyuspa ancha shumaq lugarnimbi noqawan pulla ringi kaq, nishpa.

Jisusmi wañurqan

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Chay diya larrdusina kaptinmi, limpu tuta-yarqan las tres di la tardikaman.

⁴⁵ Chaqa rupaymi wañurqan. Kanan Dyuspa adurana wasimba kurtinanqam anaqmanda ura manyakaman ch'awpi ch'awpi llikikarqan.

⁴⁶ Chay urasmi Jisusqa jwirtita rimashpa nirqan:

—Taytitu, ispirituytar tandayna. Qamba makikipim mingayki, nishpa.

Chayta nishpaqam wañurqanna.

47 Chaymi suldadukunapa kamachikuqnin yumbay chaykunata rikashpaqa, Dyusta kayshina alabarqan:

—Allibraç kay runaqa mana nima uchayuqchu kashqa, nishpa.

48 Chaypi kaçkunapismi chay pasashqanda rikashpa, yumbaynin ancha syintishpa, pichunda takashpa, wasinman kutirqanllapa.

49 Piru Jisuspa yumbay riqsishqanguna, chay warmikuna Galiliyamanda pullan shamuçkunapismi, karumanda rikarqanllapa tukuy ima chaypi pasashqanda.

Jisustam pambarqanllapa

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Jn 19.38-42)

50 Karqanmi suq ancha allin runa Jusi shutiq. Payqam prubinsya Judiyapa Arimatiya llaqtanmanda karqan. Chay Jusim chay Mas Kamachikuq Tandakaq Juyiskunamanda suqnin karqan.

51 Piru paypaqqam mana allichu karqan Jisusta wanchinanllapaqa. Chay Jusiqam unaymandapacha ancha munarqan Tayta Dyusta rikayta, yumbayta shumaqta kamachiptin.

52 Chaymi Jusiqa Pilatuman rishpa nirqan:

—Yush'ayku, qoway Jisuspa kwirpunda, apanaypaq pambaq, nishpa.

Chayshina mañaptinqam, Pilatuqa “arí” nirqan.

53 Chaymi Jusiqa krusmanda ishkichimushpa, suq ancha shumaq trapuwan Jisuspa kwirpunda liyashpa, apashpa, suq mach'ayshina sipulturapi pambarqan. Chay sipulturataqam suq luma

qaqitapa pach'ambi kinraypa rurashqallapa karqan. Piru manaraqmi nima almata chaypiqa pambashqallapachu karqan.

⁵⁴ Chayshinam Jisustaqa pambarqanllapa byirnis tardita, rupay yaqqana seqaptin, samana diya qallarinamaq urasna kaptin.

⁵⁵ Pambaptinllapaqam, chay Galiliyamanda Jisuspa pullan shamuq warmikunaqa rirqanllapa chay pambakashqanman. Kanan allita rikarqanllapa Jisuspa kwirpunda kamakachishqanda.

⁵⁶ Chaymi wasinman kutirishpaqa, mishki mutkinakunata allicharqanllapa, Jisuspa kwirpunda liyananllapa, ama ash'nanamaq. Chay samana diyapiqam samarqanllapa, Dyus kamachikushqanda kasushpa.

24

Jisusmi wañushqanmanda kawsamurqan (Mt 28.1-10; Mk 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Simanapa qallarinan diya dumingum chay warmikunaqa Jisusta pambashqanman madrugadu rirqanllapa, chay allichashqan mishki mutkinata apashpa. Wakin warmikunapismi paykunawanqa rirqan.

² Chay pambashqan lugarman ch'ayashpam, chay mach'ayshina sipulturataqa tarirqanllapa kich'ashqatana. Chay kirpashqan rumiqam suq ladumanna isqandaykarqan.

³ Kanan kich'araqna kaptinqam, paykunaqa chay pambakashqanman yaykushpa, Jisuspa kwirpundaqa manana tarirqanllapachu.

4 Chaymi ancha manchashqata yuyaykaptinllapa, ladunllapapi diskwidu rikakurqan ishkay anjil ancha llipyaykaq mudanayuqkuna.

5 Chaymi chay warmikunaqa ancha manchashpa, pambaman kumurarqanllapa. Kanan chay anjilkunaqam nirqan:

—¿Imaraykum maskaykangillapa chay kawsaqtaqa wañushqakunapa kay lugarnimbiqa?

6 Mananam kaypichu. Kawsashqanam. Yuyayllapa waq Galiliyapi kashpa, qamkunata nishushqanda.

7 Manchu nishurqanllapa: “Noqa Dyusmanda Shamuq Runatam rinllapa intrigakuwaq uchayuq runakunapa makinman, kruspi klabawashpa wanchiwananllapa. Chayshina rurawaptimbismi, kimsa diyamanqa rini kawsamuq”, nishpa.

8 Chayshina niptinqam, chay warmikunaqa yuyarqanllapa Jisus nishqangunata.

9 Chaymandaqam paykunaqa chay pambakashqanmanda kutimushpa, yumbay rikashqanda parlachirqanllapa chay unsi apustulkunata, tukuy chay wakin kriyiq masingunatapis.

10 Chay famata apustulkunaman apaqkunaqam karqan: Marya Magdalamanda kaq, Jwana, Jakubupa maman Marya, suq warmikunapis.

11 Lukismi apustulkunaqa chay warmikuna nishqandaqa mana kriyishpachu yuyarqanllapa: Luka imach'i kay warmikunaqa kayshina niwananchiqqa, nishpa.

12 Piru Pidruqam chay kashqanmanda lluqshishpa, kallpaylla rirqan chay pambashqan-

man. Chaymi ch'ayashpa, uku mach'ayshina sipulturaman chapakushpa, chay trapukunataqa suq ladupina kaqta rikarqan. Chayraykum ancha ispantashqata kutirgan chay wasi kashqanmanqa.

Jisusmi Imawusman rinan ñambi ishkay yach'akuqninman rikakurqan

(Mk 16.12-13)

¹³ Chay dumingutallam Jisuspi ishkay kriy-iqkuna Imawus llaqtaman riykarqan. Chay Jirusalinmandaqam unsi kilumitrusch'i karqan Imawuskamanqa.

¹⁴ Chay kriyiqkunaqam riykarqanllapa Jisus pa-disishqambaq parlashpa.

¹⁵ Chayshina ancha parlashpa, tapunakushpa riykaptinllapam, Jisusqa paykunaman qemikashpa, pullanllapa chay ñanda rirgan.

¹⁶ Piru paykunaqam pullan riqta rikashpapis, mana atirganllapachu riqsiyta, pim pullanchiq riykan, nishpaqa.

¹⁷ Chaymi Jisusqa paykunata tapurqan:

—¿Imata parlaqshinam qamkunaqa riykangillapa? ¿Imapaqmi ancha llakingillapa? nishpa.

¹⁸ Chaymi suqnin Kliyufas shutiqqa Jisusta nirqan:

—Yumbay runakunam yach'anllapa kay Jirusal-imbipi pasashqanda. ¿Ima qamqachu furastiru kangi, chaykunata mana yach'anaykiqa? nishpa.

¹⁹ Chaymi Jisusqa tapurqan:

—¿Imamir kashqa? nishpa.

Paykunaqam nirqan:

—Jisus Nasaritmanda kaqpaqmi parlaqshina riykanillapa. Paymi Dyuspa ñawpambi, runakunapa ñawpambipis ancha pudirniyuq rimaq kargan. Chaqa ancha ispantaypaq milagrukunatam rurargan. Yach'achikurqambismi ancha shumaqkunata.

²⁰ Paytamiri kamachikuq kurakuna, wakin awturidarninchiq kaqkunawan chay rrumanukunaman intrigakuptin, kruspi klabashpa wanchirganllapa.

²¹ Piru noqaykunaqam yuyarqay: Paynam noqanchiq isrraylinukunataqa rin washawaqninchiq, nishpa. Manam yuyashqayllapachu kashqa. Chaqa kananwanqam kimsa diyana wañushqanqa.

²²⁻²³ Piru kanan madrugadum noqaykuna partiymanda wakin warmikuna rirganllapa chay pambashqanman chapakuq. Chaymandaqam kutimushpaqa, ispantashqata dijawashqallapa. Chaqa niwarganllapam, mananash kanchu kwirpunqa. Anjilkunatash rikarganllapa. Chay anjilkunash nishqallapa: “Jisusqam kawsamushqana”, nishpa.

²⁴ Chaymi wakin kriyiq masiykuna rirgan chay pambashqanman chapakuq, yach'ananllapa: Alipchu kawsamushqa ichu mana, nishpa. Paykunapismi kutimushpaqa niwarganllapa: “Mananash kanchu kwirpunqa”, nishpa. Chaqa aliptam chay warmikunaqa rimarganllapa. Piru Jisustaqaqam mana rikarganllapachu.

²⁵ Chayshina niptinllapam, Jisusqa paykunata nirgan:

—¡A, mana jwisuyuyukuna! ¿Ima manallachur

qamkunaqa kriyingillapa Dyuspaq rimaqkuna nishqandaqa?

²⁶ Chaqa Dyus Akrashqan Washadur syiluman rinambaqqam, puntata ñakanambaqraq karqan. ¿Manachu chayshina nirqan? nishpa.

²⁷ Chayshina nishpaqam, paykunata intyindichirqan Dyuspa Santu Librumbi paypaq yumbay nishqanda. Puntatam Muysis iskibrishqanda intyindichirqan. Chaymandaqam Dyuspaq chay suq rimaqkunapis iskibrishqanda intyindichirqan.

²⁸ Chay Imawus llaqtaman ch'ayashpaqam, Jisusqa pasaqla tukurqan.

²⁹ Chaymi paykunaqa ancha rrugashpa, kayshina arkarqan:

—Kidashunna noqaykunawan. Tardinám. Tutaqnam rin, nishpa.

Chayshina arkaptinllapaqam, “Mayá” nishpa, paykunawanna kidarqan. Chaymi Jisusqa paykunapa pullanna wasinman yaykurqan.

³⁰ Chaymandaqam paykunawan mesapi tiyashpa, tandata piskashpa, Dyusta pagikurqan. Chaymandaqam chay tandata pitishpa, paykunata qorqan.

³¹ Chay urasmi paykunaqa atirqanllapana Jisusqa riqsiyta. Piru Jisusqam paykunapa pullan kashqanmanda das chingarqan.

³² Chaymi paykunapura kayshina parlarqanllapa:

—Manchu ñanda shamuqshina Dyuspa Santu Librunmanda parlachiwaptinchiqqa, shunqonchiqpi ancha kushikurqanchiq, nishpa.

³³ Chayshina parlashpaqam, chay uraslla kutirqanllapa Jirusalinman. Chaymi ch'ayashpaqa, chay unsi apustulkunata wakin kriyiq masingunata tarirqanllapa tandanakushqata.

³⁴ Chay wasipi kaqkunaqam puntata chay shamuqkunata nirqan:

—Alliptam Siñurninchiq Jisusqa kawsamushqana. Chaqa Simun Pidrumanmi rikakushqa, nishpa.

³⁵ Chayshina niptinllapam, chay ishkay shamuqkunapis kayshina parlachirqan:

—Ñandam pullayllapa riqshina noqaykunata parlachiwashqa. Tandata pitishqan urasmi paytaqa riqsishqallapa kani, nishpa.

*Jisusmi yach'akuqningunaman rikakurqan
(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Jn 20.19-23)*

³⁶ Chayshina parlaykaptinllapam, Jisusqa qonqaylla ch'awpinllapapi rikakushpa, nirqan:

—Bwinas nuchis, Dyusri qamkunata yanapashunqa, nishpa.

³⁷ Piru paykunaqam Jisusta rikashpaqa, ancha manchashpa, yuyarqanllapa: Almatach'i rikaykanchiqllapa, nishpa.

³⁸ Piru Jisusqam paykunata nirqan:

—¿Imaraykum manchangillapa? ¿Imaraykutaq noqapaqqa yuyangillapa, almach'i, nishpaqa?

³⁹ Chapayllapa makiykunata, ch'akiykunata. Noqa kikiymi kani. Kwirpuyta malliyllapa. Rikay, aychayuq, tulluyuqmi kani. Suq almaqam mana chayshinachu, nishpa.

⁴⁰ Chayshina nishpaqam, makingunata, ch'akingunata rikachirqan chapanambaqllapa.

⁴¹ Piru paykunaqam ashla manchashpa, ashla kushikushpa, ispantashqata chapashpa, yaqqa mana atirqanllapachu kriyiyta. Chaymi Jisusqa nirqan:

—¿Kanchu imitaykillapa mikunaypaq? nishpa.

⁴² Chaymi paykunaqa suq pidasu piskadu kangashqata, abijapa suq panalnindapis qorqanllapa.

⁴³ Chaymi Jisusqa ch'askishpa, ñawpanllapapi mikurqan.

⁴⁴ Chaymandaqam paykunata nirqan:

—Manchu pullaykillapa kashpa, nishurqaqlapa: “Rinmi kumpliqa noqapaq Muysispa librumbi yumbay nishqanguna, Dyuspaq chay suq rimaqkunapa librungunapi nishqanguna, Salmus librupi nishqangunapis”, nishpa. Chay nishushqayllapam kumplishqana.

⁴⁵ Chaymandaqam Jisukristu paykunataqa ancha allita intyindichirqan Dyuspa Santu Librumbi nishqanda.

⁴⁶ Kanan paykunata nirqan:

—Dyuspa Santu Librumbiqam noqapaqqa nin: Dyus Akrashqan Washadurqash wañushpa, kimsa diyamanda rin kawsamuq.

⁴⁷ Chaymandaqam yach'akuqninguna Jirusalimbi qallarishpa, yumbay nasyungunaman rinllapa ch'ayaq, paypa shutimbi kayshina yach'achikushpa: “Chay mana allikunata rurashqaykipaq ancha syintishpa, Dyusmanna mañakuyllapa, pirdunashushpa, washashunanllapa”, nishpa.

⁴⁸ Kananqam qamkuna tistiguykuna kangillapa, noqa rurashqaypaq parlanaykillapa.

⁴⁹ Uyawayllapa, Taytay Dyus ufrisishushqandam rini kach'amuq qamkunamanqa. Piru shuyayllaparaqri kay Jirusalimbi, syilumanda chay pudirninda kach'amunaykaman, nishpa.

Jisusmi syiluman rirqan

(Mk 16.19-20; Ich 1.9-11)

⁵⁰ Chaymandaqam Jisusqa chay apustulningunata Jirusalinmanda aparqan Bitanillaman (Bitaniyaman). Chaypim payqa makingunata al-sashpa, Tayta Dyusman mañakurqan, paykunata yanapanambaq.

⁵¹ Chayshina mañakuykashpaqam, chay apustulningunapa ch'awpinmanda rirqanna syiluman.

⁵² Paykunaqam Jisusta adurashpa, ancha kushikushpa, chay kashqanllapamanda Jirusalinman kutirqanllapa.

⁵³ Kanan paykunaqam Dyuspa adurana wasinman rishpa, tukuy diya Dyusta alabaqllapa.

Chayshina kanqa.

Mushuq Tistamintu
New Testament in Quechua, Cajamarca
(PE:qvc:Quechua, Cajamarca)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Cajamarca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Cajamarca [qvc], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Cajamarca

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

809e9444-d513-5b95-a161-6cfa1bfdc83d